

Kolding Kommune

MILJØGODKENDELSE

AF KVÆGBRUGET PÅ

NIS THUESENSVEJ 15, 6070 CHRISTIANSFELD

Udvidelse af kvægbesætningen
- fra 171,8 DE til 438,2 DE.

§ 12

Lov nr. 1572 af
20. dec. 2006 jf.
lovbek. nr. 1486 af
4. dec. 2009 om
miljøgodkendelse
m.v.
af husdyrbrug.

Dato for gyldighed
23. marts. 2011

Kolding Kommune
Landbrug
Nytorg 11
6000 Kolding
Telefon 79797439
Byogud-
vikling@kolding.dk

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	Resumé og samlet vurdering	4
1.1	Ansøgning om miljøgodkendelse	4
1.2	Ikke teknisk resumé	4
1.3	Afgørelse om miljøgodkendelse	8
1.4	Offentlighed	8
2	Godkendelse og vilkår	10
2.1	Beskrivelse af husdyrbruget og projektet	10
2.2	Meddelelsespligt – anlæg, arealer, ejerforhold	10
2.3	Gyldighed.....	11
2.4	Retsbeskyttelse	12
2.5	Revurdering af miljøgodkendelsen	12
3	Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	13
3.1	udformning og opførelse af ejendommens anlæg	13
3.2	Placering af anlægget	14
3.3	Landskabsmæssige forhold.....	16
4	Husdyrhold, staldanlæg og drift	18
4.1	Husdyrproduktion.....	18
4.2	Staldanlæg og ventilation.....	19
4.3	Fodring og foderopbevaring.....	23
4.4	Energi- og vandforbrug samt besparende foranstaltninger.....	24
4.5	Spildevand herunder regnvand og overfladevand fra plansilo.....	25
4.6	Affald, døde dyr og hjælpestoffer	26
4.7	Olieprodukter	28
4.8	Kemikalier og pesticider	29
4.9	Driftsforstyrrelser eller uheld	29
5	Gødningsproduktion og -håndtering	31
5.1	Gødningstyper og mængder	31
5.2	Opbevaring og håndtering af flydende husdyrgødning	33
5.3	Opbevaring og håndtering af Fast gødning inkl. dybstrøelse	35

6	Gener fra husdyrbruget	36
6.1	Lugt	36
6.2	Fluer og skadedyr	37
6.3	Transport	37
6.4	Støj fra anlægget og maskiner	39
6.5	Støv fra anlæg og maskiner	40
6.6	Lys	40
7	Påvirkning fra arealerne	42
7.1	Udbringningsarealerne	42
7.2	Kvælstof til grundvand	43
7.3	Påvirkninger af søer og vandløb	44
7.4	Påvirkning af hav- og kystområder	45
7.5	Påvirkning af beskyttet natur	52
7.6	Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter)	55
8	Anvendelse af Bedst Tilgængelig Teknik (BAT)	57
9	Egenkontrol og dokumentation	63
10	Alternative løsninger, ophør af husdyrbruget og samlet konkluderende vurdering	65
10.1	Alternative løsninger samt 0-alternativ	65
10.2	Husdyrbrugets ophør	66
10.3	Kommunens samlede konklusion	66
11	Klagevejledning og underretning	67
11.1	Klagevejledning og søgsmål	67
11.2	Underretning om godkendelsen	67
12	Bilag	69

DATABLAD

TITEL: § 12, STK. 2 MILJØGODKENDELSE AF HUSDYRBRUG

DATO FOR GODKENDELSE: 23. MARTS 2011

TILLADT ÅRLIGT PRODUKTIONSOMFANG: 438,2 DE KVÆG SVARENDE TIL 260 ÅRSKØER, JERSEY, 90 KALVE (ÅRSDYR 0-6 MDR.) OG 270 OPDRÆT (ÅRSDYR 6-24 MDR.)

ANSØGER / VIRKSOMHEDENS KONTAKTPERSON

Navn	Carsten Asmussen
Adresse	Nis Thuesensvej 15, 6070 Christiansfeld
Telefonnr.	74561289 eller mobil 22401289

VIRKSOMHEDENS EJER

Navn	Carsten Asmussen
Adresse	Nis Thuesensvej 15, 6070 Christiansfeld

VIRKSOMHED

Navn	Carsten Asmussen
Adresse	Nis Thuesensvej 15, 6070 Christiansfeld
Matr. nr.	7 m.fl. Aller Ejerlav, Aller
CVR-nr.	30217691
P-nr.	1013004664
CHR-nr.	51278 (Malkekvægsbesætning)
Ejendomsnr.	6210256800
E-mail	carsten.asmussen@mail.dk

KONSULENT

Navn	Helle Elimar Jensen, Sønderjysk Landboforening
Adresse	Billundvej 3, 6500 Vojens
Telefonnr.	73202600 eller mobil 5126 9087
E-mail	hej@slf.dk

TILSYNSMYNDIGHED

Navn	Kolding Kommune
Adresse	Nytorv 11, 6000 Kolding
Telefonnr.	75501500
E-mail	Byogudvikling@kolding.dk
Hjemmeside	www.kolding.dk

1 RESUMÉ OG SAMLET VURDERING

1.1 ANSØGNING OM MILJØGODKENDELSE

Kolding Kommune giver hermed godkendelse i henhold til § 12, stk. 2 i Lov nr. 1572 af 20. december 2006 jf. lovbek. nr. 1486 af 4. dec. 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, samt tilhørende bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug og bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.

Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Nis Thuesensvej 15, 6070 Christiansfeld, matr. nr. 7 m.fl., Aller Ejerlav, Aller. Ejendommens husdyrproduktion vedrører CHR nr. 51278 og CVR nr. 30217691 med P-nr. 1013004664.

Husdyrproduktionen kan omlægges fra 120 årskøer (jersey), 23 årsopdræt (0-6 mdr.) og 83 årsopdræt (6-25 mdr.) til 260 årskøer (Jersey), 90 småkalve (0-6 mdr., Jersey) og 270 opdræt (6-24 mdr., Jersey), hvilket svarer til en omlægning fra 171,7 DE til 438,2 DE.

Der er indarbejdet fleksibilitet i husdyrholdet, således at der er mulighed for at variere i antallet af køer og kvier, dog således at årsproduktionen ikke overstiger 438,2 DE. Der er indarbejdet etapevis udvidelse på arealdelen.

I forbindelse med udvidelsen bygges en ny løsdriftsstald med sengebåse og malkebotter i forlængelse af den eksisterende stald på ca. 5.000 m², opførelse af nye plansiloer på 1.200 m² samt opsamlingsbeholder, opførelse af mælkesilotank og kraftfodersilo. Gyllebeholder fra 1974 bliver taget ud af drift, der lejes kapacitet på en anden ejendom. Øvrige eksisterende staldanlæg og øvrige anlæg anvendes som hidtil.

Den nye kostald opføres syd for ejendommen og i tilknytning til eksisterende byggeri. Fodersiloer etableres nord for ejendommen og i forlængelse af foderladen. Placeringen af den nye kostald, mælkesilotanken og kraftfodersiloen ligger under 15 meter til nærmeste offentlige vej og opfylder dermed ikke afstandskravene. Der er givet dispensation for afstandskravet til offentlig vej.

Der etableres en ny tilkørselsvej syd og vest om ejendommen. Denne tilkørselsvej er blevet forhåndsgodkendt af Trafikafdelingen i Kolding Kommune. Der etableres supplerende beplantninger i forbindelse med nyopførelserne.

GRUNDLAG FOR AFGØRELSEN

Ansøgning om miljøgodkendelse med tilhørende bilag, indsendt som skema nr. 5456, version 7, den 6. januar 2011 fra www.husdyrgodkendelse.dk. Beregningsgrundlag 10-2008-A.

Opstartsmøde for miljøgodkendelse den 14. august 2009. Tilsyn på bedriften den 29. august 2008. Besigtigelse af arealer den 20. august 2009. Besigtigelse af landskabelig placering den 13. oktober 2009 samt den 14. maj 2010. Afsluttende møde den 16. november 2010.

Supplerende oplysninger fremsendt af ansøger og konsulent i forbindelse med sagsbehandlingen.

1.2 IKKE TEKNISK RESUMÉ

Det ikke-tekniske resumé er udarbejdet på baggrund af elektronisk ansøgningsskema med bilag udarbejdet af ansøger Carsten Asmussen samt Sønderjysk Landboforening. Beregninger af kvælstofudvaskning, nitratkoncentration, fosforoverskud, ammoniakemission og lugtgeneafstande er foretaget i det elektroniske ansøgningsskema fra www.husdyrgodkendelse.dk på baggrund af de indtastede forudsætninger for projektet.

Ansøgningsmaterialet beskriver dels de miljømæssige konsekvenser af produktionen, dels forskellen i miljøpåvirkning mellem den ansøgte produktion og den produktion, der kan opretholdes, hvis det ansøgte projekt ikke realiseres.

Kommunen har vurderet, at der kan meddeles godkendelse af den ansøgte omlægning i henhold til Lov nr. 1572 af 20. december 2006, jf. lovbek. nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug samt tilhørende bekendtgørelser. Miljøgodkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og betinget af, at de stillede vilkår efterleves.

Miljøgodkendelsen indeholder en miljøteknisk redegørelse samt Kommunens bemærkninger og vurdering af udvidelsen og dens miljømæssige påvirkninger af naturen, miljøet og naboer.

Produktionsudvidelsen og anlæg

På den konventionelt drevne ejendom på adressen Nis Thuesensvej 15, 6070 Christiansfeld er der en nuværende produktionstilladelse til 120 årskøer (jersey), 23 småkalve (0-6 mdr., jersey) og 83 årsopdræt (6-25 mdr.), i alt 171,8 DE. Produktionstilladelsen kan omlægges til 260 årskøer med en gennemsnitlig årsydelse fra ydelseskontrollen på 7.500 kg (Jersey), 90 småkalve (0-6 mdr., jersey) og 270 årsopdræt (6-24 mdr., jersey), i alt 438,2 DE. Der er indarbejdet fleksibilitet i husdyrholdet, så der er mulighed for at variere i antallet af køer og kvier, dog således at årsproduktionen ikke overstiger 438,2 DE. Udvidelsen sker som følge af strukturudviklingen og for at fastholde en udviklingsorienteret ejendom. Udvidelsen foregår gradvist hen over de næste 5 år, da udvidelsen af malkekvægsbesætningen tages fra egen avl.

Da udvidelsen er over 250 DE kvæg, er ansøgningen behandlet i henhold til § 12 i lov nr. 1572 af 20. december 2006, jf. lovbek. nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

I forbindelse med udvidelsen bygges en ny løsdriftsstald 5.000 m² på med sengebåse og malkebotter i forlængelse af den eksisterende stald, opførelse af nye plansiloer på 1.200 m² samt opsamlingsbeholder, opførelse af mælkesilotank og kraftfodersilo. Gyllebeholder fra 1974 bliver taget ud af drift. Der lejes i stedet kapacitet på en anden ejendom. Øvrige eksisterende staldanlæg og øvrige anlæg anvendes som hidtil.

Placeringen af anlægget

Den nye kostald opføres syd for ejendommen og i tilknytning til eksisterende byggeri. Fodersiloer etableres nord for ejendommen og i forlængelse af foderladen. Placeringen af den nye kostald, mælkesilotanken og kraftfodersiloen ligger under 15 meter til nærmeste offentlige vej og opfylder dermed ikke afstandskravene. Der er givet dispensation for afstandskravet til offentlig vej.

Der etableres en ny tilkørselsvej syd og vest om ejendommen. Denne tilkørselsvej er blevet forhåndsgodkendt af Trafikafdelingen i Kolding Kommune. Der etableres supplerende beplantninger i forbindelse med nyopførelserne.

Kommunen vurderer, at det samlede bygningsanlæg i ansøgt drift vil fremstå som én driftsmæssig enhed. Det vurderes tillige, at de nye driftsbygninger ikke ændrer væsentligt på oplevelsen af landskabet og kulturmiljøet.

Eventuelle nabogener

Der vil blive en lille stigning i antal transporter til og fra ejendommen i forbindelse med udbringning af husdyrgødning og ensilering. Transporter til og fra ejendommen sker uændret. Transport til arealerne ved Højrup går udenom Christiansfeld og gennem den nordlige del af Stepping. Transport af gylle til lejet gyllebeholder på Kær Møllevej 137 vil gå via Kær Møllevej og den mængde gylle (129 DE), som opbevares i den lejede gyllebeholder bliver kørt ud på de aftalearealer, som tilhører Kær Møllevej 137. Kørsel med gylle vil blive foretaget intensivt, således at den foregår på så få dage som muligt. Se bilag 6 for anvendte transportruter.

Produktionsændringen vil medføre en øget lugtpåvirkning af ejendommens omgivelser. Der er ca. 112 meter fra den nye staldbygning til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt (Heisselvej 35), ca. 500 meter til nærmeste samlede bebyggelse. Til byzone (Christiansfeld) er der ca.

1.000 meter og der er ca. 920 meter til nærmeste fremtidige byudviklingszone (Christiansfeld). Geneafstanden og den korrigerede geneafstand til hhv. nabo, samlet bebyggelse og byzone er 258,58 meter, 172,97 meter og 81,77 meter. Ifølge lugtberegningerne er geneafstandskravene overholdt, og udvidelsen forventes derfor ikke at give anledning til mærkbare gener.

Der vil forsat blive foretaget en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse på ejendommen. Sammenlagt vurderer Kommunen, at udvidelsen ikke vil medføre væsentlige gener for naboerne.

Harmoniareal

Der er indbygget etapevis udvidelse på arealdelen. Etape 1 gælder op til en produktion af maksimalt 376,8 DE, hvor dyretrykket er maksimalt 1,68 DE/ha. Når produktionen overstiger 376,8 DE træder etape 2 i kraft, hvor dyretrykket maksimalt må være 2,15 DE/ha og reglerne for anvendelse af 2,3 DE/ha træder i kraft.

Der er i etape 1 i alt 376,8 DE husdyrgødning, hvoraf de 213,8 DE afsættes på ejede og forpagtede arealer (127,44 ha) og de 161,1 DE afsættes i form af gylleaftale (155,5 DE) og afgræsningsaftale (5,6 DE), svarende til 1,68 DE/ha. I etape 2 er der i alt 438,2 DE husdyrgødning, hvoraf de 273,6 DE afsættes på ejede og forpagtede arealer (127,44 ha) og de 161,1 DE afsættes i form af gylleaftale (155,5 DE) og afgræsningsaftale (5,6 DE), svarende til 2,15 DE/ha. Harmonikravet på henholdsvis 1,7 DE/ha og 2,3 DE/ha er dermed overholdt. Der er udarbejdet en § 10 tilladelse i 2009 til modtageren af gylle, og gylleaftalearealerne er dermed blevet miljøvurderet.

Nis Thuesensvej 15 skal overholde betingelserne for anvendelse af 2,3 DE/ha for kvægbrug jf. bilag 2 i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning og ensilage mv. Betingelserne ses i bilag 9.

Ammoniakemission

Der er beregnet en årlig ammoniakemission fra anlægget på ca. 2.438 kg N/år, hvilket svarer til en forøgelse på ca. 912 kg N/år i forbindelse med udvidelsen. Projektet overholder det generelle krav om 20 % reduktion af ammoniaktabet i forhold til referencenormen for stalde og opbevaringslagre.

For at reducere ammoniakemissionen vælges der i det nye staldanlæg en teknologi således at den samlede ammoniakemission i denne stald reduceres med mindst 50%, hvilket er bedst anvendelig teknik (BAT) for sådan en type ejendom. I den eksisterende stald er der spalter, hvorpå der etableres skrabere ovenpå, som skal skrabe minimum hver 4. time. Ca. 76 % af dybstrøelsen bliver kørt direkte ud i marken og pløjet ned, hvorved ammoniakfordampning fra mellemlageropbevaring mindskes.

Kommunen har stillet krav om en maksimal ammoniakemission på 2.441 kg N pr. år, som betragtes som værende BAT-niveauet for den type og størrelse af bedrift (438,2 DE). BAT-niveauet overholdes med en årlig ammoniakemission fra stald og lager på 2.438 kg N/år.

Der er lavet ammoniakdepositionsregninger til naturtyper beliggende indenfor 1.000 meter fra ejendommen. Der er mere end 1.000 meter til nærmeste særligt sårbare § 7-naturområde.

Kolding Kommune vurderer ud fra de nævnte beregninger og tilknyttede vilkår, at ammoniakdepositionen fra anlægget ikke vil medføre en forringelse af naturområderne, og at projektet dermed ikke vil medføre en forringelse af naturområderne.

Kvælstofudvaskning til overfladevand

Størstedelen af arealerne (116,42 ha) ligger indenfor områder som nationalt er udpeget til nitrutfølsomme vandoplande (nitratklasser 2). Reduktionsprocenten er beregnet til 68,03 %.

På bedriftsniveau i *etape 1* giver det en samlet reduktionsprocent ifølge ansøgningen på 68,03 %, og dermed må dyretrykket som udgangspunkt højst være 1,16 DE/ha. På baggrund af det valgte standardsædskifte K6 og 2 % ekstra efterafgrøder udover de til enhver tid gældende regler fra Plantedirektoratet, medfører dette i FarmN en beregnet gennemsnitlig udvaskning af kvælstof til overfladevand på 47,80 kg N/ha i etape 1. På bedriftsniveau i *etape 2* giver det en samlet reduktionsprocent ifølge ansøgningen på 68,03 %, og dermed må dyretrykket som udgangspunkt højst være 1,56 DE/ha. På baggrund af det valgte standardsædskifte K12 og 1%

ekstra efterafgrøder udover de til enhver tid gældende regler fra Plantedirektoratet, medfører dette i FarmN en beregnet gennemsnitlig udvaskning af kvælstof til overfladevand på 39,10 kg N/ha i etape 2. På denne baggrund opfylder projektet lovgivningens krav for kvælstofudvaskning til overfladevand.

Nitrat til grundvand

En lille del af udspretningsarealerne ligger i nitratfølsomt indvindingsområde. Kommunen har desuden bedt om beregninger af udvaskningen af nitrat til grundvand på de udspretningsarealer, som er beliggende indenfor 300 meter af en vandværksboring, hvor arealerne er vurderet som sårbare. For de arealer, som er beliggende i nitratfølsomt indvindingsopland og indenfor 300 meter af en vandværksboring er der stillet krav om, at udvaskningen i mg nitrat/liter, der forlader rodzonen ikke må overstige 50 mg nitrat/liter.

Fosforudvaskning til overfladevand

Størstedelen af udbringningsarealerne ligger i opland til Lillebælt, som er et fosfor-belastet Natura 2000-område. 14,55 ha ligger i fosforklasse 1, 8,03 ha i fosforklasse 2 og 5,25 ha i fosforklasse 3. Der er anvendt standardsæfskiftet K6 i etape 1 og K12 i etape 2 på alle marker. Der er taget fosforprøver i oktober 2008 jævnt fordelt på udbringningsarealerne. Fosfortallene varierer mellem 2,2 og 6,8.

Projektet overholder lovkravene med hensyn til fosfor til overflade- og grundvand både i etape 1 og etape 2. Der er stillet vilkår om max. fosforoverskud samt minimum 2 meter dyrkningsfri bræmme langs med alle vandløb, søer og grøfter for at reducere udvaskningen af fosfor. Herudover er der på visse arealer stillet vilkår om nedfældning af flydende husdyrgødning samt på et særligt skrånende areal stillet vilkår om at der slet ikke må udbringes flydende husdyrgødning, som følge af risikoen for overfladeafstrømning.

Påvirkning af internationale naturbeskyttelsesområder (Natura2000)

Der er ca. 2,0 km fra staldanlægget mod øst til nærmeste Natura 2000 område "Lillebælt", og ca. 2 km sydøst til nærmeste særligt sårbare naturområde jf. husdyrlovens § 7, der er et overdrevarsareal. Det er vurderet bl.a. ud fra ammoniakdepositionsregninger, at grundet den store afstand fra produktionsanlægget til disse naturtyper, at nedfald af ammoniak, der skyldes emission fra projektet, ikke er til skade for de beskyttede naturområder.

Størstedelen af arealerne afvander til Lillebælt via Hejls Nor og er beliggende i nitratklasse 2. Disse arealer ligger indenfor udpegningen "opland til område, der er overbelastet med fosfor". 11 ha afvander til Vadehavet, som ligger udenfor udpegningen "opland til områder, der er overbelastet med fosfor" og som ligger i nitratklasse 0.

Udviklingen i antallet af dyreenheder i oplandene til Lillebælt Bredning, Hejls Nor og Knudedyb har alle ligget under 5 % siden 2007, som ifølge Miljøstyrelsens vejledning om kommunernes opgørelse af dyretryk (af 14. marts 2011) til vurdering af husdyrprojekters nitratpåvirkning af vandområder, kan vurderes til ikke at medføre væsentlig risiko for en øget påvirkning af næringsstoffer til vandområderne. Det vurderes derfor, at den samlede kvælstofbelastning fra oplandet til Knudedyb er stagnerende og at det ansøgte ikke i kumulation med andre husdyrprojekter i oplandet vil have en skadevirkning på Knudedyb.

Bilag IV-arter

Der er registreret løvfrø, som er opført på EU-habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter), i et vandhul beliggende ca. 3,7 ha syd for ejendommen. I Kolding Kommune er der registreret flere bilag IV-arter, og det kan derfor ikke afvises, at de forefindes på eller i nærheden af udbringningsarealerne. Kolding Kommune vurderer dog, at den allerede registrerede bilag IV-art og dens levested ikke trues af den forestående udvidelse på ejendommen, ligesom eventuelle andre bilag IV-arter og deres levested heller ikke trues af den forestående omlægning.

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen overholder alle gældende normer for opbevaring og udbringning af gylle, håndtering af spildevand og affald, støjbelastning af omgivelser m.v. Det betyder, at projektets virkning

ger på miljøet, hvad angår disse faktorer, må betragtes som værende indenfor, hvad der kan forventes af et husdyrbrug af den type og størrelse

BAT (Bedste tilgængelige teknik)

I forhold til det generelle ammoniakreduktionskrav som beskrevet i husdyrloven, skal husdyrbruget reducere ammoniakfordampningen med 20 % i forhold til referencestaldsystemet. Desuden skal projektet leve op til et BAT-krav på maksimalt 2.441 kg N pr. år, som er proportionelt for en kvægproduktion af den pågældende størrelse. Den nærmere redegørelse for det konkrete BAT-niveau kan ses i bilag 4.

I projektet er BAT-kravet opfyldt ved at der installeres spalteskraber oven på spalterne i den eksisterende løsdriftstald. I det nye staldanlæg etableres der en teknologi således at den samlede ammoniakemission i denne stald reduceres med mindst 50% (BAT) samt direkte udbringning af en stor del af dybstrøelsen. Derudover lever bedriften op til en lang række virkemidler, som er bundet op på lovgivningen vedr. opbevaring og håndtering af gylle samt udarbejdelse af markplaner.

Ud fra økonomiske og proportionelle betragtninger vurderer kommunen, at husdyrbruget har inddraget BAT og truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg og arealer.

Samlet vurdering

Kolding Kommune vurderer, at projektet under overholdelse af vilkårene i miljøgodkendelsen kan gennemføres uden væsentlige virkninger på miljøet, herunder påvirkning af naboer og de landskabelige, naturmæssige og kulturhistoriske værdier i området.

Der skal gøres opmærksom på, at etablering af nye anlæg ikke må igangsættes, før der er givet en byggetilladelse og eventuelle andre nødvendige tilladelser fra Kolding Kommune.

1.3 AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE

Kolding Kommune har vurderet, at der kan meddeles godkendelse af den ansøgte ændring og udvidelse af husdyrholdet på Nis Thuesensvej 15, 6070 Christiansfeld matr. Nr. 7 m.fl. Aller Ejerlav, Aller i henhold til § 12, stk. 2 i Lov nr. 1572 af 20. december 2006, jf. lovbek. nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug samt tilhørende bekendtgørelser (jf. bilag 2) og er en tilladelse til, at virksomheden kan producere på de efter hvert afsnit følgende vilkår.

Miljøgodkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen med bilag samt tilhørende beregninger. Miljøgodkendelsen indeholder en miljøteknisk redegørelse, kommunens bemærkninger og vurdering af udvidelsen og dens miljømæssige påvirkninger af naturen, miljøet og naboer samt vilkår vedrørende produktionen og nogle af arealerne.

Etablering af nye anlæg må ikke igangsættes, før der særskilt er indhentet alle øvrige nødvendige tilladelser efter andre lovgivninger eksempelvis spildevandstilladelse, tilladelse til vaskeplads og tilladelse efter bygge-loven, brandloven mv.

Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt til Kolding Kommune gennem Miljøstyrelsen elektroniske ansøgningssystem første gang den 28. november 2008. Den 6. januar 2011 er version 7 af ansøgningen indsendt, der danner det endelige grundlag for miljøgodkendelsen.

1.4 OFFENTLIGHED

Ansøgningen blev offentliggjort i Budstikken, Kolding i perioden fra den 2. september 2009 til den 16. september 2009. Denne 1. høring havde til formål at skabe kontakt med berørte beboere i området samt øvrige interesserede. Kommunen modtog ingen henvendelser i forbindelse med foroffentlighedsfasen.

Udkast til miljøgodkendelse blev den 2. februar 2011 udsendt i 6 ugers høring hos naboer og skønnede parter i sagen, ansøger selv og en række organisationer og private personer, der har anmodet herom. Der var frist til afgivelse af bemærkninger frem til den 16. marts 2011.

Kolding Kommune modtog en henvendelse fra Mads Peter Jørgensen, Menggårdvej 12, 6070 Christiansfeld, som lejer et afgræsningsareal ud til ansøger. Mads Peter Jørgensen havde et tvivlsspørgsmål til, hvorvidt vilkår 36 omfattede hans afgræsningsareal eller ej. Kolding Kommune oplyste Mads Peter Jørgensen, at vilkår 36 udelukkende omhandler ansøgers ejede og forpagtede arealer og dermed ikke de lejede afgræsningsaftaler.

Kolding Kommune modtog desuden et høringssvar fra Danmarks Naturfredningsforening, lokalafdeling Kolding. Høringssvaret er vedlagt som bilag 15, og kommunens bemærkninger til høringssvaret er vedlagt som bilag 16.

I den periode hvor udkastet var i 6 ugers høring kom Miljøstyrelsen med nye oplysninger om udviklingen i dyreenheder i oplandende til hhv. Lillebælt Bredning, Hejls Nor og Knudedyb. Disse oplysninger er indarbejdet i afsnit 7.4.

Den endelig miljøgodkendelse blev den 23. marts 2011 afgjort og annonceret i Budstikken Kolding (se klagevejledning i afsnit 11).

2 GODKENDELSE OG VILKÅR

2.1 BESKRIVELSE AF HUSDYRBRUGET OG PROJEKTET

Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Nis Thuesensvej 15, 6070 Christiansfeld, matr. nr. 7 m.fl., Aller Ejerlav, Aller. Ejendommens husdyrproduktion vedrører CHR nr. 51278 og CVR nr. 30217691 med P-nr. 1013004664. Ejendommen er ejet af Carsten Asmussen. Bedriften drives konventionelt. Der er udover ansøger 2 medarbejdere på bedriften. Ansøger står for den daglige drift. Ansøger ejer også ejendommene Kurkmarkvej 12, 6093 Sjølund, Heisselvej 31, 6070 Christiansfeld, Gl. Allervej 4, 6070 Christiansfeld og Kær Møllevvej 1, 6070 Christiansfeld.

Husdyrproduktionen kan ændres og udvides fra 120 årskøer (jersey), 23 årsopdræt (0-6 mdr., jersey) og 83 opdræt (6-25 mdr., jersey) til 260 årskøer med en gennemsnitlig årsydelse fra ydelseskontrollen på 7.500 kg (Jersey), 90 småkalve (0-6 mdr., Jersey) og 270 opdræt (6-24 mdr., Jersey), hvilket svarer til en omlægning fra 171,8 DE til 438,2 DE. Der er indarbejdet fleksibilitet i husdyrholdet, således at der er mulighed for at variere i antallet af køer og kvier, dog således at årsproduktionen ikke overstiger 438,2 DE.

I forbindelse med udvidelsen bygges en ny løsdriftsstald på ca. 5.000 m² i forlængelse af den eksisterende stald, opførelse af nye plansiloer, opførelse af mælkesilotank, kraftfodersilo. Gyllebeholder fra 1974 bliver taget ud af drift, der lejes kapacitet på en anden ejendom. Øvrige eksisterende staldanlæg og øvrige anlæg anvendes som hidtil.

Den nye kostald opføres syd for ejendommen og i tilknytning til eksisterende byggeri. Fodersiloer etableres nord for ejendommen og i forlængelse af foderladen. Der etableres en ny tilkørselsvej syd og vest om ejendommen.

Der er indarbejdet etapevis udvidelse på arealdelen. Etape 1 gælder op til 376,6 DE, hvor dyretrykket er maksimalt 1,68 DE/ha, referencesædskiftet er K6, og der skal etableres min. 2 % ekstra efterafgrøder. Når produktionen overstiger 376,6 DE træder etape 2 i kraft, hvor dyretrykket er maksimalt 2,15 DE/ha, referencesædskiftet er K12, og der skal etableres min. 1 % ekstra efterafgrøder.

2.2 MEDDELELSESPLIGT – ANLÆG, AREALER, EJERFORHOLD

Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet og den miljøtekniske beskrivelse og i henhold til godkendelsens vilkår. Ændring i ejerforhold eller driftsansvarlig skal meddeles til kommunen.

Denne godkendelse skal være kendt af den daglige driftsansvarlige og andet personale med tilknytning til husdyrbruget. Et eksemplar af nærværende godkendelse skal til enhver tid være tilgængelig for og kendt af de personer, der har ansvaret for, at virksomhedens indretning og drift følger vilkårene i denne godkendelse.

Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres bygnings- eller produktionsmæssigt uden forudgående anmeldelse til og tilladelse fra Kolding Kommune.

Udskiftning af arealer skal anmeldes til kommunen forud for planårets begyndelse den 1. august. Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede arealer og tredjemandsarealer) kan ske uden en ny godkendelse såfremt kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare end de allerede benyttede.

2.3 GYLDIGHED

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Udnyttelsesfristen for udvidelsen af dyreholdet ønskes sat til 5 år. Besætningen har siden 1997 været drevet som en lukket enhed, hvilket har medført en særlig høj sundhedsstatus. Dette afspejles i lav dødelighed og en mælkeproduktion der ligger blandt landets højeste. Det vil derfor være forbundet med for stor sundhedsmæssig risiko og deraf følgende tab at introducere fremmede dyr på ejendommen.

Sundhedsstatus kan aflæses på udskrifter fra RYK. Besætningens kalvedødelighed ligger på 2-4% hvor landsgennemsnittet for jersey ligger på godt 12 %. Der er endvidere indhentet udtalelse fra besætningsdyrlægen for at underbygge nødvendigheden af at besætningen får den tid der skal til for at nå det ansøgte dyrehold. Et gennemsnit af besætningens nøgletal fra 2005 til 2009 viser en udskiftningsprocent på 24,4 %. Landsgennemsnittet ligger på ca. 38 %.

Ved en udvidelse fra 120 til 260 køer forventes det, at besætningen kan øges med 20% af udvidelsen pr år, hvilket gør at besætningen vil kunne nå max. inden for 5 år, hvorfor udnyttelsesfristen ønskes sat til 5 år.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Der er ansøgt om etapevis udnyttelse af godkendelsen, da Nis Thuesensvej 15 ønsker, at benytte eget opdræt til at udvide besætningen med. Da der indsættes malkeroboter (særlige krav til yver og pattestilling) vil der være en endnu større udskiftning og dermed skal der bruges ekstra opdræt til at opnå en malkekobesætning på 260 køer. Der er fremlagt en teoretisk redegørelse herfor. Grundet projektets størrelse og karakter, vurderer Kolding Kommune, at fristen til udnyttelse af miljøgodkendelsen skal fastsættes til 2 år dog tillades det at dyreholdets størrelse først er udnyttet 5 år efter godkendelsens ikrafttrædelse.

Såfremt produktionsrammen ikke er udnyttet, skal godkendelsen revurderes, og godkendelsen kan evt. bortfalde. Såfremt en udnyttet produktionsramme skyldes usædvanlige forhold af kortere varighed, eks. sygdomsudbrud eller konflikter på arbejdsmarkedet, kan fristen forlænges efter konkret vurdering. Det påhviler driftsherren at informere kommunen, såfremt sådanne forhold opstår.

Hvis en meddelt miljøgodkendelse ikke har været udnyttet – helt eller delvist – i tre på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste tre år jf. § 33 i Husdyrloven. Såfremt en evt. produktionsnedgang skyldes usædvanlige forhold af kortere varighed, eks. sygdomsudbrud eller konflikter på arbejdsmarkedet, kan fristen forlænges efter konkret vurdering. Det påhviler driftsherren at informere kommunen, såfremt sådanne forhold opstår.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for udnyttelsen af miljøgodkendelsen.

1. Godkendelsen skal være udnyttet inden 2 år fra godkendelsens ikrafttræden, dog tillades, at dyreholdets størrelse først er fuldt udnyttet 5 år efter godkendelsens ikrafttrædelse. Med "udnyttet" menes, at det ansøgte byggeri er gennemført og i drift, og at der mindst er indsat et dyrehold, der svarer til etablering af det godkendte dyrehold i staldanlægget.

Er godkendelse ikke udnyttet indenfor de angivne frister, bortfalder godkendelsen til disse. Ejeren skal underrette tilsynsmyndigheden, såfremt besætningens størrelse 5 år efter godkendelsesdatoen *ikke* har nået den godkendte.

2.4 RETSBESKYTTELSE

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler, love og bekendtgørelser, også selv om disse regler er skærpende i forhold til denne godkendelse.

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Vilkårene kan dog i visse tilfælde ændres efter reglerne i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 40 stk. 2.

Denne godkendelse er meddelt i henhold til Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug med tilhørende bekendtgørelser og er en tilladelse til, at virksomheden kan producere på nedenstående vilkår.

Øvrige tilladelser efter andre lovgivninger skal indhentes særskilt eksempelvis spildevandstilladelse til bortledning af tagvand og vand fra befæstede arealer, byggetilladelser, herunder til vaskelads, indvindingstilladelse til drikkevandsformål, tilladelse til etablering af ny vej, brandloven mv.

2.5 REVURDERING AF MILJØGODKENDELSEN

Virksomhedens miljøgodkendelse skal, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt, at foretage den første revurdering i 2019.

3 HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

I dette afsnit beskrives de nye anlægs placering i forhold til husdyrlovens afstandskrav og deres placering i landskabet.

3.1 UDFORMNING OG OPFØRELSE AF EJENDOMMENS ANLÆG

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ejendommen er beliggende i landzone øst for Christiansfeld i den sydligste del af Kolding Kommune. Der ligger ingen andre ejendomme med mere end 75 DE indenfor 300 m af ejendommen.

Udformning, materialevalg m.m. for ejendommens produktionsanlæg er angivet i tabel 1.

Tabel 1: Udformning m.m. af ejendommens produktionsanlæg

Nr. *	Bygning	Grundplan	Årstal/renovering	Staldtype	Bygnings-materialer/farver	Anvendelse
1	Kalvestald	127 m ²		Bokse med dybstrøelse	Røde teglsten	Kalvestald
2	Gl. Malkestald	127 m ²	1923/1983	Bokse med dybstrøelse	Ingen facader	Kalvestald
3	Foderlade	840 m ²	1985		Hvide stålplader øverst, røde nederst	Foderlade
4	Foder- og maskinhus	1.220 m ²	1985		Hvide stålplader øverst, røde nederst	Opb. af maskiner, foder, ensilage (750 m ³) og halm
7	Gastæt silo	100 m ² (b: 3m)			Højde 14 m	Opb. af korn ca. 65-70 tons
8	Gl. kostald	810 m ²	1974/1994/1996	Sengebåse med dybstr. og spalter	Grå cement mod vest, røde tegl mod øst. Gavl: rød for neden og grå for oven.	Opdræt (5-24 mdr.)
13	Ny kostald og servicebygning	5.000 m ² (125x40m) og 120 m ² (17x7m)	NY	Sengebåse med fast gulv og skrabere	Gardiner i siden fra gulv til loft, gavl mod nord bygges sammen med den eksisterende stald, gavl mod syd stålplader i mørkere farver samt glasparti, 20° taghældning. ca. 12 m høj.	Kostald + servicebygning
16	Plansilo og befæstet areal	1.200 m ² (2x60x10m) + 400 m ² (2x20x10m)	NY		Jordvold samt beplantning for enden af plansiloerne og langs tilkørselsvejen mod nord – beplantning mod have mod øst.	Opbevaring af ensilage + befæstet areal
17	Fodersilo	Ca 65 m ³ (b: 2,5m)	NY		Placeres på østsiden af den nye stald. Højde 14 m. ca. 40 tons.	Opbevaring af tørfoder
18	Silotank til mælk	Ca. 20 tons			Højde 10 m. Rustfrit stål.	Opbevaring af mælk

* Jf. Bilag 3: Oversigtskort over ejendommen.

Den lille gyllebeholderen på 400 m³ tages ud af brug, jf. afsnit 5.2.

Til opbevaring af grovfoder er der i dag 3 indendørs plansiloer på i alt ca. 750 m³ (jf. tabel nr. 4). Der vil blive etableres 2 nye plansiloer udenfor på hver 10 x 60 meter, et betonareal foran hver plansilo på 10*20 m samt en opsamlingsbeholder på 21 m³ til opsamling af pladsvand fra de nye plansiloer. De vil blive lagt i forlængelse af de indendørs ensilagesiloer.

Oversigtskort over ejendommens anlæg kan ses i Bilag 3.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer, at der i projektet er redegjort for inddragelse af eksisterende bygninger og for de ansøgte nyanlæg. Afsnittet har ikke givet kommunen anledning til at stille særlige vilkår.

3.2 PLACERING AF ANLÆGGET

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ejendommene Nis Thuesensvej 21, Heisselsvej 26 og 35 samt Humlefægyden 30 har ikke landbrugspligt, og beregninger med hensyn til lugt vil derfor være gældende for disse. Afstandskravene til skel til disse ejendomme fra stalde og øvrige anlæg vil være omfattet af afstandskrav. Heisselsvej 31 ejes af ansøger.

Bygningsmæssigt er der tale om et byggeri af en ny kostald på ca. 4.100 m², samt et teknikum på ca. 120 m² på siden af stalden i det sydøstlige hjørne. Der opføres en kraftfodersilo og en silo til opbevaring af mælk. Der etableres 2 plansiloer med befæstet areal foran samt en opsamlingsbeholder. En gammel gyllebeholder på 400 m³ tages ud af drift og fjernes.

Afstandskrav

I tabellen nedenfor er der beskrevet diverse afstande fra ejendommens anlæg og tilhørende afstandskrav.

Tabel 2: Faktuelle afstande og afstandskrav jf. husdyrlovens § 6 og § 8

Nærmeste ... til nybyggeri	Beskrivelse	Afstand	Afstandskrav
Naboejendomme			
Nabo	Nis Thuesensvej 21 til ny kostald	265 m	50 m
Nabo	Nis Thuesensvej 21 til nye plansiloer	95 m	50 m
Nabo	Heisselvej 35 til ny kostald	118 m	50 m
Nabo (ejes af ansøger)	Heisselvej 35 til nye plansiloer	250 m	50 m
	Heisselvej 31 til ny kostald	112 m	50 m
	Heisselvej 31 til nye plansiloer	300 m	50 m
Nabo	Heisselvej 26 til ny kostald	156 m	50 m
Nabo	Heisselvej 26 til nye plansiloer	365 m	50 m
Nabo	Humlefægyde 30 til ny kostald	310 m	50 m
	Humlefægyde 30 til nye plansiloer	360 m	50 m
Naboskel	Allervej 135 til ny kostald	98 m	30 m
Naboskel	Allervej 135 til nye plansiloer	70 m	30 m
Øvrige			
Beboelse på samme ejendom	Stuehus	18 m	15 m
Levnedsvirksomhed	Forefindes ikke	> 25 m	25 m
Samlet bebyggelse i landzone	Aller by er nærmeste landsby	~ 500 m	
Byzone	Christiansfeld	~ 1.000 m	
Planlagt byzone	Christiansfeld	~920 m	
Sommerhusområde	Hejlsminde	> 4.500 m	
Fælles vandindvindingsanlæg	Aller Vandværk	> 50 m	50 m
Enkelt vandindvindingsanlæg	Markboring	> 25 m	25 m
Vandløb	Nærmeste vandløb nordøst for ejendommen	~ 360 m	15 m
Rørlagt vandløb	Der ligger et rørlagt vandløb 15 m nord for de nye ensilagesiloer.	~ 15 m	15 m
§ 7 beskyttet	Hedeoverdrev (udenfor natura 2000) sydøst for anlæg	~2.000 m	300 m
Sø	§ 3 Beskyttet sø sydøst for anlægget	~ 300 m	15 m
Offentlig vej	Til ny stald	~ 8 m	15 m
Offentlig vej	Til ny kraftfodersilo	~ 8 m	15 m
Offentlig vej	Til ny mælkesilo	~ 8 m	15 m

Dispensation

Placeringen af den nye kostald samt mælk- og kraftfodersilo overholder ikke afstandskravene på 15 m til offentlig vej. Der er ansøgt om dispensation for afstandskravet. Den ønskede placering af kostalden er ca. 8 m fra offentlig vej og ca. 8 m fra mælk- og kraftfodersiloen til offentlig vej.

Alternative placeringer kunne være vest for eksisterende anlæg, men så kan kravet om 30 meter til naboskel ikke overholdes. Stalden bygges sammen med den eksisterende kostald af hensyn til logistikken samt bedriften som en helhed. Ved den valgte placering fremstår bygningsmassen mere samlet.

Byggeriet overholder alle øvrige afstandskrav til naboskel, vandforsyningsanlæg, vandløb, søer samt beboelser.

Bygge- og beskyttelseslinier, fredninger m.v.

Nærmeste *friluftsområde* ligger ca. 150 m nord for ejendommen.

Det sydligste af den nye kostald ligger lige indenfor grænsen til *kirkebeskyttelseslinien* for Aller Kirke (jf. afsnti 3.3). Ca. 410 sydøst for den nye stald ligger *kirkebyggelinien* til Aller kirke.

Bygningerne ligger udenfor udpegningen *strandbeskyttelseslinie*. Bygningerne og størstedelen af de ejede arealer ligger indenfor udpegningen *kystnærhedszonen*. Der er 1,1 km til nærmeste område med *fortidsmindebeskyttelseslinie* syd for ejendommen.

Ejendommens anlæg ligger udenfor *skovbyggelinie*. Nærmeste *nye skovrejsningsområde* løber vest og syd for ejendommen, nærmeste ligger ca. 110 m væk fra ejendommen. Nærmeste *fredede område* er rundt om Aller Kirke og ligger ca. 550 m syd for ejendommen.

Bygningerne ligger ikke indenfor udpegningen *sø- og åbeskyttelseslinie*. Nærmeste udpegning er ca. 1,0 km syd for ejendommen. Der er et *område med særlige geologisk værdi* i Aller Ådal ca. 1,2 km syd for ejendommen.

Der er ingen *beskyttede sten- og jorddiger*, der bliver berørt i forbindelse med opførelse af bygningerne eller gyllebeholderen. En del af udbringningsarealerne støder op til beskyttede sten- og jorddiger. Nærmeste ligger ca. 500 m nordvest for ejendommen (jf. bilag 7).

Ca. 825 m syd for ejendommen ligger et *større kulturmiljø*.

Bygninger eller gyllebeholderne ligger ikke indenfor *lavbundsarealer inkl. evt. okkerklassificering*. Nærmeste lavbundsareal, der ikke er omfattet af okkerklassificering, ligger ca. 800 m sydøst for ejendommen (jf. bilag 8). Der er ca. 2,0 km til nærmeste udpegede *§ 7-areal i henhold til husdyrloven*, som er et overdrev op til Aller Å.

Der er ingen arealer indenfor *Natura 2000*. Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde er Lillebælt (EF-habitatområde, EF-fuglebeskyttelsesområde og Ramsarområde), som ligger ca. 435 m fra nærmeste udbringningsareal og ca. 2 km fra anlægget (jf. afsnit 7.4).

Nærmeste *§ 3-beskyttede naturareal* er et vandhul ca. 300 m øst for den nye stald. Der er ca. 1 km til nærmeste mose nord for ejendommen (jf. bilag 8).

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Dispensation vedr. afstandskrav

Kommunen giver hermed dispensation til opførelse af kostald samt mælke- og kraftfodersilo indenfor afstandskravet til offentlig vej, idet de kan opføres ca. 8 meter fra offentlig vej.

Dispensationen gives, da det vil give en samlet ejendom både logistikmæssigt og landskabsmæssigt og under forudsætning af nedenstående vilkår.

Alle øvrige afstandskrav til vandforsyning, vej mv. i henhold til § 8 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, er overholdt.

Bygge- og beskyttelseslinier, fredninger m.v.

Der er beskyttede sten- og jorddiger i området (jf. bilag 7). Disse er hovedsageligt placeret i markskel og langs kanten af skove og lysåbne naturområder. Der er dog ikke nogen diger i umiddelbar nærhed af Nis Thuesensvejs bygninger. Ejendommen ligger ca. 3 km fra Hejls Nor og dermed helt i udkanten af beskyttelseslinien kystnærhedszonen, og da nye anlæg placeres i til-

veje, elledninger og råstofindvinding, samt fra enkeltstående byggerier, tekniske anlæg og arealanvendelser som gylletanke, siloer, vindmøller og store produktionsanlæg. For at kunne tage mest muligt hensyn til landskabet, er det derfor vigtigt at belyse de lokale landskabelige forhold nøje, inden man placerer store nye staldbygninger og lignende.

Kirkeomgivelser

Den med det nære bebyggelsesmiljø eller udsigten til og fra kirken, herved tilsidesættes sydligste 20-25 meter af den nye stald ligger indenfor kirkeomgivelserne, hvor der kun må opføres bygninger, tekniske anlæg, beplantninger med videre, hvis det kan ske uden, at hensynet til kirkerens landskabelige beliggenhed, samspil væsentligt.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Området og ejendommens placering er besigtiget af Kolding Kommunes landskabsarkitekt Rita Larsen den 13. oktober 2009 samt den 14. maj 2010. Som udgangspunkt skal nye driftsbygninger herunder gyllebeholdere placeres i tilknytning til de eksisterende bebyggelsesarealer.

Kostalden er foreslået placeret i forlængelse af den eksisterende stald. Det vurderes som en hensigtsmæssig placering i forhold til både eksisterende byggeri og til landskabet.

Som alternativ til at leje gylleopbevaringskapacitet har der været foreslået etablering af en ny gyllebeholder syd for den nye stald. Denne placering af gyllebeholder ca. 20 m syd for ny staldbygning og 15 m fra Nis Thuesensvej. Placeringen blev vurderet som værende ikke hensigtsmæssig i relation til landskabet og til kirkeomgivelser bl.a. som følge af at placeringen lå indenfor kirkeomgivelser samt at placeringen fik ejendommen til at fremstå mere spredt i landskabet (se figur 1).

Kommunen har vurderet samlet, at den bygningsmæssige udvidelse og de deraf følgende ændringer i området kan harmonere med hensynet til de landskabelige, kulturhistoriske, naturmæssige og rekreative værdier i området, under forudsætning af at nedennævnte vilkår overholdes. Af hensyn til landskabet og områdets interesser stilles følgende vilkår til beplantning (jf. bilag 5).

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for placering i landskabet:

- 3.** At der plantes et tre-rækket hegn syd for ny staldbygning og vej i en udstrækning som vist på skitse i bilag 5. Hegnet kan bestå af hvidtjørn, bærmispel, sargentsæble, roser og med enkeltstående egetræer.
- 4.** At beplantningen nord for plansilo plantes som vist på skitse i bilag 5. Beplantningen kan bestå af hvidtjørn, bærmispel, sargentsæble, roser og med enkeltstående egetræer.
- 5.** At der plantes en række allé træer langs med Nis Thuesensvej som vist på skitse i bilag 5. Allétræerne kan f.eks være røn, avnbøg eller naur.
- 6.** At det eksisterende levende hegn vest for ejendommen skal vedligeholdes, således at det fremtræder tæt og afskærmende.

4 HUSDYRHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

4.1 HUSDYRPRODUKTION

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Produktionen ønskes ændret fra de nuværende 120 Jerseykøer, 23 kalve (0-6 mdr., Jersey) og 83 kvieopdræt (6-25 mdr., Jersey), svarende til 171,8 DE til 260 årskøer med en gennemsnitlig årsydelse fra ydelseskontrollen på 7.500 kg (Jersey), 90 småkalve (0-6 mdr., Jersey) og 270 årsopdræt (6-24 mdr., Jersey), svarende til 438,2 DE.

Fleksibilitet

Der er indarbejdet fleksibilitet i produktionen. En malkekvægsproduktion er en variabel produktionstype. Malkekvægsbesætningen på Nis Thuesensvej 15 er en avlsbesætning, og der benyttes i en vis udstrækning kønssorteret sæd. Der indgår således forholdsvis mange kvier i ansøgningen, idet det forventes, at der fortsat vil blive solgt en del kvier til eksport. Der ønskes fleksibilitet således, at naturlige udsving i produktionen er indenfor godkendelsens rammer.

Tabel 3: Flexibilitetsberegning

Nudrift = 171,7 DE	Etape 1		Etape 2	
	Ansøgt	Fleksibilitet	Ansøgt	Fleksibilitet
Køer (7.500 kg)	224	242	260	281
Kvier (0-6 mdr.)	77	61	90	69
Kvier (6-24 mdr.)	231	182	270	211
Ialt	376,8 DE	378,0 DE	438,2 DE	438,2 DE
Afsat på ejede og forpagtede jord	213,8	215,0	273,6	273,7
Afsat gødning	154,0	154,0	155,5 DE	155,5 DE
Afsat ved afgræsning udenfor harmoni	9,1	9,1	9,1	9,1

Tabel 4: Nøgletal for flexibilitetsberegning

Nøgletal	Etape 1		Etape 2	
	Ansøgt	Fleksibilitet	Ansøgt	Fleksibilitet
Antal dyreenheder (Nudrift = 171,7 DE)	376,8	378,0	438,2	438,2
Anvendt sædskifte	K6	K6	K12	K12
Fosforberegning				
P-overskud	1,4	1,5	8,8	8,7
Nitratberegning				
DE _{max}	1,1564	1,1564	1,5646	1,5646
DE _{reel}	1,68	1,69	2,15	2,15
Kg N/kg DE _{max}	48,10	47,90	39,10	39,10
Kg N/kg DE _{reel}	47,80	47,60	39,10	38,70
% ekstra efterafgrøder	2,0	2,0	1,0	1,0
N-udvaskning (grundvand), mg nitrat/l	45	45	38	37
Lugt (ukorrigeret geneafstand)				
Byzone	238,18	235,26	258,58	254,94
Samlet bebyggelse	154,37	152,02	172,97	169,37
Enkelt Bolig	75,32	74,40	81,77	80,62

Der er indsendt dokumentation for fleksibilitet både i etape 1 og etape 2, hvilket fremgår af tabel 3 ovenfor. Der er lavet beregninger på samtlige nøgletal i husdyrgodkendelsessystemet for disse situationer, som det fremgår af tabel 4.

Alle variationerne i fleksibilitetsberegningerne (Fleksibilitet) er lavere end det ansøgte og overholder lovgivningens generelle krav, jævnfør de efterfølgende afsnit.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Fleksibilitet indenfor de forskellige dyretyper forudsætter, at myndigheden til enhver tid kan få forevist dokumentation, som beskriver sammensætningen af dyr, for derved at sikre sig at årsproduktionen ikke overstiger det tilladte. Dette er muligt via det centrale husdyrbrugsregister (CHR) sammenholdt med gødningsregnskabet.

Kolding Kommune finder på baggrund af ovennævnte, at det er rimeligt at indarbejde en fleksibilitet i produktionen, da dette ikke vurderes at medføre forøget forurening eller nabogener.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for husdyrproduktion:

- 7.** Den samlede produktion må ikke overstige 438,2 DE, svarende til 260 årskøer (Jersey), 90 småkalve 0-6 mdr. (Jersey) og 270 årsopdræt 6-24 mdr. (Jersey).
- 8.** Indenfor produktionen tillades afvigelser i antallet af dyr på op til maksimalt 281 årskøer (Jersey), og så længe det maksimale antal DE på 438,2 DE ikke overskrides.
- 9.** Der er fleksibilitet med hensyn til den gennemsnitlige årsmælkeydelse fra ydelseskontrollen. Såfremt mælkeydelsen ændres i forhold til det ansøgte niveau på 7.500 kg, så skal dyreholdet korrigeres, således at antallet af dyreenheder ikke overstiger 438,2 DE.
- 10.** 60 kvier (12-18 mdr.) fra staldafsnit 1.1.3 skal minimum være udegående 5 mdr. pr. år.

4.2 STALDANLÆG OG VENTILATION

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Staldindretning

Nummereringen af staldafsnittene henviser til staldafsnittene i PDFen og tallene i parentes henviser til oversigtskortet i bilag 3.

I tabel 5 er sammensætningen af dyr vist i de både etape 1 og etape 2.

TABEL 5: ETAPEVIS DYREHOLD OG STALDTYPE, Etape 1: Dyrehold og staldtype

Staldafsnit nr.* (jf. bilag 3)	ETAPE 1		
	Dyrehold og staldtype for ansøgt drift (situation 1)	Antal årsdyr (aldersgrænser)	DE
1.1.1 (nr. 1)	Småkalve, dybstrøelsesbokse	72 (0,5-6 mdr.)	14,6
1.1.3 (nr. 8)	Kvier, sengebåse med spalter og skrabere, 5 mdr. udegående	60 (12-18 mdr.)	21,8
	Kvier, sengebåse med spalter og skrabere	77 (6-12 mdr.)	21,9
1.1.4 (nr. 13)	Malkekøer (7.500 kg ydelse), sengebåse med fast gulv, 2% hældning og skrabning hver 2. time	214	265,0
	Kvier, sengebåse med fast gulv	17 (12-18 mdr.)	27,9
	Kvier, sengebåse med fast gulv	64 (18-23 mdr.)	6,2
1.1.5 (nr. 13)	Småkalve, dybstrøelsesbokse	5 (0-0,5 mdr.)	0,8
	Kælvkvier, dybstrøelse med lang ædeplads med fast gulv	15 (23-24 mdr.)	7,1
	Goldkøer, dybstrøelse med lang ædeplads med fast gulv	10	12,4
Dyreenheder i alt			377,7

*: Refererer til benævnelserne fra ansøgningskemaet (www.husdyrgodkendelse.dk)

Etape 2: Dyrehold og staldtype

Staldafsnit nr.* (jf. bilag 3)	ETAPE 2		
	Dyrehold og staldtype for ansøgt drift (situation 1)	Antal årstyr (aldersgrænser)	DE
1.1.1 (nr. 1)	Småkalve, dybstrøelsesbokse	85 (0,5-6 mdr.)	17,3
1.1.3 (nr. 8)	Kvier, sengebåse med spalter og skraber, 5 mdr. udegående	60 (12-18 mdr.)	21,8
	Kvier, sengebåse med spalter og skraber	90 (6-12 mdr.)	25,6
1.1.4 (nr. 13)	Malkekøer, sengebåse med fast gulv, 2% hældning og skrabning hver 2. time	249	308,3
	Kvier, sengebåse med fast gulv	30 (12-18 mdr.)	10,9
	Kvier, sengebåse med fast gulv	75 (18-23 mdr.)	32,7
1.1.5 (nr. 13)	Småkalve, dybstrøelsesbokse	5 (0-0,5 mdr.)	0,8
	Kælvekvier, dybstrøelse med lang ædeplads med fast gulv	15 (23-24 mdr.)	7,1
	Goldkøer, dybstrøelse med lang ædeplads med fast gulv	11	13,6
Dyreenheder i alt			438,2

*: Refererer til benævnelserne fra ansøgningsskemaet (www.husdyrgodkendelse.dk)

Malkekvægbedriften drives konventionelt. Malkekøerne skal være i den nye kostald, hvor der etableres 4 malkebotter. Den nye stald opdeles i to staldafsnit, ét til malkekøerne og ét til goldkøer, højdrægtige kvier samt kælvende dyr. I malkebotten tildeles kraftfoder og i den forbindelse etableres en kraftfodersilo.

I den eksisterende kostald skal opdrættet gå. Eksisterende malkestald ændres til bokse med dybstrøelse til småkalve. Goldkoafdelingen i ladebygningen tages ud af drift og benyttes ikke fremadrettet til dyrehold. Der er naturlig ventilation i alle staldanlæggene.

Eksisterende kalvestald (nr. 1+2)

Staldafsnit 1.1.1: Den eksisterende kalvestald benyttes som hidtil, og malkestalden ombygges til kalvestald. Der er dybstrøelsesbokse til kalve i alderen 0-6 mdr. med sutteautomat i boksene.

Referencestaldsystem: Dybstrøelse i hele arealet (ammoniaktab 2,15 kg N).

BAT: Småkalvene går i dybstrøelse, der findes ikke andet alternativt staldsystem til småkalve.

Eksisterende opdrætstald (nr. 8)

Staldafsnit 1.1.3: Den eksisterende løsdriftsstald er fra 1974 (renoveret i 1994/96) og har et grundplan på 810 m². Staldsystem er sengestald med spalter og ringkanal. Der er ikke etableret skraber. Udpumpning af gylle foregår ca. hver 21. dag med traktordrevet pumpe. Ansøger vurderer, at stalden har en levetid på 15-20 år.

Referencestaldsystem: Sengestald med spalter (kanal, linespil) (ammoniaktab 2,3 kg N)

BAT: Præfabrikeret drænet gulv er fravalgt, da det vil kræve en meget stor ombygning af eksisterende bygning og omkostningerne vil ikke stå mål med miljøgevinsten. I ansøgt drift etableres skraber på spalterne, som ifølge Miljøstyrelsens teknologiblad for skraber i gangarealer i stalde med malkekvæg har en ammoniakreducerende effekt på 25 % ved regelmæssig skrabning mindst 6 gange i døgn.

Nye kostald (nr. 13)

Del 1: Staldafsnit 1.1.4: Staldsystem er sengestald fast gulv, 2 % hældning, skrabning hver 2. time. Ny løsdriftsstald med naturlig ventilation. Der installeres 1-2 store ventilatorer, der i varme perioder skal sikre et godt luftskifte. Der indsættes 4 malkebotter.

Referencestaldsystem: Sengestald med spalter (kanal, linespil) (ammoniaktab: Køer 8,78 kg N og opdræt 2,3 kg N).

BAT: Stalden etableres med en gulvtype med maksimum 4% ammoniakfordampning. Ifølge Videnskatalog over kvægstaldgulve med 4% ammoniakfordampning udarbejdet af Miljøstyrelsen

og Videncentret for Landbrug, Kvæg er bl.a. faste drænedegulve med skraber og ajlefløb bedste tilgængelige teknologi med en ammoniakreduktion på 50 % sammenlignet med referencestaldsystemet. Øvrige staldtyper er beskrevet i videnskatalog over kvægstaldgulve med 4% ammoniakfordampning (udarbejdet af repræsentanter fra Miljøstyrelsen og Videncentret for Kvæg, 2010).

Del 2: Staldafsnit 1.1.5: I den nye kostald vil der i den ene ende blive etableret en afdeling med dybstrøelsesboks til småkalve i alderen 0-14 dage samt en kælvningsafdeling til kælvkvier og goldkøer, hvor der etableres dybstrøelsesboks.

BAT: Småkalvene samt kælvende dyr går i dybstrøelse. Der findes ikke andet alternativt staldsystem til disse.

Såfremt gylleforsuring vælges i staldafsnit 1.1.4 og 1.1.3 bliver selve gylleforsuringsanlægget placeret i en sikret container vest og midt for den nye stald (staldafsnit 1.1.4) og i tilknytning til gyllebeholderne. Containeren placeres på en befæstet plads med afløb til beholder. Tilsætning af syre til gylle bevirker, at gyllens pH-værdi falder, hvorved gyllens indhold af ammoniak kvælstof i stigende omfang omdannes til ammonium (NH_4^+), der ikke fordamper. Ved tilsætning af 5-7 kg koncentreret svovlsyre (H_2SO_4) pr. 1000 kg kvæggylle sænkes gyllens pH-værdi til mellem pH 5,5 og 6,0. Anlægget til svovlsyrebehandling af gyllen er integreret med staldens ringkanalsystem og består af følgende hovedkomponenter: mixerbrønd, syrebeholder og en kompressor.

Ved behandlingen pumpes gylle på sædvanlig vis rundt i ringkanalerne i stalden ved hjælp af en pumpe placeret i en skillevæg i staldens omrøringsbrønd. Omrørbrøndens trykside i fortanken fungerer samtidig som mixerbrønd, hvor svovlsyre kontinuerligt tilsættes under omrøring og beluftning, således at gyllens pH-værdi sænkes til 5,5 (målværdi). Tilsætning af syre foregår automatisk og kalibreres løbende i fht. gyllens pH-værdi målt før hver behandling, således at hyppigheden stiger med stigende initial pH-værdi. Ved normaldrift bliver al gylle i en ringkanal behandlet mindst én gang dagligt. Alle processer styres og overvåges automatisk, herunder tilsætning af svovlsyre. Der foretages en automatisk logning af syreforbrug og pH-måling. Anlægget er tilmeldt løbende serviceordning med minimum et årligt servicetilsyn.

Gylle fra hele produktionen forsures, idet gyllen fra det eksisterende staldanlæg med spalter kobles sammen med det nye staldanlæg, hvor det vil blive forsuret sammen med det øvrige gylle.

Arbejdssikkerheden i forbindelse med svovlsyretilsætning er særdeles vigtig. Dette skyldes, at der er fare for ætsning og svovlbrinteudvikling ved håndtering af svovlsyre. Der skal forefindes en leverandørbrugsanvisning samt en arbejdspladsbrugsanvisning til anlægget, jf. Arbejdstilsynets vejledning C.0.12 og C.0.11.

Der henvises endvidere til kapitel 8 omkring Bedst Tilgængelig Teknik (BAT).

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kolding Kommune vurderer, at indretningen af bedriftens staldanlæg mv. er miljømæssig forsvarlig. Der anvendes BAT bl.a. i form af naturlig ventilation i alle staldene.

Den samlede ammoniakfordampningen fra anlægget (stald og lager) er beregnet til 2.438,37 kg N pr. år. Der er jf. ansøgningen opnået en reduktion på 65 kg N pr. år ud over det generelle reduktionskrav på 20 % i stalde, der enten ændres eller udvides.

I forhold til Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) på Husdyrbrug med konventionel produktion af malkekvæg (gyllebaserede staldsystemer) er BAT-niveauet for det pågældende projekt beregnet til en ammoniakemission på 2.441 kg N. Se nærmere udregning af BAT-niveau i bilag 4.

BAT-standarden for en malkekvægsbesætning er en gulvtype med maksimum 4% ammoniakfordampning herunder bl.a. præfabrikerede drænende gulve eller en teknik eller gulvtype, som reducerer ammoniakfordampningen tilsvarende. I en eksisterende sengestald med spalter, hvor der etableres spalteskraber ovenpå reduceres ammoniakfordampningen med 25 % i forhold til referencenormen, når der skrubes minimum hver 4. time.

I det foreliggende projekt etableres en ny løsdriftstald (staldafsnit 1.1.4) med en teknologi, således at den samlede ammoniakemission fra denne stald reduceres med mindst 50% (BAT), jf. bilag 4. I en lille del af den nye stald vil der være småkalve 0-14 dage i dybstrøelsesboks (BAT). Herudover vil der være en kælveafdeling med kælvekvier- og køer, som går på dybstrøelse, hvilket betragtes som BAT for denne dyretype. Kalvene og de højdrægtige dyr udgør 5,9 % (20,4 DE) af udvidelsen i den nye stald (347 DE i alt). Den eksisterende løsdriftstald (staldafsnit 1.1.3) er en sengestald med spalter. Der etableres skraberne ovenpå spalterne (BAT).

Teknologien syrebehandling af kvæggylle giver også en reduktion af ammoniakemissionen på ca. 50 % i forhold til ubehandlet gylle på et referencestaldsystem ifølge Miljøstyrelsens teknologi-blad. Herudover vil syrebehandling af gyllen i den eksisterende stald yderligere reducere ammoniakemissionen. Desuden vil der være en ammoniakreducerende effekt ved udbringning af syrebehandlet gylle i forhold til ubehandlet gylle på ca. 65 %. Med en mindre fordampning af ammoniak, vil mere af kvælstofpuljen være tilgængelig i gyllen, hvorved inkøb af handelsgødning potentielt kan reduceres. Eventuelt spild af syre vil blive opsamlet i fortanken og ledt tilbage i systemet. Kommunen har vurderet, at brug af gylleforsuring også vil være at betragte som BAT for denne produktion med en 50 % ammoniakreduktion i forhold til referencestaldsystemet samt en effekt i marken ved brug af forsuret gylle.

Projektet overholder det fastlagte og proportionelle BAT-niveau for ejendommen på 2.441 kg N for denne ejendom.

Kommunen vurderer, at der er anvendt BAT i forhold til valg af teknologi og staldsystem. Kommunen pålægger ikke ansøger at anvende en bestemt teknik men udelukkende at der leves op til reduktionskravet. I det aktuelle projekt er der lavet tilpasninger vedrørende staldsystemet, mere udkørt dybstrøelse end normen samt henholdsvis 2% (etape 1) og 1% (etape 2) ekstra efterafgrøder udover Plantedirektoratets krav. Ansøgningen overholder således det reduktionskrav, som fremkommer i forhold til kravet om anvendelse af bedste tilgængelige teknik.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for staldanlæg:

11. I den nye kostald (staldafsnit 1.1.4) skal der etableres en teknologi, således at den samlede ammoniakemission fra denne stald reduceres med mindst 50% (jf. bilag 4) og med følgende forudsætninger:

* Fast drænet gulv med 1-2 % fald mod ajlefløb.

* Gulvet/gangarealet skal rengøres mekanisk med et skrabeanlæg mindst hver anden time. Skraberens skal være forsynet med en timer. Skraberens afleverer gødningen i en eller flere tværkanaler, eller i en langsgående gyllekanal.

* Gulvets samlede lysningsareal (spalteåbning) må maksimalt udgøre 5 % af det samlede gangareal i staldafsnit 1.1.4.

eller

* Spaltegulv med kappe og gummiklapper, der lukker ned mod gyllekanal.

* Gulvets samlede lysningsareal (spalteåbning) må maksimalt udgøre 5 % af det samlede gangareal i staldafsnit 1.1.4.

* Gulvet/gangarealet skal rengøres mekanisk med et skrabeanlæg mindst hver anden time. Skraberens skal være forsynet med en timer.

eller

- * Etablering af et forsurringsanlæg i henhold til Miljøstyrelsens teknologiblad "Svovlsyrebehandling af kvæggylle", hvor al gyllen fra staldafsnit 1.1.4 og 1.1.3 skal gylleforsures. Anlægget skal være i drift hele året. Drifttiden af forsurringsanlægget skal registreres og skal kunne dokumenteres og have en minimumsdriftstid på 8.760 timer/år.
- Der skal udføres daglig kontrol af forsurringsanlægget, herunder syreforbrug og kontrol af restmængde af syre i syretanken.
- Til sikring mod forurening af jord, undergrund og grundvand med syrespild ved lækage på syretanken, skal syretanken være dobbeltskroget, og forsurringsanlæg med tilhørende syretank skal placeres på støbt bund med mulighed for opsamling af den mængde syre, som syretanken kan indeholde.
- Der skal indgås fast serviceaftale med producenten om kontrol jf. servicemaualen, herunder kalibrering af pH-målere, minimum 1 gang årligt. Kontrol og kalibrering skal noteres i forsurringsanlæggets driftsjournal og kopi af kontrolrapporten skal være tilgængelig for tilsynsmyndigheden i minimum 5 år.
- 12.** Gulve støbt på stedet skal være dimensioneret med et fald på minimum 1,5 % mod gulvmidte. Præfabrikerede gulve skal have et fald på minimum 1,0 % mod gulvmidte. Gulvet skal være udført med ajlefløb.
- 13.** I den eksisterende stald til opdræt (staldafsnit 1.1.3) skal der i gangarealet installeres skraber. Der skal foretages skrabninger mindst 4 gange i døgnet. Skraberens net skal være forsynet med en timer.
- eller
- Etablering af et forsurringsanlæg i henhold til Miljøstyrelsens teknologiblad "Svovlsyrebehandling af kvæggylle", hvor al gyllen fra staldafsnit 1.1.4 og 1.1.3 skal gylleforsures (jf. vilkår 11).
- Egenkontrol
- 14.** Logbog, servicefaktura eller lignende, der dokumenterer, at skraberne er i drift og vedligeholdes, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
- 15.** Enhver form for driftsstop skal noteres i logbogen med angivelse af årsag og varighed.

4.3 FODRING OG FODEROPBEVARING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der fodres med fuldfoder til kørerne bestående af ensilage og råvarer. Grovfoderet er af egen avl. Indkøbt foder består primært af råvarer, som læses af i foderladen. Herudover er der en gastæt silo til opbevaring af hjemmeavlet korn. I forbindelse med udvidelsen etableres en kraftfodersilo på østsiden af den nye stald. Kraftfoderet tildeles kørerne, når de går ind i malkerobotterne.

I foderladen opbevares tørfoder, såsom sojaskrå, roepiller, rapskager, korn og mineraler. Der er desuden opbevaring af halm samt indendørs ensilagesiloer. Der er 3 indendørs ensilagesiloer i foderladens nordøstlige del (750 m²). Disse ønskes forlænget udvendigt mod nord, således at der etableres 2 siloer á 60 x 10 m (i alt 1.200 m²) samt et befæstet areal foran siloerne på 20 x 10 m (400 m²).

Med de ansøgte forlængelser af eksisterende plansiloer forventes det, at alt grovfoder fremover kan opbevares på beton. Såfremt der er ensilagemarkstakke, vil de højst være placeret på samme sted i 12 måneder. Der vil derefter gå 5 år, før ensilagen igen placeres på samme sted. Håndtering af ensilage vil ske således, at eventuelle lugt- og fluegener for nabobeboelser minimeres. Eventuelt foderspild vil blive samlet op og tilført møddingspladsen.

Ensilagesiloerne har afløb til en separat gyllebeholder, hvorfra der udvandes med sprinkleranlæg, se afsnit 4.5 for nærmere beskrivelse.

Fodersammensætningen afstemmes i forhold til dyrenes biologiske behov (kalv, kvie, lakterende ko, goldko og slagteko). For at opnå så præcis en næringsstofsammensætning som muligt, udtages der analyser af grovfoderet, som ligger til grund for sammensætning af det indkøbte foder. Det nye foderplanlægningssystem NORFOR benyttes.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer, at de tiltag der laves mht. opbevaring og håndtering af foder og ensilage er med til at sikre, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af omgivelserne, samt at BAT (herunder bl.a. etablering af ensilagesiloer) bliver opfyldt i forhold til fodring.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for fodring og ensilageopbevaring:

16. Ensilagesiloer skal udføres i henhold til byggeblad 103.09-01 fra Landbruges Rådgivningstjeneste.

17. Kasseret ensilage fra ensilagepladser eller –siloeer og foderrester skal fjernes løbende og opbevares på befæstet plads med afløb til lukket beholder eller kommes i gyllebeholder.

18. Ved opbevaring af ensilage i markstak skal afstandskravene i husdyrlovens § 8 overholdes.

4.4 ENERGI- OG VANDFORBRUG SAMT BESPARENDE FORANSTALTNINGER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Energi: I før-situationen var det samlede elforbrug på ca. 72.000 kWh. Strømmen bruges bl.a. til malkning, ventilation, nedkøling af mælk, gyllehåndtering, foderhåndtering og belysning. Ved udvidelsen forventes elforbruget at stige til 150.000 kWh, bl.a. som følge af malkerobotterne.

Af anden energi anvendes der dieselolie. I før-situationen var dieselolieforbruget ca. 24.000 liter. Det forventes, at dieselolieforbruget vil stige til ca. 35.000 liter med udvidelsen. Der er ikke forbrug af gas i hverken nu- eller ansøgt drift.

I forbindelse med udvidelsen er der påtænkt følgende for at spare på energiforbruget: Der er naturlig ventilation i både eksisterende såvel som i nye stalde. Nye bygninger placeres under hensyntagen til fremherskende vindretninger for at fremme luftstrømmen i de naturligt ventilerede stalde. Der sker ingen opvarmning af driftsbygninger. Der er etableret dagslysstyring på belysning i staldene. Udendørs belysning er dagslysstyret eller med bevægelsessensorer. Der anvendes lavenergilysstofrør. Vakuumpumpen til malkeanlægget er frekvensstyret og derved energibesparende. Logistikken i forbindelse med blanding af foder er indrettet, således at afstanden giver færrest muligt driftstimer. Der udføres så vidt muligt flere arbejdsopgaver på én gang i markbruget. Det er på ansøgningstidspunktet ikke afgjort, om der installeres CIP-vaskeanlæg i den nye stald men dette overvejes.

Vand: Den mængde vand der årligt bliver brugt i produktionsanlægget er i før-situationen på 4.600 m³. I eftersituationen forventes det at være på 9.800 m³. Malkekvæg drikker mellem 30-100 liter dagligt afhængig af ydelse, foder og vejforhold.

Forbruget af vaskevand til maskiner, malkeanlæg og stald er i før-situationen på 415 m³ og i ansøgt drift 1025 m³. Størstedelen af vaskevandet går til vask af malkeanlæg, en lille del går til vask af inventar, maskiner o.lign. samt evt. spild. I den nye kostald installeres drikkekar med stor vandoverflade til kreaturerne, så der er et begrænset drikkespild (BAT). Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild. Vandforbruget registreres årligt. Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.

Vandkøling af mælketank sker ved brug af genbrugsvand. Det er et lukket system, hvor vandet først køles ned af en isvandskøler. Det nedkølede vand køler mælketanken, hvilket medfører opvarmning af vandet, der så recirkuleres til isvandskøleren for at blive nedkølet, hvorefter processen starter igen. Systemet er vandbesparende, da det er et lukket system, hvor den samme mængde vand bruges igen og igen (BAT).

Det er på ansøgningstidspunktet endnu ikke afklaret om vaskeanlægget til malkebotterne skal genanvende vandet og i givet fald hvordan. Det er forsøgt at finde en balance mellem rengøring pga. hygiejne og smitte og begrænsning af vandforbrug. Såfremt leverandøren af robotterne kan garantere, at der ikke vil være smittekim i vaskevandet, vil vandet blive genbrugt til vask af stald. Brug af vand med smittekim til vask af gulvet i nuværende malkestald har vist, at det er en medvirkende årsag til klowlidelser.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer, at der i fornødent omfang er anvendt vand- og energibesparende teknikker. Det vurderes, at flere af disse teknikker er at betragte som BAT. Ved tidligt i forløbet at inddrage en energikonsulent i vurderingen af ejendommens energiforbrug herunder overvejelsen om at installere CIP-vaskeanlæg vurderes det, at der holdes en fokus på eventuelle energibesparende teknikker.

Det vurderes, at malkebotterne og mælkekøleanlægget er de enkeltposter i det totale vand- og energiforbrug, der vægter mest. Løbende kontrol og vedligeholdelse af disse er således særligt relevante.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for energi- og vandforbrug:

19. Anlæg, der er særligt energiforbrugende, såsom malkebotterne og mælkekøleanlægget, skal serviceres og vedligeholdes med de for det konkrete anlægs vejledende intervaller i henhold til producentens/leverandørens specifikationer, således at de altid kører energimæssigt optimalt.

4.5 SPILDEVAND HERUNDER REGNVAND OG OVERFLADEVAND FRA PLANSILO

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der etableres toilet i de nye driftsbygninger, hvorfra der forekommer sanitært spildevand, der ledes til separat septiktank. Spildevand fra tagvand på nye og eksisterende bygninger samt fra befæstede arealer uden gødningsrester ledes via dræn og grøft.

Vaskevand fra vask af malkeanlæg, stald og vask af maskiner ledes til gyllebeholderne. I nudrift afledes ca. 415 m³ vaskevand til gyllebeholderne, og i ansøgt drift vil afledningen være ca. 1.025 m³.

Påfyldning af kemikalier og rengøring af marksprøjten samt vask af maskiner foretages på vaskelads, hvor vandet opsamles og ledes til gylletank. Vaskepladsen er placeret mellem den sydlige del af foderladen og den nordlige del af den eksisterende kostald.

Regnvand og overfladevand fra de to ansøgte plansiloer ledes til separat beholder på 21 m³, der er placeret vest for de udvendige plansiloer. Der etableres et sprinkleranlæg til udbringning af vand fra ensilagespladserne. I beholderen er der placeret en niveauføler, der aktiverer en dykpumpe, der er forbundet med en udvander. Når dykpumpen starter, trækkes en udvander frem, og spildevand udvandes over arealet nord og vest for plansiloerne. Arealet nord og vest om plansiloerne er på mindst 2,2 ha. I perioderne, hvor arealet lægges om og indtil ny afgang er etableret, vil overfladevandet blive ledt til gyllebeholder, idet der etableres en ledning til over-

pumpning til gyllebeholder. Det er vurderet, at ca. 50 m³ ledes til gyllebeholder og den resterende del ca. 790 m³ sprinkles ud.

Mængden af spildevand og regnvand er angivet i nedenstående tabel 6.

Tabel 6: Mængden af spildevand

Spildevandstyper	Før udvidelse	Efter udvidelse	Afledes til
Rengøringsvand, drikkevandsspild mv.	400 m ³ /år	1.000 m ³ /år	Gyllebeholder
Vaskevand fra vaskepladser	15 m ³ /år	25 m ³ /år	Gyllebeholder
Spildevand fra møddingsplads (26 m ²) og befæstede area (148 m ²)	122 m ³ /år	122 m ³ /år	Gyllebeholder
Regnvand fra ensilagebeholdere	0 m ³ /år	50 m ³ /år	Gyllebeholder
Regnvand fra ensilagebeholdere	0 m ³ /år	20 m ³ /år	Opsamlingsbeholder
Tagvand	Ledes til dræn i marken.		
Ialt	537 m³/år	1.217 m³/år	

Kapacitetsberegninger er vedlagt ansøgningen. Afløbsplan for ejendommen på Nis Thuesensvej 15, Christiansfeld findes i bilag 3.

Der ledes ikke forurenede spildevand fra produktionsbygninger eller pladser til grøfter og dræn. De eksisterende bygninger er forsynet med tagrender, og regnvandet ledes derfra til dræn i marken. Der ansøges om separat spildevandstilladelse af tagvand fra den nye kostald.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Der ansøges om spildevandstilladelse til udledning af tagvand fra den nye kostald. Herudover skal der ansøges om spildevandstilladelse til sanitært spildevand fra toilet, håndvask, evt. bruser og vaskemaskine. Disse tilladelser gives særskilt.

Etablering af udsprinkling af overfladevand fra ensilagesilo og befæstet areal nord for plansiloerne skal følge anvisningerne i Landbrugets Byggeblad nr. 103.09-05.

Kolding Kommune vurderer, at opbevaringskapaciteten er tilstrækkelig til at rumme de givne mængder spildevand, herunder regnvand, i ansøgt drift. Samlet vurderer kommunen, at håndteringen af spildevand herunder regnvand sker på forsvarlig vis.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for spildevand herunder regnvand og overfladevand fra plansiloer:

- 20.** Al vask af maskiner eller redskaber, hvorfra der kan forekomme gødnings- og kemikalierester, skal foregå på fast bund med afledning af spildevandet til beholder.
- 21.** Der skal etableres en pumpeledning fra ensilagesaftbeholder til gyllebeholder. Der skal etableres en overløbsalarm i ensilagesaftbeholderen, som løbende skal vedligeholdes.
- 22.** Udvalder skal til enhver tid være placeret på bevokset areal eller afledning skal foregå til separat beholder.

4.6 AFFALD, DØDE DYR OG HJÆLPESTOFFER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er to containere på hver 1.000 l. Containerne tømmes efter behov af Meldgaard. Affaldet opbevares og bortskaffes efter Kommunens regulativer.

Døde dyr opbevares overdækket og over jordniveau. Placeringen er ca. 275 meter fra ejendommen og godt 60 meter fra nærmeste nabo (ejendommen er med landbrugspligt). DAKA afhenter efter behov og med dags varsel.

Da der er tale om en malkekvægsproduktion, må der som følge af Arla-gårdens bestemmelser ikke udbringes affaldsprodukter herunder slam.

Affaldet vil typisk kunne opdeles som vist i den efterfølgende tabel 7.

Tabel 7: Oversigt over affaldstyper og mængder.

Type	Opbevaring	Mængder pr. år *	Bortskaffelse
Døde dyr	Døde dyr opbevares i beholder med låg. Placering fremgår af bilag 2a	Nudrift: ca. 5 % køer og kalve Ansøgt: ca. 5 % køer/kvier og kalve.	Døde dyr afhentes af DAKA med dags varsel, undtagen weekender, hvor de afhentes følgende mandag
Erhvervsaffald (pap, plast, diverse)	Plastik (landbrugsfolie). Opbevares i containere. 2 stk á 1000 L	Ca.15-20 tons årligt	Privat affaldsrenovator Meldgård tømmer efter behov.
Kemikalier	Ingen rester findes på ejendom. Der indkøbes kun minimale mængder.	Nudrift: ca. 10 kg emballage. Ansøgt: ca. 10 kg emballage.	Dunke afleveres rengjorte til foderstof-forretning (returordning) eller Meldgård.
Veterinært affald (emballage, kanyler)	Opbevares utilgængeligt for uvedkommende.	Nudrift: 0-0,5 l Ansøgt: 0-0,5 l	Bortskaffes til dyrlæge
Metal			Skrothandler
Handelsgødning	Opbevares kortvarigt på Gl. Allervej 4	Der opbevares højst 30 tons	Storsække returneres
Rengøringsmidler	I det nye teknikrum	Ca. 20 kg (emballage)	Dunke afleveres rengjorte til renovation eller via returordning

* Mængder er skønnede, da det over den 8-årige godkendelsesperiode vil afhænge af mange variable lige fra klima, udbytter i marken, sygdom i besætning, modernisering af produktionen eller leverandørskift af produkter anvendt i produktionen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Bedriften er omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen, og ansøger skal sørge for at bortskaffelsen sker i overensstemmelse med kommunes affaldsregulativ.

Affald skal sorteres, opbevares og bortskaffes i henhold til Kolding Kommunes affaldsregulativ. Affald bør sorteres i containere opstillet på ejendommen jf. sorteringsvejledningen for landbrugsejendomme. Der må ikke foretages afbrænding af nogen form for affald, bortset fra rent og tørt haveaffald fra ejendommen i mindre omfang. Eventuel aske fra fyr skal opbevares på befæstet plads med afløb til beholder eller alternativt udspreddes direkte på egen landbrugsjord.

Kolding Kommune kan tilbyde gratis besøg af vores affaldskonsulenter, som kan vejlede og rådgive om sortering og bortskaffelsesmuligheder, bl.a. med henblik på at øge andelen af affald, der kan genbruges. Kolding Kommune har udarbejdet en sorteringsvejledning til landbrugsbedrifter, som angiver hovedparten af affaldstyper på landbrugsbedrifter og deres korrekte bortskaffelsesmulighed.

Kommunen vurderer, at ejendommens opbevaring og håndtering af affaldsprodukter er miljø-mæssigt forsvarligt og lever op til kommunens regulativer.

Døde dyr opbevares øst for ejendommen overdækket og over jordniveau. De bliver afhentet med dags varsel og dødeligheden har gennem en lang overrække ligget lavt for køer og kvier. Da der benyttes kønssorteret sæd er andelen af tyrekalve lav. Opbevaring af døde dyr er omfattet af Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr og ansøger skal sørge for at opbevaring af døde dyr sker i overensstemmelse hermed.

Idet bedriften bliver miljøgodkendt, gøres der opmærksom på, at opbevaring af handelsgødning skal overholde opbevaringsreglerne i bilag 3 i bekendtgørelsen om nitratholdige gødningsstoffer. Reglerne i denne bekendtgørelse omfatter opbevaringskrav af handelsgødning i forhold til brand-

fare. Der er særlige brandkrav til bygningskonstruktion samt lagerbygningens øvrige anvendelse. I den korte periode, hvor der opbevares handelsgødning i maskinhuset må der således ikke opbevares halm, traktorer og andet brændbart materiale samtidig med.

Kommunen vurderer, at håndteringen af affald og hjælpestoffer på Nis Thuesensvej 15, herunder opbevaring og bortskaffelse, ikke medfører miljømæssige problemer og ved overholdelse af generel lovgivning er der ikke fundet grund til at stille yderligere vilkår.

4.7 OLIEPRODUKTER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

På ejendommen findes 2 olietanke, se nedenstående tabel.

Tabel 8. Placering af olietanke

Størrelse	Årstal	Indhold	Placering
1.200	1984	Tom pt	Garagen, fast bund uden afløb.
5.900	1994	Diesel	Sydvestlige hjørne af foder-og maskinhuset, fast bund uden afløb og uden risiko for påkørsel

Dielseltanken er forsynet med pumpe med automatisk lukkeventil ved påfyldning.

Olietanken fra 1984 benyttes ikke pt. Hvis den bliver varigt taget ud af drift, skal olietanken sløjfes, og sløjfningsblanket skal indsendes til kommunen. Olietanken fra 1984 skal senest sløjfes i 2014. Tankning af diesel sker på en plads med fast og tæt bund, således der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overflade- eller grundvand.

Spildolie oplagres i olietønder, som står i maskinhuset/værkstedet. Spildolien oplagres i 200 liters tønder på befæstet areal uden afløb. Afhændes via olieselskab.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Nye olie- og brændstoftanke skal anmeldes til kommunen forud for opsættelse. Kommunen skal underrettes ved ændret placering af tanke samt ved sløjfning.

Kolding Kommune vurderer, at placeringen af olietanke samt opbevaring af spildolie ikke udgør nogen risiko for forurening af jord, overflade- og grundvand under forudsætning af overholdelse af nedenstående vilkår.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for olieprodukter:

- 23.** Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Pistolen må ikke kunne fastlåses under påfyldning
- 24.** Ved evt. spild ved olie- og dieseltanke skal spildet opsuges med f.eks. kattegrus eller savsmuld og evt. forurenede jord bortskaffes til godkendt modtager.
- 25.** Olietanke og olieprodukter skal opbevares under tag i lukkede beholdere, på fast bund og uden mulighed for afløb til kloak, dræn eller til jord.

4.8 KEMIKALIER OG PESTICIDER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Kemikalier afhentes hos Aller Mølle på tidspunktet for anvendelse, hvorfor der generelt er meget små mængder kemikalier på ejendommen. Såfremt der er kemikalier på ejendommen opbevares disse i aflås rum med fast bund uden afløb i maskinhuset.

Påfyldning af plantebeskyttelsesmidler sker på befæstet areal (vaskeplads) med opsamling til gyllebeholder. Vaskepladsen er befæstet, så der ikke kan ske nedsivning i jorden eller afstrømning til det omgivne område. Der er ved påfyldning af sprøjte ikke direkte kontakt mellem vand-slange monteret på tapstedet og væsken i sprøjten, således at der ikke er risiko for tilbageløb.

Rengøring af sprøjte foregår på vaskepladsen. Uvasket sprøjte eller traktor, der er anvendt til udbringning af plantebeskyttelsesmidler, placeres på behandlet areal, vaskeplads med opsamling til gyllebeholder eller anden beholder eller under tag.

Kemikalier til vask af malkeanlæg opbevares i teknikrum.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kolding Kommune vurderer, at placering, opbevaring samt håndtering af kemikalier og pesticider ikke udgør nogen risiko for forurening af jord, overflade- og grundvand under forudsætning af overholdelse af nedenstående vilkår.

Markssprøjten (slanger og dyser) skal til enhver tid være vedligeholdt, sådan at der ikke forekommer dryp fra sprøjten ved kørsel til og fra marken. Påfyldning af sprøjte sker således, at der ikke er tilbageløb. Rengøring af sprøjte foregår på vaskeplads med opsamling til gyllebeholder. Kommunen vurderer, at håndteringen af sprøjteudstyr er tilstrækkelig til at minimere risikoen for spild og uheld.

Kolding Kommune vurderer, at placeringen og opbevaring af kemikalier ikke udgør nogen risiko for forurening af jord, overflade- og grundvand under forudsætning af overholdelse af nedenstående vilkår.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for kemikalier og pesticider:

- 26.** Kemikalier og pesticider skal opbevares i aflåst rum, på kemikaliebestandigt tæt gulv og uden mulighed for afløb til kloak eller dræn.
- 27.** Markssprøjten (slanger og dyser) skal til enhver tid være vedligeholdt, sådan at der ikke forekommer dryp fra markssprøjten ved kørsel til og fra marken.
- 28.** Påfyldning af markssprøjte med sprøjtemidler skal foretages på vaskepladsen med afløb til gyllebeholder. Alternativt skal sprøjten påfyldes i marken på det areal, der skal sprøjtes.

4.9 DRIFTSFORSTYRELSE ELLER UHELD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er ikke udarbejdet en beredskabsplan endnu. Beredskabsplanen skal beskrive, hvordan medarbejdere og ejer skal handle i tilfælde af en række kritiske situationer såsom brand, udslip af gylle ved pumpning, defekte rørforbindelser, brud på gyllebeholdere ved påkørsel eller materialetræthed, ved sabotage, udslip og spild af kemikalier eller olie samt strømsvigt. Hvordan anlægget skal efterses dagligt for utætheder mv., og at der skal foretages service på anlæggene løbende efter behov.

Ombygning og opførelse af ny stald tilstræbes at foregå uden gene for den daglige drift og omgivelserne.

Dielseltank er forsynet med pumpe med automatisk lukkeventil ved påfyldning. Tankning af diesel sker på en plads med fast og tæt bund, således at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand. I tilfælde af spild anvendes saftsugende materiale.

I den daglige drift kan der være risiko for, at et vandrør sprænger, og ved sådanne uheld afbrydes vandforsyningen på hovedhanen. Der findes pulverslukkere på bedriften, som kontrolleres efter foreskrifterne.

Påfyldning af sprøjte sker således, at der ikke er risiko for tilbageløb. Rengøring af sprøjte foregår på vaskeplads med afløb til beholder.

Der er sundhedsrådgivning af besætningen hver anden uge, hvilket er med til at forøge sundheden i besætningen, og dermed er der også færre døde dyr.

Beholderen til flydende gødning står på beton med en opkant, således at eventuelt spild kan opsamles. Ved pumpning af gylle tjekkes først, om der er plads i beholderne og al gyllepumpning overvåges. Der anvendes traktorpumpe ved pumpning af gylle. Derved er der bemanding og overvågning, når der pumpes gylle, for at imødegå uheld. Gyllevogne fyldes med sugekran, således at der ikke er risiko for spild ved pumpning fra beholder til gyllevogn.

De foreskrevne serviceeftersyn på maskiner og malkeanlæg o.lign. overholdes. Der etableres plansiloer, således at alt grovfoderet kan opbevares på fast bund med afløb til beholder. Hermed undgås risici for saftafløb og for at køre fast i markarealerne, som kan være et problem, når ensilagen opbevares i markstakke.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer, at der med ovenstående miljøtekniske beskrivelse samt udarbejdelse af en beredskabsplan senest et halvt år efter opførelsen af den nye stald vil være muligt at forholde sig til at modvirke de evt. driftsforstyrrelser, uheld og risici, der typisk vil kunne opstå på en ejendom af den type og størrelse, der er ansøgt om.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for driftsforstyrrelser eller uheld:

29. Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt, at anmelde dette til Alarmcentralen ved at ringe 112. Efterfølgende skal Landbrugsafdelingen i Kolding Kommune kontaktes.

30. Hvis der sker uheld på ejendommen, skal der senest 1 uge efter hændelsen fremsendes en redegørelse til Kolding Kommune. Redegørelsen skal indeholde en beskrivelse af uheldet, samt en beskrivelse af, hvordan virksomheden vil forebygge lignende uheld.

31. Nærvæd uheld skal noteres i driftsjournal, og der skal udarbejdes procedure med henblik på forebyggelse af disse. Driftspersonalet skal gøres bekendt med proceduren.

32. Der skal foreligge en beredskabsplan for ejendommen senest et halvt år efter ibrugtagning af de nye anlæg, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Denne beredskabsplan skal vedligeholdes, så oplysningerne i den altid er opdaterede.

33. Medarbejderne skal være informeret om og have udleveret en kopi af beredsskabsplanen, på et for medarbejderne let forståeligt sprog.

5 GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDTERING

5.1 GØDNINGSTYPER OG MÆNGDER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Gødningstyper og mængder

Hvilke forskellige typer husdyrgødning m.v., der produceres og afsættes i den ansøgte produktion er vist i tabel 9 (Jf. det elektroniske ansøgnings-skema, Beregningsgrundlag 10-2008-A).

Tabel 9. Oversigt over ejendommens produktion og afsætning af husdyrgødning ved maksimal produktion (etape 2).

Gødningstype	Kg Kvælstof	Kg Fosfor	DE
Kvæggylle	33.183,43	5.989,27	398,54
Dybstrøelse	3000,90	443,93	30,56
Modtaget husdyrgødning	0	0	0
Afsat husdyrgødning (kvæggylle)	-11.479,08	-2.071,86	-155,50
Ialt	24.705,25	4.361,34	273,60

Modtager af 155,5 DE kvæggylle er Kær Møllevej 137, Hejls, som i 2009 fik udarbejdet en § 10-tilladelse, hvori det er medregnet, at der kan modtages gylle fra tredjemand.

Harmoni

Ejendommens ejede og forpagtede arealer samt harmoni fremgår af tabel 10.

Tabel 10. Oversigt over ejede og forpagtede arealer samt harmoni ved den etapevis udvidelse.

Gødningstype	Areal, ca. ha
Totalt areal fordelt på:	135,56
Forpagtet	21,3
Afsat ved afgræsning udenfor harmoni	-
Ejet:	114,26
Bygningsmasse, vej, hegn, bræmmer, mv.	7,97
Udbringningsareal	106,29
Udbringsareal ejet og forpagtet i alt	127,44
Gylleaftale med:	
Johan Schultz, Kær Møllevej 137, 6094 Hejls	164,77

Nudrift = 171,7 DE	Etape 1	Etape 2
Afsat på ejede og forpagtede jord	213,8	273,6
Afsat gødning	154,0	155,5 DE
Afsat ved afgræsning udenfor harmoni	9,1	9,1
Produktion af i alt maksimalt antal DE	376,8 DE	438,2 DE
Harmoni på ejede og forpagtet jord	1,68	2,15

Der er indbygget etapevis udvidelse på arealdelen. Etape 1 gælder op til en produktion af maksimalt 376,8 DE, hvor dyretrykket er maksimalt 1,68 DE/ha. Når produktionen overstiger 376,8 DE træder etape 2 i kraft, hvor dyretrykket maksimalt må være 2,15 DE/ha og reglerne for anvendelse af 2,3 DE/ha træder i kraft. Nis Thuesensvej 15 overholder betingelserne for anvendelse af 2,3 DE/ha for kvægbrug jf. bilag 2 i husdyrgødningsbekendtgørelsen om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning og ensilage mv.

Betingelserne (jf. bilag 9) omfatter bl.a. anvendelse af et sædskifte med mindst 70 % græs, græsefterafgrøder eller foderroer, særlige regler omkring pløjetidspunkter, forbud mod anvendelse af visse kvælstoffikserende afgrøder, samt krav om N- og P-analyser af jord i om drift mindst hvert 3 år for hver 5 ha.

I etape 1 og 2 udbringes der husdyrgødning fra ialt henholdsvis 213,8 DE og 273,6 DE på de ejede og forpagtede arealer svarende til henholdsvis 1,68 DE/ha og 2,15 DE/ha. Harmonikravet på henholdsvis 1,7 DE/ha og 2,3 DE/ha er dermed overholdt.

Der afsættes i alt 155,5 DE husdyrgødning i form af kvæggylle til Kær Møllevej 137, Hejls, jf. tabellen ovenfor.

Udenfor harmoniarealer

I tabel 11 nedenfor er vist, hvilke arealer der afgræsses udenfor harmoni og med hvilket dyretryk. Der udbringes ikke husdyrgødning på arealerne, og anvendelsen af arealerne er en fortsættelse af hidtidig drift.

Tabel 11. Arealer som afgræsses udenfor harmoni og dyretryk

Afsat ved afgræsning	DE/ha	Areal, ca. ha	DE/ha afsat	I alt DE
<i>Ejede og forpagtede arealer:</i>				
Eng syd for mark 4-1	0,8	1,8	1,44	
Eng NV for mark 9-3	0,8	0,3	0,24	
Overdrev Kurkmark	0,8	1,0	0,80	3,5
Eng Kurkmark	1,3	0,7	0,91	
Vest af mark 16-0	1,3	0,1	0,13	
<i>Afgræsningsaftaler:</i>				
Strandeng, Menggårdvej 21	0,8	2,8	2,24	
Strandeng, Menggårdvej 12	0,8	4,2	3,36	5,6
Ialt	-	10,90	9,12	9,1

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Der indgår i alt 127,44 ha ejede og forpagtede arealer til udspredding og 164,77 ha aftalearealer. Der er i 2009 udarbejdet en § 10-tilladelse på Kær Møllevej 137, Hejls, hvori det er medregnet, at der kan modtages gylle fra tredjemand.

Det samlede græsningsareal, hvor der kun tildeles den mængde husdyrgødning, der afsættes af de græssende dyr, udgør i alt yderligere 3,9 ha ejet og forpagtet areal. Det er beregnet, at de græssende dyr afsætter husdyrgødning svarende til i alt 3,5 DE udenfor udbringningsarealet på disse ejede og forpagtede arealer.

Det generelle harmonikrav på 1,7 DE/ha og 2,3 DE/ha er overholdt med henholdsvis DE_{reel} på 1,68 DE/ha (etape 1) og DE_{reel} på 2,15 DE/ha (etape 2).

Kolding Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at når der afsættes 161,1 DE husdyrgødning (155,5 DE til gylleaftale og 5,6 DE til afgræsning via afgræsningsaftaler) samt 3,5 DE på egne og forpagtede arealer udenfor harmoni er der tilstrækkeligt areal på ejendommen til at udbringe den producerede mængde husdyrgødning.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for gødningstyper og -mængder:

34. I etape 1 må udbringning af 213,8 DE husdyrgødning fra produktionen finde sted på de 127,44 ha ejede og forpagtede arealer (jf. bilag x) og i etape 2 under forudsætning af, at betingelserne for anvendelse af 2,3 DE/ha for kvægbrug jf. bilag 2 i Miljøministerets bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning og ensilage

mv. til enhver tid er overholdt, må udbringning af 273,80 DE husdyrgødning fra produktionen finde sted på de 127,44 ha ejede og forpagtede arealer (jf. bilag 6).

35. Der skal afsættes 161,1 DE husdyrgødning til aftalearealer ved fuld produktion.

36. Der må maksimalt afsættes husdyrgødning svarende til i alt 3,5 DE på de 3,9 ha ejede og forpagtede afgræsningsarealer udenfor udbringningsarealet (jf. bilag 6):

Eng syd for mark 4-1, eng NV for mark 9-3 og et overdrev Kurkmark med et dyretryk på max. 0,8 DE/ha.

Eng ved Kurkmark og areal vest for mark 16-0 med et dyretryk på max. 1,3 DE/ha.

5.2 OPBEVARING OG HÅNDTERING AF FLYDENDE HUSDYRGØDNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Den årlige produktion af flydende husdyrgødning er 5.224 m³ gylle i staldene samt 979 m³ spildevand og overfladevand fra plansiloer, m.v. i alt 6.203 m³.

Samlet kapacitet i gyllebeholderne er 6.600 m³, svarende til 12,8 mdr.opbevaringskapacitet, hvilket opfylder husdyrgødningsbekendtgørelsens krav på 9 mdr.s opbevaringskapacitet. På hovedejendommen er der kapacitet til 4.150 m³ og 450 m³ på Kurkmarkvej, som også ejes af ansøger, svarende til i alt 8,2 mdr. Der lejes opbevaring af 2.000 m³ kvæggylle i gyllebeholder fra 2002 på Kær Møllevej 137, 6094 Hejls, hvilket svarer til størstedelen (ca. 130 DE) af den mængde gylle, som afsættes til samme ejendom (i alt 155,5 DE). Gyllen transporteres i egen gyllevogn. Der vil være tale om mellem 80-100 transporter. Gyllen vil blive overført i vintermånederne i løbet af få dage. Dette begrænser unødigt transport af gylle til aftalearealer i længere periode.

Tabel 12. Opbevaringsanlæg til flydende husdyrgødning

	Kapacitet, m ³	Opførelsesår	Overdækning	% før	% Efter
Gyllebeholder	400	1973	Flydelag	9	0
Gyllebeholder	750	1984	Flydelag	16	12
Gyllebeholder	3.000	1995	Flydelag	65	48
Eks. Kanaler og fortank	400				
Gyllebeholder på Kurkmarkvej 12	450	1992	Flydelag	10	8
Gyllebeholder på Kær Møllevej 137	2.000	2002	Flydelag	0	32
I alt	6.600			100	100

De eksisterende gyllebeholdere er godkendt og tilmeldt den lovpligtige 10-årige beholderkontrol. Beholderen på 3.000 m³ og 750 m³ er kontrolleret henholdsvis den 22. maj 2006 og den 19. oktober 2009. Beholderen fra 1973 bliver fjernet i forbindelse med udvidelsen. De eksisterende beholdere ligger i tilknytning til de eksisterende driftsbygninger. Der opbevares kun husdyrgødning fra ejendommen i gyllebeholderne. Beholderen på Kurkmarkvej 12 blev kontrolleret 20. september 2002, og gylle, som opbevares i denne, spredes på markerne omkring ejendommen. Det kontrolleres jævnligt, at der altid er flydelag på gyllebeholderne, hvilket minimerer emissionen af ammoniak fra lagrene (BAT). Der er normalvist ikke problemer med etablering af flydelag på kvæggylle. Gyllen er konstant overdækket med et tæt og stabilt flydelag.

Efter omrøring i forbindelse med udbringning kontrolleres det, at der igen dannes flydelag. Om nødvendigt snittes halm eller lignende for at genetablere flydelaget. Der føres lovpligtig logbog på hver af gyllebeholderne. Tankene tømmes ca. en gang årligt for inspektion og vedligeholdelse. Der er ingen elektriske pumper monteret på gyllebeholdere. Der anvendes en traktorpumpe til overpumpning af gylle.

Pumpning af gylle til gyllebeholder sker ved traktorpumpe og under konstant opsyn. Det tjekkes løbende, om der er plads i de enkelte beholdere. Ansøger kører selv gyllen ud. Gyllevognen har monteret sugeanordning, således at der ikke er risiko for spild ved pumpning fra beholder til gyllevogn.

Gyllen nedfældes som regel til majs og græs. Udbringningen af husdyrgødningen afpasses afgrødernes behov samt eventuel tilførsel af handelsgødning. Husdyrgødningen udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer. Der køres ikke ud på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal.

Der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløb. På veletablerede afgrøder køres ud med gyllevogn med drypfri slæbeslanger. Da gyllen køres ud på veletablerede afgrøder minimeres ammoniakfordampningen såvel som lugtgenerne på grund af mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne. Ved afgrødehøjde under 10 cm bør det tilstræbes at udbringe gødningen under ideelle vejrforhold dvs. kølig, fugtig og vindstille eller ved direkte nedfældning. Der udarbejdes hvert år mark- og gødningsplan hvorved det sikres, at mængden af gødning tilpasses afgrødernes forventede behov. I mark- og gødningsplanen skal der tages hensyn til bl.a. jordbundstype, sædskifte, planternes udbytte, samt kvælstofudnyttelsen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kolding Kommune vurderer, at gyllebeholderne sikrer en god og sikker opbevaring af den flydende husdyrgødning, og at der med veletablerede flydelag sikres en god næringsstofudnyttelse og tilstrækkelig begrænsning af lugtgener.

Beholderen fra 1973 tages ud af drift og fjernes. Der skal søges om nedrivningstilladelse hos kommunen inden evt. nedrivning af beholderen og efterfølgende indsendes en erklæring om, at beholderen er taget ud af drift.

Da gyllevogne fyldes med sugekran, vurderer kommunen, at risikoen for spild ved pumpning fra beholder til gyllevogn er minimal. Gylleudbringning sker med nedfælder (BAT) på græsarealer og i sort jord forud for såning af majs. Det er både maskinstation og ansøger, der står for udbringningen af gyllen. De generelle regler for opbevaring af husdyrgødning vil som hovedregel medføre, at ansøger anvender den bedste tilgængelige teknik.

Det vurderes, at en opbevaringskapacitet på 12,8 måneder sikrer, at der er en meget god bufferkapacitet ud over husdyrgødningsbekendtgørelsens minimumskrav.

Kolding Kommune vurderer, under overholdelse af efterfølgende vilkår, at opbevaring, håndtering og udbringning af den flydende husdyrgødning er miljømæssig forsvarlig og ikke vil medføre væsentlige gener for omgivelserne.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for opbevaring og håndtering af flydende husdyrgødning:

- 37.** Gyllevogne skal fyldes med sugekran, eller der skal alternativt etableres en påfyldningsplads ved gyllebeholderne.
- 38.** Husdyrgødning må ikke udkøres på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal.
- 39.** Ved transport af gylle på offentlige veje skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal dette straks opsamles.
- 40.** Gyllebeholderen fra 1973 skal tages ud af drift og fjernes.

5.3 OPBEVARING OG HÅNDTERING AF FAST GØDNING INKL. DYBSTRØELSE

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Den årlige produktion af fast husdyrgødning er beregnet til ca. 330 tons svarende til ca. 200 m³ dybstrøelse fra kalvehytterne og kælvningsboksene. Møddingspladsen er 26 m² med fast bund og afløb til gyllebeholder.

Dybstrøelse opbevares på mødding med afløb til gyllebeholder eller i markstak efter reglerne jf. Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v samt vejledningen. Møddingspladsen efterses jævnligt og meget grundigt minimum en gang om året, når den er blevet helt tømt.

Dybstrøelse køres direkte ud 2 x årligt fra staldene. Møddingspladsen tømmes samtidig med eller alternativt køres i markstak, når det har ligget i 3-4 mdr. på møddingspladsen og har et tørstofindhold på minimum 30 % og overdækkes med plast eller lignende. Gødning fra de helt små kalve tilføres dagligt til møddingplads sammen med foderrester.

Der køres mindst 76 % direkte ud. Dybstrøelse udbringes med en staldgødningsspreader og nedbringes indenfor 6 timer.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer, at den bedste og mest miljøvenlige håndtering af dybstrøelsen sker ved, at den bliver kørt ud og pløjet ned i marken direkte fra stalden. I det ansøgte udkøres 76 % dybstrøelse direkte ud. Det er efter kommunens vurdering dog vigtigt, at der for denne type af bedrift rådes over en møddingsplads, dels til at dække behovet for periodevis at oplagre dybstrøelse, men også til opbevaring af krybbeaffald og ensilagespild. Det vurderes, at opbevaring og håndtering af dybstrøelse i markstakke medfører en større risiko for spild og forurening af jord og overfladevand end opbevaring og håndtering på møddingsplads, og kommunen vurderer, at møddingsplads frem for markstakke er et BAT-krav for denne type og størrelse bedrift. Så længe man på Nis Thuesensvej 15 ønsker at have mulighed for at anvende møddingspladsen til opbevaring af dybstrøelse, krybbeaffald og ensilagespild, skal pladsen til stadighed vedligeholdes således, at der ikke kan ske forurening af jorden. Eventuelt brug af markstakke må ikke placeres på arealer i nitratfølsomt indvindingsopland af hensyn til risiko for udvaskning af næringsstoffer (jf. vilkår 52).

Kolding Kommune vurderer, under overholdelse af efterfølgende vilkår, at opbevaring og håndtering af dybstrøelse er miljømæssig forsvarlig og vil medføre mindst mulige gener for omgivelserne.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for opbevaring og håndtering af fast husdyrgødning herunder dybstrøelse:

41. Der skal udkøres og udspredes minimum 76 % af dybstrøelsen direkte til nedpløjning i marken uden mellemlager.

42. Ved oplag af dybstrøelse i markstak skal dato og placering noteres i driftsjournal med tilhørende kort. Markstakken må højst ligge samme sted i 12 måneder og må ikke placeres samme sted igen før efter 5 år. Markstakke må ikke placeres i nitratfølsomt indvindingsopland (jf. bilag 11).

6 GENER FRA HUSDYRBRUGET

6.1 LUGT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der kan forekomme lugtmission fra produktionen fra selve staldanlægget og ved udbringning samt ved pumpning af husdyrgødning. Selve staldanlægget forventes dog ikke at give anledning til lugtgener ud over, hvad der er normalt for denne type af animalsk produktion.

Miljøstyrelsens ansøgningsystem har beregnet hvilke afstande, der mindst skal være fra stalde til forskellige beboelsestyper, se tabellen nedenfor, hvor fleksibilitet er angivet i parentes. I tabellen fremgår den aktuelle afstand (ukorrigerede geneafstand) fra ejendommens lugtcentrum til nærmeste nabo uden landbrugspligt, samlet bebyggelse og byzone samt geneafstanden. Ukorrigeret geneafstand er geneafstanden, hvor alle staldanlæg er medtaget ved beregningerne, uanset om de senere bliver screenet bort som følge af afstand eller korrigeret for vindretning.

Tabel 13. Geneafstande fra ejendommen til områder ved fuld produktion og hvor fleksibiliteten er angivet i parentes.

Områdetype	Ukorrigeret geneafstand fra ejendommen til områdetypen	Afstanden fra ejendommen til områdetypen
Byzone (Christiansfeld)	258,58 (254,94)	~1.000 m
Samlet bebyggelse (Aller By)	172,97 (169,37)	~500 m
Enkelt bolig (Heisselsvej 35)	81,77 (80,62)	~118 m

Det fremgår af tabellen, at alle lugtgenekravene er overholdt og lugtgenekravet er således overholdt, og der forventes ikke væsentlige lugtmæssige påvirkninger af de omkringboende.

Der vil være flydelag på gyllebeholderne, og der omrøres kun lige før tømning af beholderne. En stor del af husdyrgødningen vil ikke blive opbevaret på ejendommen, hvilket også vil reducere lugtgenerne. Gyllen nedfældes i græsarealer og i sort jord forud for såning af majs. Nedfældning reducerer lugtgener i forhold til at udbringe med slæbeslanger.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERINGER

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser indenfor de tre områdetyper er overholdt, idet den ukorrigerede geneafstand er kortere end afstanden mellem staldanlæg og til områdetypen, nabo, byzone og samlet bebyggelse. Kolding Kommune vurderer derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for naboerne.

I forbindelse med ansøgning om fleksibilitet i produktionen indenfor de forskellige dyretyper er der foretaget worst case beregninger i forhold til lugtgenekravene (se tabellen ovenfor). Lugtgenekriteriet er overholdt, og kommunen vurderer derfor, at det ikke vil give forøgede lugtgener for omgivelserne ved indarbejdelse af fleksibilitet i produktionen.

Når gyllen skal omrøres og bringes ud, vil der altid kunne forekomme lugtgener. Det er kommunens vurdering, at ansøger tager udbredt og tilstrækkeligt hensyn til de naboer, der kunne blive mest generet af dette jf. valg af kørselsvej og anvendelse af nedfældning. I gyllebeholderne skal der altid være et intakt flydelag, der effektivt begrænser lugtafgivelsen, bortset fra i forbindelse med omrøring og tømning. Flydelaget skal inspiceres minimum 1 gang om måneden, dog ugentligt i forbindelse med omrøring og tømning og i forbindelse med reetablering af flydelag. Når gyllen omrøres og bringes ud, vil der altid være lugtgener. Der er ingen andre husdyrbrug større end 75 DE indenfor 300 meter fra ejendommen.

Kommunen vurderer samlet, at der ikke vil forekomme lugtgener fra gyllebeholderne og fra udbringning ud over, hvad der er normalt forekommende for boliger i landzone.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for lugt:

43. Bygninger, anlæg, foderanordninger og omgivelser skal drives og renholdes, således at lugtgener begrænses mest muligt for de omkringboende.

44. Såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at lugtgener i omgivelserne er væsentlige, skal virksomheden lade foretage undersøgelse af muligheder for begrænsning af lugtkilder. Undersøgelsens omfang vil blive fastsat af tilsynsmyndigheden på baggrund af en konkret vurdering af sagen.

6.2 FLUER OG SKADEDYR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der vil på ejendommen blive foretaget en effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Statens Skadedyrslaboratorium. God gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne med fjernelse af foder- og gødningsrester sikrer, at der kun er minimalt med fluer.

Til bekæmpelse af fluer anvendes bl.a. kemisk bekæmpelse. Ved konstatering af rotter kontaktes kommunen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr, som skal afhjælpes, samt gener fra fluer, der skal forebygges og bekæmpes effektivt. Kolding Kommune vurderer, at det ved god foder- og gødningshåndtering vil være muligt at begrænse risikoen for væsentlige fluegener og tilhold af skadedyr.

Kolding Kommune vurderer derfor, at bekæmpelsen af fluer og andre skadedyr som udgangspunkt må anses for at være tilstrækkelig til ikke at skabe væsentlige gener for de omkringboende. Det skal bemærkes, at retningslinierne fra Statens Skadedyrslaboratorium opdateres jævnligt.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for fluer og skadedyr:

45. Der skal på ejendommen foretages effektiv rotte- og fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Statens Skadedyrslaboratorium. Bekæmpelsen skal desuden foretages på tilsynsmyndighedens forlangende, såfremt der modtages klager og konstateres væsentlige gener.

46. Opbevaring af foder skal ske, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

6.3 TRANSPORT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I forbindelse med udvidelse af besætningen vil der været et øget transportbehov til og fra ejendommen, men det øges ikke proportionalt med besætningens størrelse (jf. tabel 14). Der vil i

nogen tilfælde medtages større mængder eller antal pr. kørsel. Kort med transportveje findes i bilag 8.

Tabel 14. Antal transporter før og efter fuld udvidelse

Transporter	Før udvidelse antal/år	Efter udvidelse antal/år
Indkøbt foder	12	12
Grovfoder	336 (20 m ³)	345 (40 m ³)
Mælk	182	182
Fyringsolie/brændstof	6	7
Ind- og udlevering af dyr	8	18
Afhentning af døde dyr	30	30
Husdyrgødning, fast	24	8
Husdyrgødning, flydende	122	267
Maksimalt i alt	720	869

Indkørsel til gårdsplads anvendes i nudriften til privatkørsel samt mælketanksbilen. Derudover er der en indkørsel nord og syd for ejendommen til driftskørsel (gylle, råvarer, m.m.). Efter nybyggeri vil der ikke være driftsmæssig indkørsel til gårdspladsen. I forbindelse med udvidelsen søges om etablering af en ny intern transportvej syd og vest om den nye stald, således at den interne transportvej går rundt om ejendommen. Den nuværende transportvej lukkes pga. at eksisterende stald og ny stald bygges sammen. Kort med den nye indkørsel findes i bilag 10.

Transport til arealerne beliggende ved Højrup går udenom Christiansfeld og gennem den nordlige del af Stepping. Transport foregår delvist gennem Aller (samlet bebyggelse), og transport til mark 3-0 og 3-1 foregår forbi Aller friskole. Grovfoder forsøges placeret på arealer tæt ved ejendommen, mens der fortrinsvis dyrkes korn på fjernmarker herved mindskes transporten til og fra ejendommen.

Transport af gylle til lejet gyllebeholder på Kær Møllevej 137 vil foregå i vintermånederne i løbet af få dage. Der vil være tale om ca. 80-100 kørsler til den lejede gyllebeholder. Transporten vil foregå i egen gyllevogn. Afstanden fra Nis Thuesensvej 15 til gyllebeholder på Kær Møllevej 137 er ca. 4,6 km. Ruten er ikke igennem nogle landsbyer eller tæt bebyggede områder.

Størsteparten af transporterne sker indenfor normal arbejdstid (ml. kl. 7 og 17) og på hverdage, mens der i forbindelse med høst og udkørsel af gylle vil kunne foregå transporter i aftentimerne. Dette vil være i en begrænset periode. I slutningen af høsten vil der kunne foregå høstarbejde om natten.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ny indkørsel

Kolding Kommunes Trafikafdeling har følgende bemærkninger til etablering af ny indkørsel:

Trafikafdelingen kan godkende, at der etableres en ny overkørsel til Nis Thuesensvej med en placering som angivet på kort (jf. bilag 10). Overkørslen skal give adgang til en intern vej på ejendommen Nis Thuesensvej 15. Den interne vej skal dog etableres vinkelret på Nis Thuesensvej for at sikre optimale ind- og udkørselsforhold. Når den interne vej er endeligt fastlagt med overkørsel til Nis Thuesensvej, giver vi en egentlig godkendelse til etablering af overkørslen.

Gyllekørsel er den transport, som stiger mest i forbindelse med udvidelsen. Da disse foregår over en begrænset periode, vurderer Kolding Kommune, at transporter, med de stillede vilkår, ikke vil bidrage væsentligt i forhold til den samlede trafikbelastning i området.

For at mindske de gener, der måtte være fra transport, henstilles det, at transport primært skal foregå indenfor normal arbejdstid og at transport forbi Aller friskole skal undgås om morgenen i

forbindelse med skolestart. Sæsonbetonet arbejde kan dog forekomme udenfor disse tidspunkter, men skal søges begrænset.

Det er kommunens vurdering, at der er valgt de mest hensigtsmæssige transportveje for produkter til og fra gården.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for transport:

47. I forbindelse med transport af gylle til udbringningsarealerne samt lejet gyllebeholder anvendes de ruter, der fremgår af bilag 6. Alternative ruter skal anmeldes til og godkendes af Kolding Kommune.

6.4 STØJ FRA ANLÆGGET OG MASKINER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I forbindelse med drift af ejendommen er de støjkilder, som fremgår af tabel 15 beskrevet.

Tabel 15. Støjkilder i forbindelse med drift af ejendommen.

Støjkilde	Placering	Driftstid
Kornvalse	I et lukket rum i laden	2 gange dagligt i forb. med blanding af foder
Køling af mælk	I malkerum	Døgnet rundt da det er robotter
Malkning	I sydlig ende af ny stald	Ved robotter, løbende malkning døgnet rundt.
Lastbiler m.v.	Primært ved foder- og maksinlade samt ved mælketank.	Afhentning af mælk sker i nudrift hver dag, i ansøgt drift hver anden dag.
Pumpning af gylle	Gyllebeholdere	Der er ingen elektriske pumper monteret på gyllebeholderne. Der anvendes traktorpumpe til overpumpning af gylle.
Foderblanding	Blandes i foderladen	2 gange dagligt af ca. 30 minutters varighed

Der kan forekomme maskinstøj i forbindelse med udkørsel af gylle og dybstrøelse, ved markdriften og ligeledes ved transporter til ejendommen. Der lejes opbevaringskapacitet på den ejendom, hvortil der afsættes kvæggylle, og gyllen overføres koncentreret i løbet af et par dage. Herved undgås hyppig og jævnlig gyllekørsel til beholderen og aftalearealerne på Kær Møllevej.

Markarbejde foregår fra februar til november. Ensilering af slætgræs, foregår 3-5 gange årligt afhængig af vejrforholdene fra omkring midt i maj til oktober. Majs og majscolbe ensileres i perioden september-november. I perioden ved høst (juli-sep.) forekommer ligeledes maskinstøj med transporten af halm og korn til ejendommen. Alt markarbejdet er afhængigt af vejrforholdene.

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 6/1984 (Måling af ekstern støj fra virksomheder), er der angivet grænserne for tilladelig støjbelastning, målt i skel ved nærmeste nabobeboelse. Ejendommen ligger ca. 1 km fra byzone og ca. 118 m fra nærmeste naboejendom, som ikke er ejet af ansøger. Støj på selve ejendommen vurderes derfor ikke at give gener for omgivelserne. Da støjen ligeledes aftager eksponentielt med afstanden til lydkilden, vil der ikke være problemer med at overholde Miljøstyrelsens vejledning.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke er eller forventes at blive et problem for de omkringboende. Det vurderes ligeledes, at udvidelsen ikke vil medføre flere væsentlige støjgener for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjberegninger, idet projektet som udgangspunkt vurderes at kunne overholde støjkravene, ejendommens opbygning og afstanden til naboer taget i betragtning.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for støj:

48. Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen i omgivelserne (det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A)) målt i ethvert punkt uden for skel, må ikke overstige:

DAG			
Mandag-fredag	Kl. 07.00 – 18.00	55 dB(A)	Ref. tid 8 timer
Lørdag	Kl. 07.00 – 14.00	55 dB(A)	Ref. tid 7 timer
Lørdag	Kl. 14.00 – 18.00	45 dB(A)	Ref. tid 4 timer
Søn- og Helligdage	Kl. 07.00 – 18.00	45 dB(A)	Ref. tid 8 timer
AFTEN			
Alle dage	Kl. 18.00 – 22.00	45 dB(A)	Ref. tid 1 timer
NAT			
Alle dage	Kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)	Ref. tid ½ timer

Støjbelastningen er det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) målt eller beregnet i punkter i 1,5 meters højde over terræn. Referencetiden regnes i henhold til støjvejledningen.

49. Virksomheden skal for egen regning dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis Kolding Kommune finder det påkrævet. Dokumentationen for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i ejendommens omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjkilder kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.

Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at vilkårene ikke kan overholdes. Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjberegningsvejledning og foretages i punkter, som forinden aftales med kommunen. Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.

6.5 STØV FRA ANLÆG OG MASKINER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I forbindelse med transporter til og fra ejendommen samt ved levering og håndtering af råvarer og mineraler kan der opstå støvgener, hvilket dog oftest er af begrænset karakter. Antallet af transporter øges ikke proportionalt med besætningens størrelse, og der vil i mange tilfælde kunne medtages en større mængde pr. kørsel.

Der kan i en begrænset periode forekomme støvgener under høst af korn til modenhed, samt når der presses halm. Da den største andel af transporterne vil ske indenfor normal arbejdstid, forventes det ikke, at de ekstra transporter vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Med hensyn til støvgener fra gården forventes det ikke at give væsentlige problemer. Dog henvises der til god landmandspraksis, at al transport til og fra bedriften, for at begrænse støvgener, skal foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering, håndtering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Afsnittet har ikke givet kommunen anledning til at stille særlige vilkår.

6.6 LYS

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er lys i staldene døgnet rundt, dog med reduceret mængde om natten. Der etableres en lyskilde ved tankrummet, der tænder ved sensor. Der kan forekomme dage, hvor der er behov for ekstra lys, f.eks. ved akut behov for dyrlægehjælp eller andre akutte situationer.

I forbindelse med høst kan det forekomme, at maskinerne kører med lys.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ejendommens stalde ligger forholdsvis afskærmede i forhold til de omkringboende. Med baggrund i staldenes placering, topografien og beplantningen vurderes det, at driften ikke vil give anledning til væsentlige lysgener for de omkringboende. Det skal dog fortsat sikres, at ejendommen ikke medfører væsentlige lysgener for de omkringboende. Såfremt der modtages klager over væsentlige lysgener fra ejendommen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger. Evt. udgifter hertil afholdes af ejendommen.

Det vurderes, at brug af aktivitetssensorer, hvor det er muligt, ud over at begrænse eventuelle lysgener også vil være gunstigt i forhold til begrænsning af elforbrug, og dermed er at betragte som et BAT-tiltag.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for lys:

50. Udendørs plads-/orienteringsbelysning skal være forsynet med aktivitetssensorer, der sikrer at lyset kun er tændt i op til en halv time efter seneste aktivering.

7 PÅVIRKNING FRA AREALERNE

7.1 UDBRINGINGSAREALERNE

I tabellen nedenfor fremgår ejendommens ejede og forpagtede arealer ifølge oplysninger fra Fødevarerhverv, produktionsår 2010 samt af ansøgningen.

Tablet 16. Oversigt over ejede og forpagtede arealer.

Ejd.nr	Adresse	Postdistrikt	Støtteareal	Ejerforhold	Mark nr. i bilag
256794	Kær Møllevej 1	Christiansfeld	54.51	Ejer	Øvrige
256800	Nis Thuesensvej 15	Christiansfeld	39.84	Ejer	Øvrige
258805	Gl. Allervej 4	Christiansfeld	7.15	Ejer	14-0
258975	Kurkmarkvej 12	Sjølund	20.76	Ejer	20-0, 21-0, 22-0,23-0,23-1
I alt			122,26	Ejet	101,62 ha
256803	Allervej 161	Christiansfeld	3.4	Forpagtet	6-2, 16-0
256828	Kær Møllevej 13	Christiansfeld	1	Forpagtet	4-3
257117	Vargårdevej 30	Hejls	1.76	Forpagtet	30-2
258120	Højrup Overskovvej 65	Sommersted	11.01	Forpagtet	30-0
Nyt		Hejls	8,82	Forpagtet	Nyt forpagtet
I alt			26,0 ha	Forpagtet	25,82 ha

Til ejendommen hører 122,26 ha ejet areal, hvoraf de 101,62 ha er udbringningsarealer og resten udgøres af bygningsmasse, vej, hegn, vandhuller, bræmmer, afgrænsningsarealer og lignede. Herudover forpagtes 25,82 ha udbringningsarealer. Samlede areal til udbringning er 127,44 ha.

Tablet 17. Antal hektar, som ligger i udpegede og følsomme områder.

	Nitratfølsomme indvindingsområde, ha	Nitratklasse		Fosforklasse			
		0	2	0	1	2	3
Udbringningsarealer, ha	3,45	11,02	116,42	99,62	14,55	8,03	5,25

Udbringningsarealerne fremgår af kort i bilag 6.

Ved fuld produktion udbringes der husdyrgødning fra i alt 273,80 DE på de ejede og forpagtede arealer svarende til 2,15 DE/ha. Der afsættes 155,50 DE husdyrgødning i form af kvæggylle til Johan Schultz, Kær Møllevej 137, 6094 Hejls samt 5,6 DE afsat på græsningsarealer. På aftalearealer er harmonikravet 1,4 DE/ha. Der er i 2009 udarbejdet en § 10-tilladelse på Kær Møllevej 137, Hejls.

Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal.

Størsteparten af udbringningsarealerne (116,42 ha) afvander via Hejls Nor til *Natura 2000*-området Lillebælt på nær 11,02 ha (mark 30-0 og 30-1), der afvander til Vadehavet. Størstedelen af udbringningsarealerne er således beliggende i *Nitratklasse 2* (Arealer med et N-reduktionspotentiale på 51-75% i oplande til meget sårbare *Natura 2000* vandområder). De resterende ligger i *Nitratklasse 0*.

3,45 ha af arealerne ligger i områder, som er udpeget som *nitratfølsomme indvindingsområde*. Selve ejendommen samt arealerne omkring (ca. 15 ha) ligger i vandindvindingsopland til Aller Vandværk. De vestligste arealer (mark 30-0 og 30-1) ligger i område med særlige drikkevandsinteresser (OSD Sommersted). En lille del (ca. 0,1 ha) af det nye forpagtede areal ligger i vandindvindingsopland til Hejls Vandværk.

7.2 KVÆLSTOF TIL GRUNDVAND

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Nitratfølsomme indvindingsområder

ca. 3,45 ha af de ejede og forpagtede arealer ligger i områder, som er udpeget som nitratfølsomme indvindingsområde (dele af mark 4-1, 4-2, 5-0 og 7-0). Her må udvaskningen beregnet i mg nitrat/liter, der forlader rodzonen, ikke stige efter udvidelsen set i forhold til før udvidelsen, såfremt udvaskningen overstiger 50 mg nitrat pr. liter. Alle øvrige af bedriftens udbringningsarealer ligger udenfor nitratfølsomme indvindingsområder og udenfor sårbare drikkevandsoplade.

Beregning af N-udvaskning for mark 4-1, 4-2, 5-0 og 7-0 beliggende i nitratfølsomt indvindingsopland er ifølge Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem i etape 1 og etape 2 beregnet i nudrift til henholdsvis 45 og 37 mg nitrat/liter og i ansøgt produktion til henholdsvis 45 og 38 mg nitrat/liter. Der benyttes i etape 2 et harmonikrav på 2,15 DE/ha, hvilket indebærer, at ansøger skal overholde de til enhver tid gældende betingelser for kvægbrug med maksimalt 2,3 DE/ha angivet i "Vejledning om gødskning- og harmoniregler" (jf. bilag 9).

Områder med særlige drikkevandsinteresser og vandindvindingsoplade

Selve ejendommen samt arealerne omkring (ca. 15 ha) ligger i vandindvindingsopland til Aller Vandværk. De vestligste arealer (mark 30-0 og 30-1) ligger i område med særlige drikkevandsinteresser (OSD Sommersted). En lille del (ca. 0,1 ha) af det nye forpagtede areal ligger i vandindvindingsopland til Hejls Vandværk.

Der foreligger endnu ikke indsatsplaner til drikkevandsbeskyttelse i de ovennævnte områder. Indsatsplanen til Aller Vandværk og Sommersted har prioritet 1, men indsatsplanlægningen foregår endnu ikke. Idet indsatsplanerne endnu ikke foreligger, er der ikke stillet særlige vilkår i disse områder.

Arealer beliggende i områder med særlige drikkevandsinteresser, indvindingsopland samt nitratfølsomme indvindingsoplade er vist på kortbilag 11.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Loven om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug fastlægger, at hvis udvaskningen af kvælstof fra rodzonen beregnes til at være over 50 mg nitrat/liter i nudrift, må den ikke stige i den ansøgte produktion.

Beregning af nitratudvaskningen for de 3,45 ha af udbringningsarealerne, som er beliggende i nitratfølsomt indvindingsopland, viser, at udvaskningen ikke stiger i ansøgt drift, idet udvaskningen af nitrat er på 38 mg nitrat pr. liter i ansøgt drift, og lovkravet er dermed opfyldt. Størsteparten af udbringningsarealerne er beliggende i områder, hvor grundvandsbeskyttelsen på baggrund af jordens geologi er god eller har nogen beskyttelse.

Kommunen har desuden bedt om beregninger af udvaskningen af nitrat til grundvand på de udspredningsarealer, som er beliggende indenfor 300 meter af en vandværksboring. Udvasningen fra disse arealer (markerne 4-3 og nyt forpagtet) er i etape 1 og etape 2 beregnet til henholdsvis 45 og 38 mg nitrat pr. liter, hvilket svarer til at kravet til maksimal nitratudvaskning ville være overholdt, såfremt arealerne var udpegede som sårbare for nitrat.

I etape 1 benyttes et standardsædskifte K6 med et udvaskningsindeks på 92, og i etape 2 benyttes standardsædskifte K12, som har et udvaskningsindeks på 80 (jf. bilag 14). Der må ikke skiftes til et sædskifte med en højere udvaskning, da det kan påvirke udvaskningen af nitrat til grundvandet. Sammenholdt med den daglige drift af ejendommenes arealer og de ændrede DE-beregninger, vurderer Kolding Kommune, at arealerne er tilstrækkeligt beskyttet mod udvaskning til grundvandet. Såfremt ny kortlægning viser, at der er yderligere sårbare grundvandsområder indenfor udbringningsarealerne, kan godkendelse og vilkår bringes op til revision af Kolding Kommune i forbindelse med revurderingen.

Det vurderes på baggrund af ovenstående, at der ikke er forhold, som kan begrunde en fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til nitratudvaskning til grundvand. Kolding Kommune vurderer, at den ansøgte produktion ikke vil udgøre en væsentlig risiko for forurening af grundvandet ved overholdelse af nedenstående vilkår.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for kvælstof til grundvand:

51. På markerne jf. tabellen nedenfor (jf. bilag 11) må der maksimalt tilføres en mængde kvælstof med husdyrgødning og handelsgødning, således at nitratudvaskningen fra rodzonen i de enkelte marker ikke overstiger de angivne mængder i tabellen nedenfor.

Mark nr.	Nitratberegning	Placering
4-1, 4-2, 5-0 og 7-0	Max. 50 mg nitrat pr. liter	Nitratfølsomt indvindingsområde
4-3 og nyt forpagtet	Max. 50 mg nitrat pr. liter	Beliggende indenfor 300 m til en vandværksboring

52. Markstakke med husdyrgødning og ensilage må ikke placeres på arealerne beliggende i nitratfølsomt indvindingsopland (mark 4-1, 4-2, 5-0 og 7-0) samt på arealerne beliggende indenfor 300 meter til en vandværksboring (mark 4-3 og "nyt forpagtet areal") (jf. bilag 11).

7.3 PÅVIRKNINGER AF SØER OG VANDLØB

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Vandløb og søer påvirkes hovedsageligt af erosion samt direkte afstrømning af næringsstoffer fra overfladevand og dræn. Søer og vandhuller er særligt følsomme overfor tilførsel af fosfor, men visse kær- og mosetyper i tilknytning til søer og vandhuller kan også være følsomme overfor kvælstoftilførsel enten via vandmiljøet eller fra luften. Den atmosfæriske påvirkning af kvælstof er beregnet til flere beskyttede søer indenfor 1.000 meter af anlægget (jf. tabel 20).

I henhold til husdyrbrugbekendtgørelsen § 26 stk. 3 må flydende husdyrgødning ikke udbringes på stejle skrånninger med en hældning på mere end 6° ned mod vandløb, søer over 100 m² eller fjorde inden for en afstand af 20 m fra vandløbets, søens eller fjordens øverste kant. Den beskyttede natur på og omkring udbringningsarealerne herunder søer og vandløb fremgår af Bilag 8. På Bilag 6 ses de arealer, hvor der er terrænhældninger over 6 grader og natur i nærheden.

Vandløb: Udbringningsarealerne afvander til forskellige vandløbssystemer. Størstedelen afvander via grøfter og vandløb til Hejls Nor. Arealerne syd for ejendommen ved Aller afvander vis Taps Å nedre, som er et B₂-målsat vandløb. Arealerne nord for ejendommen afvander via tilløb til Taps Å nedre og Kær Mølle Å (B₂-målsat). De to arealer beliggende længst mod øst afvander via Klokkeløb og Hejls Bæk (B₃-målsat) til Hejls Nor. Arealerne beliggende ved Kurkmark afvander via Kurkdam Å til Lillebælt Bredning, og de to marker beliggende længst mod vest afvander via Jelssøerne til Vadehavet. Flere af udbringningsarealerne grænser op til et vandløb. Vandløbene er omfattet af en lovpligtig bræmme på 2 meter fra vandløbsbrinkens top og ind på marken.

Flere af de sydlige arealer løber langs med Taps Å nedre, som er et B₂-målsat vandløb. Der er en lille del af mark 16-0 (ca. 0,1 ha), hvor der er hældninger over 6 grader ned mod vandløb. Det er et lille stykke, kun ca. 20 meter bredt, som benyttes til at få kreaturerne fra mark 12-0 til mark 16-0. Mark 9-3 grænser direkte op til Taps Å nedre og på den vestlige del af marken er der hældninger over 6 grader mod vandløbet. Vandløbet som løber syd for mark 3-1 er ikke omfattet af bræmme krav, men ifølge ortofoto fremgår dog, at der holdes en bræmme på omkring 2 m.

Søer: Der er 3 søer på eller grænsende op til udbringningsarealerne. Alle søerne er vandhuller på over 100 m². Søer over 100 m², og som ikke er enkeltmands-søer, er omfattede af vandløbslovens regler om minimum 2 meter bræmmer. Søen beliggende mellem mark 22-0 og 23-0 er

en enkeltmandssø, da det kun er mark 22-0 som afvander til denne og derfor er den undtaget bræmmekravet. Der er ikke registeret løvfrøer i vandhullerne.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kolding Kommune har foretaget nedenstående vurdering på baggrund af en besigtigelse af udvalgte udbringningsarealer samt Kommunens oplysninger om terrænforhold og arealafgrænsning.

Vandløb: Der stilles vilkår om en 20 meter bræmme fri for flydende husdyrgødning på de arealer, som hælder med mere end 6 grader mod vandløb. De resterende marker, som grænser op til vandløb er forholdsvist flade. Det vurderes, at de lovpligtige 2 meter bræmmer her er tilstrækkelige til at sikre vandløbene mod erosion fra markerne.

Søer: Vandhullerne er beliggende på forholdsvist flade arealer. Det vurderes derfor, at en jordbehandlings-, plantnings-, dyrknings-, sprøjte- og gødningsfri zone på 2 meter fra brinktoppen og ind på marken fra alle søer/vandhuller samt vandløb/grøfter, vil kunne sikre disse naturtyper og deres økologiske betydning for flora og fauna i området.

Derudover må der ikke etableres afvandingsrender på markerne til vandhuller eller vandløb, da dette medfører en særlig risiko for bl.a. fosfor-afstrømning.

Der gøres opmærksom på, at det er vigtigt, at der konstant ved hver jordbehandling er fokus på, at der holdes en dyrkningsfri bræmme og at bræmmen skal måles fra brinktoppen og ind på marken. På Bilag 12 ses en illustration af, hvorfra bræmmen skal måles, og på Bilag 8 ses en oversigt over vandhuller og vandløb.

Der udbringes ikke flydende husdyrgødning på vandmættet, oversvømmet, frossen eller sne-dækket areal. Herudover har ejendommen en udbredt anvendelse af bredere bræmmer end de lovkrævende 2 meter.

Kolding Kommune vurderer, at vandløbsstrækningerne i og ved udspretningsarealerne ikke påvirkes væsentligt af den planlagte udvidelse, idet de lovpligtige bræmmer overholdes, samt at der flere steder er en yderligere bred plantedækket randzone. Det vurderes, at der ikke er risiko for overfladisk afstrømning til søer- og vandløbene eller risiko for brinkerosion.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for påvirkninger af søer og vandløb:

53. Der skal etableres og opretholdes en dyrknings-, jordbehandlings-, plantnings- og sprøjtningsfri bræmme på minimum 2 meter langs med alle vandløb herunder grøfter og rundt om alle vandhuller (jf. bilag 8). Søen ved mark 22-0 og 23-0 samt vandløbet syd for mark 3-1 er dog undtaget. Bræmmen beregnes fra brinkens toppunkt (jf. bilag 12).

54. På følgende marker er der særlige krav vedrørende udbringning af flydende husdyrgødning (jf. bilag 6):

Mark nr.	20 meter bræmme, hvor der ikke må udsprede flydende husdyrgødning
Nordvestlige del af mark 9-3	X
En del af mark 16-0	X

7.4 PÅVIRKNING AF HAV- OG KYSTOMRÅDER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ingen af ejendommens udbringningsarealer eller bygninger ligger i eller i umiddelbar nærhed af internationale naturbeskyttelsesområder. Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde

"Lillebælt", er beliggende ca. 2,0 km øst for ejendommen. Habitatområde H 250 Svanemosen, er beliggende ca. 8,3 km nordvest for ejendommen. Fuglebeskyttelsesområde og habitatområde H 68 "Pamhule Skov & Stevning Dam" er beliggende ca. 15 km sydvest for ejendommen.

Alle udbringningsarealerne (116,42 ha) på nær mark 30-0 og 30-1 afvander til Natura 2000 området "Lillebælt". Heraf afvander de 98,53 ha via Hejls Nor til Lillebælt. 11,02 ha (mark 30-0 og 30-1) afvander via Jelssøerne til Vadehavet.

Nitrat

Etape 1 (1,7 DE/ha): De arealer (116,42 ha), som ligger i oplandet til Natura-2000 området Lillebælt, er beliggende i et meget kvælstof sårbart område, og er derfor udpegede til nitratklasse 2. Udvaskningen fra rodzonen må derfor ikke være højere end 65 % (på nitratklasse 2 arealer) af det gældende dyretryk. På de resterende arealer (11,02 ha), der afvander til Vadehavet, gælder det normale krav til dyretrykket på 1,7 DE/ha. På bedriftsniveau giver det en samlet reduktionsprocent ifølge ansøgningen på 68,03 %, og dermed må dyretrykket som udgangspunkt højst være 1,16 DE/ha.

Den samlede ansøgte husdyrgødningsmængde i projektet er beregnet til 19.333,20 kg N (kvælstof) pr. år. På baggrund af det valgte standardsædskifte K6 og 2 % ekstra efterafgrøder udover de til enhver tid gældende regler fra Plantedirektoratet, medfører dette i FarmN en beregnet gennemsnitlig udvaskning af kvælstof til overfladevand på 47,80 kg N/ha.

Miljøstyrelsen har angivet, at reduktionspotentialiet i projektområdet er 51-75 % (middelværdi 67,5 %) fra rodzonen til henholdsvis Lillebælt og Vadehavet. Dermed anslås en udledning på 15,54 kg N/ha/år til kystområderne.

Etape 2 (2,3 DE/ha): De arealer (116,42 ha), som ligger i oplandet til Natura-2000 området Lillebælt, er beliggende i et meget kvælstof sårbart område, og er derfor udpegede til nitratklasse 2. Udvaskningen fra rodzonen må derfor ikke være højere end 65 % (på nitratklasse 2 arealer) af det gældende dyretryk. På de resterende arealer (11,02 ha), der afvander til Vadehavet, gælder det normale krav til dyretrykket på 2,3 DE/ha. På bedriftsniveau giver det en samlet reduktionsprocent ifølge ansøgningen på 68,03 %, og dermed må dyretrykket som udgangspunkt højst være 1,56 DE/ha.

Den samlede ansøgte husdyrgødningsmængde i projektet er beregnet til 24.705,25 kg N (kvælstof) pr. år. På baggrund af det valgte standardsædskifte K12 og 1 % ekstra efterafgrøder udover de til enhver tid gældende regler fra Plantedirektoratet, medfører dette i FarmN en beregnet gennemsnitlig udvaskning af kvælstof til overfladevand på 39,10 kg N/ha.

Miljøstyrelsen har angivet, at reduktionspotentialiet i projektområdet er 51-75 % (middelværdi 67,5 %) fra rodzonen til henholdsvis Lillebælt og Vadehavet. Dermed anslås en udledning på 12,71 kg N/ha/år til kystområderne.

Fosfor

Etape 1 (1,7 DE/ha): Der udbringes 26,7 kg P/ha/år. I ansøgningen er der med det valgte standardsædskifte (K6) angivet en fosforfraførsel på 25,3 kg P/ha/år. På bedriftsniveau opnås derved et fosforoverskud på 1,4 kg P/ha/år. Projektet overholder husdyrlovens krav til maksimalt fosforoverskud.

Etape 2 (2,3 DE/ha): Der udbringes 34,2 kg P/ha/år. I ansøgningen er der med det valgte standardsædskifte (K12) angivet en fosforfraførsel på 25,4 kg P/ha/år. På bedriftsniveau opnås derved et fosforoverskud på 8,8 kg P/ha/år. Projektet overholder husdyrlovens krav til maksimalt fosforoverskud.

Fosforklasse 0: Størstedelen af arealerne er omfattet af fosforklasse 0 (99,62 ha).

Fosforklasse 1: Hele mark 3-0 (Pt 4,2) og 4-1 (Pt 4,3), størstedelen af mark 4-2 (Pt 5,2) samt en lille del af mark 4-3 (Pt 5,2) er omfattet af fosforklasse 1, hvor der er krav om at fosforoverskuddet ikke må øges med mere end +4 kg P/ha/år. Dette er overholdt, idet fosforoverskuddet øges med +1,8 kg P/ha/år i etape 1 og +4,0 kg P/ha/år i etape 2.

Fosforklasse 2: For arealer i fosforklasse 2 må fosforoverskuddet ikke øges på lavbundsjerne. De vestligste 5,07 ha af mark "nyt forpagtede areal" er lavbundsareal, men arealet er ikke okkerpotentielt. Der er også mindre felter med lavbundsareal på markerne 2-0 (0,29 ha), 4-2 (0,55 ha), 6-2 (0,25 ha), 9-2 (0,67 ha), 21-0 (0,22 ha), 1-0 (0,12 ha) og 9-3 (0,8 ha), disse arealer er heller ikke okkerpotentielle. De sydligste 1,6 ha af det "nyt forpagtede areal" er udpeget som et potentielt vådområde. Dele af arealerne ned til Kær Mølleå er også udpeget som et potentielt vådområde. Der er krav om at fosforoverskuddet ikke må øges uanset fosfortal, hvilket er overholdt med 0 kg P/ha/år i både etape 1 og etape 2.

Fosforklasse 3: For arealer på drænet lerjord, hvor fosfortallet er over Pt 6,0 skal der være fosforbalance. Hele mark 20-0 (pt 6,8) ligger i fosforklasse 3.

Der er anvendt standardsæfskiftet K6 i etape 1 og K12 i etape 2 på alle marker. Der er taget fosforprøver i oktober 2008 jævnt fordelt på udbringningsarealerne. Fosfortallene varierer mellem 2,2 og 6,8.

Den primære grovfoderafgrøde på et malkekvægsbrug er majsensilage. Det faktiske udbytte ligger gennemsnitlig noget højere end normudbyttet, hvorfor der reelt vil blive fraført lidt mere fosfor med afgrøden end beregningerne viser. Dette gør så, at koen har behov for en lavere tilført mængde i form af indkøbt fosfor, da grovfoderandelen hæves. Dette reguleres ved, at fosfornormen for kvæg er sat ned og idet der laves foderanalyser af grovfoderet vil dette blive reguleret gennem foderplanlægningen. Herved vil fosforoverskuddet forventes at være lidt lavere end angivet.

Vadehavet

Knude Dyb har et vandområde areal på 164 km² og oplandsarealet er 1453 km² (Udkast til vandplan, Januar 2010).

Vadehavet har status som internationalt naturbeskyttelsesområde (INO 089), Natura 2000-område, Habitatområde (H78), Fuglebeskyttelsesområde (F49, F51, F52, F53, F55, F57, F60, F66, F67) og Ramsarområde (R27). Udpegningsgrundlaget for Vadehavet er bl.a. den prioriterede naturtype "Kystlaguner og strandsøer". Kystlagunerne er sårbare overfor tilledning af næringsstoffer. Kystlagunerne kan påvirkes af en sådan tilledning, da de har et begrænset vandskifte med de åbne vandmasser. Eutrofiering har en skadelig effekt på gydeområderne, hvis iltindholdet nedsættes, og bunden belægges med et slamlag. Vadehavet er klassificeret som et mindre sårbart vandområde overfor kvælstof. Dette område er ikke klassificeret som sårbart overfor fosforudvaskning.

Ifølge udkastet til vandplanen for Vadehavet vurderes den arealspecifikke kvælstof- og fosforafstrømning til Knude Dyb at være på 22 kgN/ha/år og ca. 0,35 kgP/ha/år. Udover kvælstof fra landjorden modtager Knude Dyb også 9,8-11,45 kgN/ha/år fra luften, men det vides ikke, hvor stor en del der stammer fra hhv. landbruget og fra trafik, kraftværker og husholdninger. Kvælstof fra luften kommer både fra nationale og internationale. Udledning af kvælstof og fosfor er en trussel mod naturværdierne i Vadehavet, idet det som direkte eller afledt konsekvens har en lang række uønskede virkninger.

Den samlede udledning af kvælstof og fosfor fra europæiske floder og åer til Vadehavet som helhed er faldet stærkt over de sidste 15 år, og det har medført et faldende fosforindhold i Vadehavet. Udover udvaskningen fra arealerne i oplandet til Vadehavet udledes der også kvælstof til Vadehavet fra forskellige punktkilder såsom dambrug og rensningsanlæg.

Den samlede belastning fra oplandet til Vadehavet fra 2001-2005 er i alt angivet til gennemsnitligt at være 8638 ton N årligt (Udkast til vandplan hovedvandopland Vadehavet), hvoraf landbruget bidrager med 5661 t N/år.

Jelssøerne

Jels Over-, Midt- og Nedersø er ifølge Sønderjyllands Amts regionplan 2005-2016 hhv. B og A1/A2 målsat, samt et naturvidenskabeligt interesseområde og badevand. De tre bynære søer ved Jels påvirkes af spildevand fra regnvandsbetingede udløb og af direkte udledning fra Farris

renseanlæg, der tillæder spildevand til Blå å opstrøms Jels Oversø. Endvidere ligger der en del landbrugsnære arealer i oplandet til søerne. Markerne (9,32 ha) i projektet ligger helt yderst i oplandet til søerne.

De seneste data fra 2007 indikerer, at Jels Midtsø og Jels Nedersø ikke overholder de målsatte sigtedybder, mens Jels Oversø i 2007 overholdte den målsatte sigtedybde. Jels søerne er påvirkede af landbrugsdriften i oplandet og overbelastede med fosfor.

Lillebælt Bredning

Lillebælt Bredning strækker sig fra Kolding Fjords udmunding i nord til Halk Hoved i syd og dækker 265 km² havoverflade og har et opland på 129 km². Oplandene til Hejls Nor, Avnø Vig og Haderslev Fjord er ikke medregnet i oplandet Lillebælt Bredning, idet disse i vandplanen opgøres som selvstændige kystvande i vandplanen med hver deres oplande. Derfor er oplandet forholdvis begrænset i forhold til havoverfalden.

Stort set hele Lillebælt Bredning udgør også en del af det internationalt beskyttelsesområde Natura 2000-habitatsområde (H96), fuglebeskyttelsesområde (F47) og Ramsarområde (R15). Udpegningsgrundlaget for habitatområdet er arterne Marsvin, Skæv Vindesnegl og Sump Vindesnegl og bl.a. naturtyperne sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand, kystlaguner og strandsøer.

Den arealspecifikke kvælstof- og fosforafstrømning til Lillebælt Bredning fra hele oplandet, vurderes i udkast til vandplanen til 23 KgN/ha/år og ca. 1,4 KgP/ha/år. Kommunen har ingen data på kildefordelingen af den arealspecifikke kvælstofafstrømning til Lillebælt Bredning, men for hele hovedvandoplandet Lillebælt/Jylland kommer ca. 59 % af kvælstof afstrømningen fra landbruget, 26 % fra baggrundsbidraget og resten (ca. 15 %) fra punktkilder.

Udover kvælstof fra landjorden modtager vandområdet også 10,5-14,8 kgN/ha/år fra luften, heraf stammer ca. halvdelen fra landbruget og den anden halvdel fra trafik, kraftværker og husholdninger. Kvælstof fra luften kommer både fra nationale - (ca. 20-40%) og internationale kilder (ca. 60-80%).

Den samlede belastning (tal fra 2001-2005) estimeres til 297 tons N/år fra land samt 335 tons N/år fra atmosfæren.

Den nuværende tilstand i Lillebælt Bredning vurderes i vandplanen (udkastet) til "ringe", målt ud fra ålegræshøjden. Med de nuværende indsatser forventes det ikke, at vandområderne opnår at opfylde målet for god økologisk tilstand i 2015.

Det fremgår af basisanalysen for habitatområdet Lillebælt, at området på nuværende tidspunkt ikke opfylder sin målsætning om et alsidigt plante- og dyreliv, der kun er svagt påvirket af menneskelig aktivitet. Årsagen er ifølge basisanalysen den diffuse belastning med især kvælstof, men også fosfor fra oplandet, som primært stammer fra landbruget.

Hejls Nor

Hejls Nor er et ca. 190 ha vandområde, som er en del af det internationale beskyttelsesområde Natura 2000-habitatsområde (H96), fuglebeskyttelsesområde (F47) og Ramsarområde (R15). Udpegningsgrundlaget for habitatområdet er bl.a. sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand, kystlaguner og strandsøer.

Der er kun en snæver åbning mellem noret og de åbne vandmasser, og derfor karakteriseres Hejls Nor som et lukket bassin. Hejls Nor er udpeget som kystlagune, der er særlig sårbar overfor næringsstoffer. Kystlagunerne kan påvirkes af en sådan tilledning, da de har et begrænset vandskifte med de åbne vandmasser.

Oplandet til Hejls Nor er på ca. 108 km² og består af deloplandene til Taps/Aller Å systemet, Kær MølleÅ og Hejls Bæk. Det dyrkede opland er ca. 8600 ha. Og det øvrige opland er ca. 2200 ha. Udbringningsarealerne fra de ejede og forpagtede arealer fra Nis Thuesensvej 15 udgør ca. 1,08% (116,42 ha/10.800 ha) af det samlede opland.

Udover at Hejls Nor er udpeget som Natura 2000-område, er området i regionsplanen målsat som en sø med et særligt naturvidenskabeligt interesseområde (A1). Hejls Nor med dens tilløb er udpeget som særligt forureningsfølsomt, hvor målsætningen ikke er opfyldt blandt andet pga. for stor fosforbelastning. I henhold til basisanalysen er Hejls Nor belastet med næringsalte, og det vurderes at målsætningen ikke er opfyldt. I vandplanen er der angivet en arealspecifik kvælstofudvaskning, hvilket giver en total kvælstofbelastning af Hejls Nor er 208.440 kg årligt.

Habitatområdet opfylder ikke sin målsætning om et alsidigt plante- og dyreliv, der kun er svagt påvirket af menneskelig aktivitet. Årsagen er ifølge regionsplanen den diffuse belastning med især kvælstof, men også fosfor fra oplandet, som primært stammer fra landbruget. Basisanalysen forudsætter en opfyldelse af den generelle målsætning for Lillebælt; en permanent reduktion af udledningerne af næringsalte, herunder især kvælstof fra diffuse kilder og udledning af miljøfremmede stoffer. Derfor er oplandet til Lillebælt blevet udpeget til nitratklasse 1, 2, og 3 samt potentielle fosforklasser, hvor miljømyndigheden skal stille skærpede krav til udledningen af næringsstoffer.

Aller Mølledam

Aller Mølledam er en B-målsat sø, som i Sønderjyllands Amts regionplan er udpeget som værende særlig forureningsfølsom. Målsætningen er ifølge regionsplanen opfyldt. Oplandet til Aller Mølledam udgør 7.053 ha og udbringningsarealerne (mark 4-1 og 14-0) udgør 11,22 ha svarende til 0,16% af oplandet.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERINGER

Det vurderes, pga. af projektets karakteristika og afstanden til Hejls Nor, Lillebælt Bredning og Vadehavet, at der ikke vil ske en direkte påvirkning af områderne i forbindelse med selve driften af arealerne. Det vurderes derfor også, at det udelukkende er næringsstofoverskuddet fra projektet i form af kvælstofudvaskning og fosforoverskud, der kan indvirke på områderne.

Projektet overholder kravene med hensyn til fosfor til overfladevand, som de er fastlagt i lovgivningen uden særlige virkemidler til reduktion af fosfor. Risikoen for udvaskning af fosfor er størst fra lavbundsarealer.

Vurderingen af en eventuel større eller mindre miljøpåvirkning af Lillebælt Bredning, Hejls Nor og Vadehavet er foretaget på baggrund af de beregninger, der er lavet i det elektroniske ansøgningsskema. Beregningerne tager udgangspunkt i de i ansøgningen angivne mængder kvælstof fordelt med dyretryk og med norm-fjernelsen af næringsstoffer med det angivne sædskifte K6 samt ekstra 2% efterafgrøder udover Plantedirektorats til enhver tid gældende krav i etape 1 og med det angivne sædskifte K12 samt ekstra 1% efterafgrøder udover Plantedirektorats til enhver tid gældende krav i etape 2.

Lillebælt Bredning – en del af Natura 2000 området "Lillebælt"

Kumulative effekter - Påvirkninger og bidrag fra andre end projektet selv.

Udviklingen i antallet af dyreenheder i oplandet til Lillebælt Bredning er steget med 35 DE svarende til 0,46 % siden 2007. I Miljøstyrelsens vejledning om kommunernes opgørelse af dyretryk (af 14. marts 2011) til vurdering af husdyrprojekters nitratpåvirkning af vandområder, er det oplyst, at stigninger i husdyrtryk på under 5 % ikke kan vurderes at medføre væsentlig risiko for en øget påvirkning af næringsstoffer til vandområdet.

Det vurderes som følge af udviklingen i dyreenheder i oplandet til Lillebælt Bredning, at den samlede kvælstofbelastning fra oplandet er stagnerende, og at det ansøgte ikke i kumulation med andre husdyrprojekter i oplandet vil have en skadevirkning på Lillebælt Bredning.

Påvirkninger og bidrag fra projektet (i sig selv).

Udbringningsarealet til Lillebælt Bredning er 17,89 ha og der udvaskes ifølge ansøgningens beregninger i etape 1 47,8 kgN/ha fra rodzonen og i etape 2 39,10 kgN/ha fra rodzonen. Udvasningen fra rodzonen reduceres med ca. 67,5 %. Dermed bliver udvasningen fra projektet til Lillebælt Bredning i etape 1 277,92 kg N og i etape 2 227,34 kg N.

Kvælstofudledning fra arealerne udgør ca. 0,08-0,09 % af den samlede udledning til Lillebælt Bredning.

Hejls Nor - en del af Natura 2000 området "Lillebælt"

På grund af Hejls Nors begrænsede vandudskiftning og de sårbare naturtyper antages det, at Noret er generelt mere kvælstof- og fosfor-sårbart end det samlede Natura 2000-område Lillebælt. Hvis en given mængde kvælstof eller fosfor ikke vurderes at være et problem for Hejls Nor vurderes det derfor ej heller at være et problem for hele Natura 2000-området. Af denne grund er nedenstående vurdering udelukkende foretaget for Hejls Nor.

Kumulative effekter - Påvirkninger og bidrag fra andre end projektet selv.

Udviklingen i antallet af dyreenheder i oplandet til Hejls Nor er steget med 153 DE svarende til 2,25 % siden 2007. I Miljøstyrelsens vejledning om kommunernes opgørelse af dyretryk (af 14. marts 2011) til vurdering af husdyrprojekters nitratpåvirkning af vandområder, er det oplyst, at stigninger i husdyrtryk på under 5 % ikke kan vurderes at medføre væsentlig risiko for en øget påvirkning af næringsstoffer til vandområdet. Oplandet til Hejls Nor er udpeget til nitratklasse 2, hvor der er krav om et lavere dyretryk i forhold til normen. Det antages, at spildevandsbelastningen reduceres løbende i takt med at spildevandsrensningen forberedes i oplandet.

Det vurderes derfor, at den samlede kvælstofbelastning fra oplandet til Hejls Nor er stagnerende, og at det ansøgte ikke i kumulation med andre husdyrprojekter i oplandet vil have en skadevirkning på Hejls Nor.

Påvirkninger og bidrag fra projektet (i sig selv).

Udbringningsarealet er 98,53 ha, og der udvaskes ifølge ansøgningens beregninger i etape 1 47,8 kg N/ha fra rodzonen og i etape 2 39,10 kg N/ha fra rodzonen. Udvaskningen fra rodzonen reduceres med ca. 67,5 %, dermed bliver udvaskningen fra projektet til Hejls Nor 1.530,66 kg N i etape 1 og 1.252,32 kg N i etape 2.

Kvælstofudledning fra arealerne udgør ca. 0,6-0,7 % af den samlede udledning til Hejls Nor.

Aller Mølledam

Målsætningen for Aller Mølledam er ifølge Sønderjyllands Amts Regionplan opfyldt. Markerne 4-1 og 14-0 udgør 0,16 % af det samlede opland til Aller Mølledam. Den sydligste del af mark 4-1 (ca. 0,9 ha) er meget skrånende, og der er stillet vilkår om, at der ikke må udsprede flydende husdyrgødning som følge af risiko for overfladeafstrømning. Der er ingen vandløb eller søer i direkte tilknytning til udspredearealerne i oplandet.

Vadehavet

Kumulative effekter - Påvirkninger og bidrag fra andre end projektet selv.

Udviklingen i antallet af dyreenheder i oplandet til Knudedyb er steget med 1.722 DE svarende til 1,32 % siden 2007. I Miljøstyrelsens vejledning om kommunernes opgørelse af dyretryk (af 14. marts 2011) til vurdering af husdyrprojekters nitratpåvirkning af vandområder, er det oplyst, at stigninger i husdyrtryk på under 5 % ikke kan vurderes at medføre væsentlig risiko for en øget påvirkning af næringsstoffer til vandområdet. Da Vadehavet ikke er et lukket bassin, vurderes det, at området ikke er særligt sårbart. Ydermere antages, at spildevandsbelastningen reduceres løbende i takt med, at spildevandsrensningen forberedes i oplandet.

Det vurderes derfor, at den samlede kvælstofbelastning fra oplandet til Knudedyb er stagnerende, og at det ansøgte ikke i kumulation med andre husdyrprojekter i oplandet vil have en skadevirkning på Knudedyb.

Påvirkninger og bidrag fra projektet (i sig selv).

Udbringningsarealet er 11,22 ha, og der udvaskes ifølge ansøgningens beregninger i etape 1 47,8 kg N/ha fra rodzonen og i etape 2 39,10 kg N/ha fra rodzonen. Udvaskningen fra rodzonen reduceres med ca. 67,5 %, dermed bliver udvaskningen fra projektet til Vadehavet i etape 1 174,30 kg N og i etape 2 142,61 kg N.

Kvælstofudledning fra arealerne udgør ca. 0,002 % af den samlede udledning til Vadehavet.

Jelssøerne

En del af de vestlige udbringningsarealer (mark 30-1 og 30-1, i alt 9,32 ha) afvander via Jelssøerne til Vadehavet, de resterende 1,7 ha går udenom. Jelssøerne består af 3 søer – Oversø, Midtsø og Nedersø. Jelssøerne anses for at være særligt forureningsfølsomme og overbelastede med fosfor. Oplandsstørrelser og udbringningsarealernes andel af oplandene samt målsætninger og tilstand er vist i efterfølgende tabel.

Tabel 19 : Jelssøerne

	Oplandsstørrelse	Udb.arealers andel af opland	Målsætning
Jels Oversø (alene)	1.344 ha	0,70 %	B
Jels Midtsø (+Oversø)	1.749 ha	0,54 %	A1
Jels Nedersø	2.585 ha (inkl. Oversø og Midtsø)	0,36 %	A1/A2

*) A1 = Særligt naturvidenskabeligt interesseområde, A2 = Badevand, B = Naturligt og alsidigt dyre- og planteliv.

Markerne 30-1 og 30-1 udgør 0,36 % af det samlede opland til Jelssøerne og har fosfortal under 4. Der er ikke hældninger over 6 grader mod søer og vandløb, og der er 2 meter bræmmer omkring de to søer belliggende i skel. Det er derfor kommunens vurdering, at det ikke er sandsynligt, at der sker en udvaskning af fosfor fra disse marker.

Samlet vurdering

I Miljøstyrelsens vejledning om kommunernes opgørelse af dyretryk (af 14. marts 2011) til vurdering af husdyrprojekters nitratpåvirkning af vandområder er det oplyst, at stigninger i husdyrtryk på under 5 % ikke kan vurderes at medføre væsentlig risiko for en øget påvirkning af næringsstoffer til vandområdet, idet de data, som beregningerne bygger på, skal tillægges en usikkerhed på 5-10 %, hvor usikkerheden vil være størst for mindre områder.

En stigning i husdyrtrykket i oplandet på under 5 % antages således ikke at kunne medføre en målbar forøgelse af nitratudvaskningen i vandområdet, som oplandet afvander til. Dette bygger på den forudsætning, at anvendelse af husdyrgødning set i forhold til almindelig planteavl generelt set kun kan antages at forøge udvaskningen af nitrat med ca. 10 kg N/ha/år ud af en samlet udvaskning på i gennemsnit ca. 60 kg N/ha/år ud af rodzonen. En stigning på 5 % i forhold til 10 kg vil derfor maksimalt på oplandsniveau kunne øge udvaskningen med 0,5 kg N/ha, svarende til under 1 % af den samlede udvaskning. Variationer på under 1 % kan ikke videnskabeligt måles i vandområdet, som oplandet afvander til.

Kolding Kommune vurderer sammenfattende, at projektet og udvidelsen ikke i sig selv eller i kumulation med andre husdyrbrug vil kunne medføre nogen væsentlig negativ påvirkning med kvælstof eller fosfor til Lillebælt Bredning, Hejls Nor og Knudedyb, herunder de internationale naturbeskyttelsesområder.

Da projektet bidrager med noget under 1 % af den samlede kvælstofbelastning samt med stagnerende husdyrtryk, vurderes det, at udbringning af husdyrgødning på arealerne, som afvander til Lillebælt Bredning og Hejls Nor samt Natura 2000-områderne "Lillebælt" og "Vadehavet" ikke har en skadevirkning på disse.

Der er stillet vilkår om 2 meter bræmmer omkring alle vandhuller for at begrænse erosion og mindske risikoen for overfladisk afstrømning af bl.a. fosfor fra markerne. Herudover gælder generelt at arealer, hvor der er hældninger over 6 grader, ikke må modtage flydende husdyrgødning, og der er stillet vilkår om, at det sydlige areal af mark 4-1 ikke må modtage flydende husdyrgødning som følge af risiko for overfladeafstrømning til beskyttet eng beliggende i fosforklasse II.

Ud fra ovenstående vurderes det, at projektet overholder beskyttelsesniveauet for fosfor- og nitratoverskuddet til Hejls Nor og Lillebælt Bredning samt Natura 2000-områderne "Lillebælt" og "Vadehavet" samt, at der ikke er grundlag for at skærpe det generelle beskyttelsesniveau, idet det vurderes, at projektet ikke vil forhindre, at habitatområderne kan bevæge sig imod gunstig bevaringsstatus.

Dermed vurderes det ved overholdelse af de fastsatte vilkår i godkendelsen, at projektet i sig selv ikke antages at kunne påvirke Natura 2000-områderne væsentligt samt, at projektet heller ikke i sammenhæng med andre projekter og husdyrbrug kan antages at påvirke Natura 2000-områderne væsentligt pga. fosfor- og nitratudvaskning (kumulationskriterier).

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for påvirkning af hav- og kystområder:

55. Fosforoverskuddet må samlet ikke overstige 200 kg P/år i **etape 1** og 1.172 kg P/år i **etape 2** på bedriftens ejede og forpagtede arealer (jf. bilag 6), beregnet efter vejledningens retningslinjer.

* På arealer med fosfortal mellem Pt 4,0-6,0 må fosforoverskuddet maksimalt øges med 4,0 kg P/ha/år.

* På lavbundslande (detailafvandet ved dræning eller grøftning) som er vist på bilag 8 må fosforoverskuddet ikke øges uanset fosfortal.

* På arealer med fosfortal over Pt 6,0 må der ikke være et fosforoverskud.

Der skal ved tilsyn og ved de lovpligtige revurderinger af godkendelsen foreligge dokumentation herfor f.eks. mark- og gødningsplaner.

56. Der skal ved tilsyn og ved de lovpligtige regelmæssige revurderinger af godkendelsen foreligge dokumentation for fosfortal af ejendommens udbringningsarealer, der maksimalt må være 5 år gamle.

I **etape 2** skal betingelserne for anvendelse af 2,3 DE/ha for kvægbrug til enhver tid være overholdt (jf. bilag 9).

57. Udover Plantedirektoratets til enhver tid gældende samlede krav til efterafgrøder, skal der årligt udlægges minimum i **etape 1** ekstra 2 % og i **etape 2** ekstra 1,0 % efterafgrøder af det samlede efterafgrøde grundareal. De *ekstra* efterafgrøder skal placeres på de arealer, som er beliggende i oplandet til Hejls Nor (98,53 ha) (jf. bilag 8).

58. De ekstra efterafgrøder skal følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder, hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødning. De ekstra efterafgrøder må ikke erstattes af grønne marker ifølge reglerne om nedsættelse af kravet til efterafgrøder.

7.5 PÅVIRKNING AF BESKYTTET NATUR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Beregninger, der er fortaget ud fra beregningsmetoderne (fleksibiliteten er angivet i parentes) i henhold til godkendelsesbekendtgørelsen, viser, at fordampningen af ammoniak fra nudriften er 1.526,34 kg kvælstof pr. år og i fuld ansøgt produktion 2.438,37 kg kvælstof pr. år (2.421,89 kg kvælstof pr. år). Projektet medfører således en stigning i ammoniakfordampningen på 912,03 kg kvælstof pr. år fra stald og lager (895,56 kg kvælstof pr. år fra stald og lager).

Der ligger ingen udpegede § 7 naturområder indenfor 1.000 m af anlægget (jf. bilag 8), og der er ved besigtigelsen august 2009 ikke fundet nogen særlige ammoniakfølsomme naturarealer indenfor 1.000 meter af anlægget. Det nærmeste § 7 område ligger ca. 2 km sydøst for ejendommen.

De nærmeste internationale naturbeskyttelsesområder er Lillebælt, som er beliggende ca. 2,0 km øst for ejendommen samt Svanemosen, beliggende ca. 8,3 km nordvest for ejendommen. Se nærmere vurdering i afsnit 7.4. Bilag IV-arter er vurderet i afsnit 7.6.

Næsten alle arealerne ved Kurkmark er beliggende indenfor 1.000 meter bufferzonen til et § 7 område. Der ligger et § 7 overdrev ca. 875 m sydvest fra nærmeste areal (mark 21-0) og et § 7 område ca. 650 m øst for mark 22-0. De østlige arealer ved Aller ligger også indenfor 1.000 me-

ter zonen til et § 7 område. Der er således krav om nedfældning af gylle på sort jord og græsmarker. Dette krav bliver til et generelt krav pr. 1. januar 2011.

Der indgår ikke arealer beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 i udspretningsarealerne. Udbringningsarealerne grænser flere steder op til områder beskyttet efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven så som søer, enge og moser (bilag 8).

Der er beregnet ammoniakdeposition på de naturpunkter (vandhuller/søer), som er beskyttet efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven og er beliggende indenfor 1.000 meter af anlægget jf. tabel 20.

Tabel 20. Beregnet ammoniakdeposition på naturpunkter indenfor 1.000 meter af anlægget.

Natur indenfor 1.000 m af ejendommen	Merafsætning Kg N	Samlede afsætning kg N ialt
Sø ca. 425 m syd for ejendom	0,12 kg N	0,23 kg N
Sø ca. 310 m øst for ejendom	0,69 kg N	1,27 kg N
Sø ca. 500 m vest for ejendom	0,11 kg N	0,36 kg N
Sø ca. 500 m nord for ejendom	0,07 kg N	0,29 kg N

Nærmeste eng og mose i forhold til ejendommen er beliggende henholdsvis ca. 1.030 m nordvest og ca. 1.130 nordøst for det nye staldanlæg. Nærmeste område, som er særlig næringsfattig natur, er et overdrev beliggende ved Kurkmark ca. 5,8 km nordøst for ejendommen.

Højt målsatte naturtyper (overdrev ved Kurkmark)

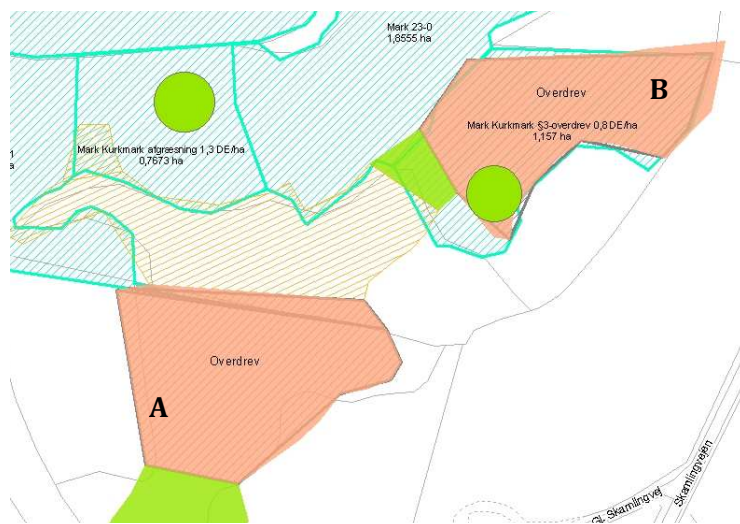
Der ligger to beskyttede overdrev nord for Grønninghoved og i direkte tilknytning til udbringningsarealerne mark 23-0 og 23-1. Det er to overdrev med stor biologisk værdi.

Der er foretaget en nærmere undersøgelse af overdrevet nordvest (A) for Grønninghoved af Sønderjyllands Amt den 28. juni 2000 samt en AFD-undersøgelse af Tage og Annemarie Mogensén juli 1998 og forår 1999. Overdrevet nordøst (B) for Grønninghoved er besøgt og undersøgt af Sønderjyllands Amt den 10. juli 2000.

Overdrevene er botaniske kerneområder mht. overdrevsflora. Af værdifulde nabobiotoper kan nævnes Elle-sump, løvskov, ekstensive brak/græsarealer og flere nærtliggende overdrev.

Meget fine overdrevslokaliteter på skrænter med vældprægede partier fornedet. Floraen er meget artsrig med flere arter af orkideer i store bestande og andre sjældnere planter, heraf flere der i Kolding Kommune kun er kendt fra denne lokalitet.

I bilag 8 er overdrevene nærmere beskrevet.

Figur 2. Særlig næringsfattig natur, overdrev ved Kurkmark. Grønne cirkler markerer afgræsning. Tyrkis skraveret angiver udbringningsarealer.

Floraen rummer mange arter karakteristisk for den prioriterede naturtype 6230 på Habitatdirektivets bilag I (Natura 2000 naturtype) med det danske populære navn "Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund" – i daglig tale kaldet "surt overdrev" eller "guldblomme-overdrev". Denne naturtype er truet, da den i ringe grad tåler påvirkning af kvælstof.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kvælstof, der deponeres fra luften, er det begrænsende næringsstof for mange sårbare økosystemer, og i disse økosystemer kan der ske væsentlige ændringer som følge af ekstra tilførsel af

kvælstof. I henhold til beskyttelse af disse naturområder er der derfor udlagt bufferzoner. Bufferzone I er en bufferzone på 300 meter om særligt ammoniakfølsomme naturområder. Inden for denne beskyttelseszone og inden for selve naturområdet kan husdyrbrug ikke udvides eller ændres, hvis udvidelsen medfører en forøget udledning af ammoniak til disse naturområder.

Ved etablering, udvidelse og ændring af husdyrbrug skal det øgede ammoniaktab fra stald og lager reduceres med 20 % i forhold til et fastsat referencestaldsystem i 2008, da ansøgningen er indkommet til kommunen i 2008. Ammoniaktabet beregnes ud fra normtal for kvælstofudskillelsen af dyr (norm 2005/2006), hvor referencenormen for 1 årsko (Jersey) uden opdræt er sengestald med spalter (kanal, linespil) med et ammoniaktab på 8,78 kg N. Referencenormen for 1 årsopdræt (6-25 mdr., Jersey) er sengestald med spalter (kanal, linespil) med et ammoniaktab på 2,30 kg N. Referencenormen for 1 årsopdræt (0-6 mdr. Jersey) er dybstrøelse i hele arealet med et ammoniaktab på 2,15 kg N. Beregningsgrundlaget er 10/2008-A.

Det generelle ammoniakreduktionskrav på 20 % er overholdt for denne udvidelse i form af det valgte staldsystem og teknik samt en højere andel (76%) direkte udkørt dybstrøelse end normen (65%). Den nærmere udregning af det konkrete BAT-niveau for denne type af produktion kan ses i bilag 4.

En husdyrproduktion medfører en fordampning af ammoniak, hvor størstedelen afsættes inden for relativ kort afstand af staldene (0-300 m), og en mindre del afsættes i større afstand eller indgår som del af den diffuse baggrundsbelastning. Der er beregnet ammoniakdeposition på de naturpunkter, som er beskyttet efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven og er beliggende indenfor 1.000 meter af anlægget (jf. tabel 20).

Baggrundsbelastningen i området er sidst beregnet til 15 kg N/ha/år (2007-data), og har været faldende i forhold til beregningerne fra 2005 (19 kg N/ha/år for området). Vandhullerne beliggende indenfor 1000 m af ejendommen er blevet besigtiget, og ud fra de beregnede ammoniakdepositioner er det vurderet, at vandhullerne ikke er specielt følsomme eller sårbare naturområder. Vandhullerne skønnes ikke at blive påvirket af den relative lille mer-belastning i forhold til baggrundsbelastningen. Kolding Kommune vurderer, at denne deposition ikke vil være til skade for de pågældende naturområder.

Højt målsatte naturtyper (overdrev ved Kurkmark)

Tålegrænsen for et surt overdrev ligger mellem 10-20 kg N/ha/år. Med en baggrundsbelastning på 15 kg N/ha/år for Kolding Kommune (2007) ligger tålegrænsen således lige midt imellem.

Ejendommen ligger ca. 5,6 km sydvest for de sure overdrev, som ikke er registreret som § 7-områder, men sidestilles med det, da det er to næringsfattige overdrev med høj værdi. Depositionsberegning på en beskyttet sø beliggende ca. 450 meter nord for staldanlægget på Nis Thuesensvej 15 viser en merafsætning på 0,07 kg N/år. Det vurderes på den baggrund, at det ansøgte projekt ikke vil påvirke overdrevene, som ligger ca. 5,6 km nordvest for anlægget. Den hidtidige drift af arealerne ved Kurkmark fortsættes, hvilket bl.a. indebærer afgræsning af overdrevet samt de nærliggende arealer.

Der sættes vilkår om, at flydende husdyrgødning skal nedfældes på de arealer, som støder direkte op til overdrevene (mark 23-0 og 23-1) (jf. vilkår 59). Pr. 1. januar 2011 bliver nedfældning et generelt lovkrav på sort jord og på græsmarker.

Kolding Kommune vurderer ved overholdelse af de stillede vilkår i godkendelsen, at projektet ikke vil medføre en forringelse af overdrevenes tilstand.

Beskyttet engareal (syd for mark 4-1)

Der stilles vilkår om at flydende husdyrgødning på den sydligste del af mark 4-1 skal nedfældes, som følge af risikoen for overfladisk afstrømning (jf. vilkår 59). Mark 4-1 grænser op til et beskyttet engareal, og det skrånede fra toppen af den sydligste del af mark 4-1 (jf. bilag 6) og ind over det beskyttede engareal med over 20 grader, hvorefter det flader ud ca. 25 m før Taps Å nedre.

Kolding Kommune vurderer ud fra de nævnte beregninger, at ammoniakdepositionen fra anlægget ikke vil medføre en forringelse af naturområderne pga. opblanding i atmosfæren, og at projektet dermed ikke vil medføre en forringelse af naturområderne. Kolding Kommune vurderer i

øvrigt, at der ikke er særlige forhold, som kan begrunde en skærpelse af beskyttelsesniveauet i forhold til naturområder.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for påvirkning af beskyttet natur:

59. Der er krav om nedfældning af flydende husdyrgødning på nederste del af mark 4-1 samt på mark 23-0 og 23-1 (jf. bilag 6).

7.6 PÅVIRKNING AF ARTER MED SÆRLIGT STRENGE BESKYTTELSKRAV (BILAG IV ARTER)

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I bilag 13 findes der en opgørelse over dyrearter, som findes, eller potentielt kan findes, i den sydjyske natur, og som er på bilag IV i EF-habitatdirektivet. I bilaget findes der endvidere en kortfattet konsekvensvurdering af projektet på de relevante arter. I henhold til EF-habitatdirektivets bilag IV er de nævnte dyrearter strengt beskyttede og medlemslandene er forpligtede til at beskytte bilag IV-arter og sikre, at deres levesteder ikke forringes.

Nærmeste lokalitet, hvor der er registreringer om bilag IV-arter, er et vandhul beliggende ca. 3,7 km syd for ejendommen. Arten, der er konstateret på denne lokalitet, er løvfrø. Der er desuden registreret stor vandsalamander ca. 5 km syd-øst for ejendommen. Flere af de øvrige arter, som er opført på EU-habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter), er observeret i Kolding Kommune men er ikke registreret i umiddelbar nærhed af Nis Thuesensvej 15 og dennes udbringningsarealer. Det kan dog ikke afvises, at de forefindes.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Løvfrøerne flytter lokalt rundt mellem vandhuller efterhånden som nogle gror til og andre midlertidigt udtørre. Selvom der ét år ikke registreres løvfrø i et vandhul, kan vandhullet derfor alligevel have betydning for bestanden. Væsentligt er det, at der hele tiden er et antal egnede levesteder, og at der er flere af god kvalitet med høj ynglesucces. Løvfrøer er afhængige af varmt vand. Det varme vand findes i lavvandede vandhuller og langs bredden, hvis vandhullet har et fladt anlæg. Skygge fra træer og sumpvegetation er dermed en væsentlig trussel. Ynglesuccesen er også afhængig af rent vand. Næringsstoffer eller anden forurening fra landbrugsdrift kan få æggene til at rådne eller de små larver til at gå til. Løvfrøynglen er desuden meget sårbar over for fisk, da de kan udrydde ynglen. Det gør sommerudtørrende vandhuller til gode ynglesteder, da de er helt fri for fisk og mange rovinsekter.

I forhold til landbrugsdriften er det væsentligt at sikre, at der ikke sker nogen direkte eller indirekte negativ påvirkning ved tilførsel af gødning eller sprøjtemidler. Det er derfor væsentligt, at alle vandhuller bevares, også eventuelle vandhuller, som er under 100 m².

For at beskytte levevilkårene for bl.a. løvfrøerne, der er registreret i og omkring udbringningsarealerne, er der stillet vilkår om etablering af dyrknings- og sprøjtefri bræmme på mindst to meter rundt om samtlige vandhuller over 100 m². Der sker ingen ændringer af beskyttede naturarealer i forbindelse med projektet.

Nærmeste vandhul, hvor der er registreret en bilag IV-art, ligger ca. 3,7 km syd for ejendommen. Beregninger viser en merdeposition til et vandhul ca. 425 m syd for ejendommen på 0,12 kg N/ha. Med en baggrundsbelastning på 15 kg N/ha/år vurderes det, at depositionen i den sammenhæng er begrænset, og det vurderes endvidere, at det atmosfæriske kvælstofbidrag på grund af afstanden og den deraf følgende atmosfæriske opblanding ikke vil ændre vandhullernes tilstand. Det vurderes ligeledes, at de øvrige naturtyper i området ikke vil ændre tilstand som

følge af atmosfærisk kvælstofbidrag fra projektet, ligesom de i øvrigt ikke ændrer karakter som følge af projektet.

Kolding Kommune vurderer derfor, at den allerede registrerede bilag IV-art og dens levested ikke trues af den forestående udvidelse på ejendommen, ligesom eventuelle andre bilag IV-arter og deres levested heller ikke trues af den forestående udvidelse. Der stilles derfor ikke særlige vilkår til beskyttelse af bilag IV-arter.

8 ANVENDELSE AF BEDST TILGÆNGELIG TEKNIK (BAT)

For § 12 husdyrbrug skal der som minimum redegøres for anvendelsen af BAT-tiltag vedrørende:

- ❖ Management (ledelses- og kontorrutiner)
- ❖ Foder
- ❖ Staldindretning
- ❖ Forbrug af vand og energi
- ❖ Opbevaring og håndtering af husdyrgødning
- ❖ Udbringning af husdyrgødning

MANAGEMENT (LEDELSES- OG KONTROLRUTINER)

Ejendommen lever op til kravene i Arla-gården. Det vil sige, at ansøger er forpligtet til at følge en række vilkår om bl.a. fødevarerikkerhed, dyrevelfærd og miljø herunder dokumentation for al anvendelse af næringsstoffer.

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres, at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. Herudover tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding og udbytte. Der føres journal over spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplan, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons spredning.

Der lægges stor vægt på god management og god staldhygiejne. Ved at strø godt i sengebåsene og give rigeligt med strøelse ved dyr på dybstrøelse skabes et tørt miljø ved dyrene.

Der er udover ansøger ansat 2 medarbejdere på bedriften. Efteruddannelse prioriteres, således at medarbejderne deltager på relevante kurser og møder i landboforeningerne. Medarbejderne gøres bekendt med, at ejendommen er miljøgodkendt og hvilket ansvar, der dermed følger.

I forbindelse med bedriftens årsrapport registreres forbrug af vand, energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning. Der føres ikke løbende journal over vand- og energiforbrug samt spild, men vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.

Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt, og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.

Der udarbejdes en beredskabsplan hvor forholdsregler i forbindelse med rørbrud, uheld med gylle, brand mv. er beskrives. Anlægget efterses dagligt for utætheder mv., og der foretages service på anlæggene løbende efter behov.

Der er faste aftaler for levering af foder og afhentning af døde dyr samt skadedyrsbekæmpelse.

FODER

Foderet til kvæg består hovedsagligt af hjemmeavlet grovfoder, hovedsageligt majs og græs, samt indkøbt tilskudsfoder i form af færdigblandinger alene eller i kombination med forskellige råvarer som f.eks. sojaskrå, rapsprodukter, korn, roepiller m.m. Foderplanen laves af konsulent og afstemmes med en mineralblanding for at tilgodese kreaturerens behov for næringsstoffer samt for at minimere udskillelsen i gødningen.

Fodersammensætningen afstemmes i forhold til dyrenes biologiske behov (kalv, kvie, malkende ko, goldko, slagteko og evt. slagtekalv). For at opnå så præcis en næringsstofsammensætning som muligt, udtages der analyser af grovfoderet, som ligger til grund for sammensætning af det indkøbte foder. Optimeringen af foderplanen sker bl.a. på protein, så overforsyning såvel som underforsyning undgås. Overforsyning med protein medfører en belastning på miljøet, men det er heller ikke godt for koen.

På mineralsiden kan der ud fra bedriftens aktuelle grovfoderanalyser af mineralstofprocenten udarbejdes specielt sammensatte mineralblandinger, der opfylder normerne til dyrenes behov for alle mikro- og makromineraler, heriblandt fosfor, samt vitaminer. Ubalance i foderets sammensætning betyder forringelse af foderudnyttelsen og dermed forringelse af det økonomiske udbytte.

Et nyudviklet foderplanlægningssystem, NORFOR, har overtaget hidtil anvendte programmer. Hermed forventes endnu mere præcis sammensætning af fremtidens foderplaner til kreaturer, og dermed en reducere af næringsstofftab til miljøet.

STALDINDRETNING

BAT indenfor kvægbrug er ikke nærmere defineret, da der ikke er noget, der tilsvarende reference-dokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion. For kvægbrug ligger dog følgende teknologiblade (tidligere BAT-blade): Svovlsyrebehandling af kvæggylle, skraber på spalter, faste drænedegulve, gylleseperering samt nedfældning af gylle. Teknologiblade er Miljøstyrelsens beskrivelser af en række teknikker eller teknologier, som kan benyttes til at begrænse forurening fra husdyrbrug.

Miljøstyrelsen har også en teknologiliste liggende, som er en vejledende liste over landbrugsteknologier, som har gennemgået en test, og som på den baggrund er vurderet til at have en miljøeffekt.

Projektet overholder det fastlagte og proportionelle BAT-niveau for ejendommen på 2.441 kg N for denne ejendom (se bilag 4).

Den største og væsentligste stald i relation til antal DE, produktion af husdyrgødning og emission af lugt og ammoniak er den nye kostald, som etableres med en gulvtype med højst 4 % ammoniakfordampning (BAT i ny stald). I den eksisterende kostald, som i ansøgt drift skal benyttes til opdræt, etableres skraber ovenpå spalterne, som skrubes minimum hver 4 time, hvilket reducerer ammoniakfordampningen med 25 % i forhold til referencestaldsystemet (BAT i eksisterende stald).

Småkalvene vil gå i dybstrøelse. Dybstrøelse er bedste staldteknologi for småkalve i relation til dyrevelfærd. Det er ikke muligt at etablere ammoniakreducerende teknologi (skraber og forsøringsanlæg) i dybstrøelsesstalde.

Vandkar i den nye stald installeres med stor vandoverflade, således eventuelt vandspild reduceres (BAT). Disse vandkar vælges også, når gamle vandkar skal udskiftes i eksisterende stalde.

FORBRUG AF VAND OG ENERGI

Vand

I den nye kostald installeres drikkekar med stor vandoverflade til kreaturerne, så der er et begrænset drikkespild (BAT). Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild. Vandforbruget registreres årligt. Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.

Vandkøling af mælketank sker ved brug af genbrugsvand. Det er et lukket system, hvor vandet først køles ned af en isvandskøler. Det nedkølede vand køler mælketanken, hvilket medfører opvarmning af vandet, der så recirkuleres til isvandskøleren for at blive nedkølet, hvorefter processen starter igen. Systemet er vandbesparende, da det er et lukket system, hvor den samme mængde vand bruges igen og igen (BAT).

Det er på ansøgningstidspunktet endnu ikke afklaret om vaskeanlægget til malkeanlægget skal genanvende vandet og i givet fald hvordan. Det er forsøgt at finde en balance mellem rengøring pga. hygiejne og smitte og begrænsning af vandforbrug. Såfremt leverandøren af robotterne kan garantere, at der ikke vil være smittekim i vaskevandet, vil vandet blive genbrugt til vask af

stald. Brug af vand med smittekim til vask af gulvet i nuværende malkestald har vist sig at være en medvirkende årsag til klowlidelser.

Energi

Anlæg, der er særligt energiforbrugende, er malkerobotterne og mælkekøleanlægget. Løbende kontrol og vedligeholdelse af dette er således særlig relevant.

I forbindelse med udvidelsen er der påtænkt følgende for at spare på energiforbruget; der er naturlig ventilation i både eksisterende såvel som i nye stalde. Nye bygninger placeres under hensyntagen til fremherskende vindretninger for at fremme luftstrømmen i de naturligt ventilerede stalde. Der sker ingen opvarmning af driftsbygninger. Der er etableret dagslysstyring på belysning i stalde. Udendørs belysning er dagslysstyret eller med bevægelsessensorer. Der anvendes lavenergilysstofrør. Vakuumpumpen til malkeanlægget er frekvensstyret og derved energibesparende. Logistikken i forbindelse med blanding af foder er indrettet, således at afstanden giver færrest muligt driftstimer. Der udføres så vidt muligt flere arbejdsopgaver på én gang i markbruget. Det er på ansøgningstidspunktet ikke afgjort om der installeres CIP-vaskeanlæg i den nye stald men dette overvejes.

OPBEVARING OG HÅNTERING AF HUSDYRGØDNING

Med hensyn til BAT og gødningsopbevaring, må BAT indenfor kvægbrug kunne sammenlignes med BAT for intensiv fjerkræ- og svineproduktion. BAT er ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF): En stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske samt kemiske påvirkninger, lageret skal tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse, fortrinsvis hvert år, beholderens bund og vægge skal være tætte og beskyttet mod tæring, der skal være dobbelte ventiler ved alle ventiludgange fra lageret, gyllen røres kun lige før tømning af beholderen, beholderen skal dækkes ved fast låg, tag eller telt - eller der skal være flydelag, som f.eks. snittet halm, naturlig udtøringskorpe, leca eller flydedug eller en lagune med tæt bund og vægge og med plastikdække.

I det ansøgte opbevares den *flydende husdyrgødning* på følgende måde;

- I gyllebeholdere, gyllekanaler under stald samt fortank.
- Tanken tømmes ca. en gang årligt for inspektion og vedligeholdelse.
- Tanken er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder, at tanken hvert 10 år bliver kontrolleret for, om der skulle være tegn på begyndende utætheder.
- Der er normalvist ikke problemer med etablering af flydelag på kvæggylle. Gyllen er konstant overdækket med et tæt og stabilt flydelag. Flydelaget kontrolleres jævnligt, hvilket sikrer at der altid er minimal emission af ammoniak.
- Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle senest 14 dage efter omrøring/udkørsel kontrolleres det, at der er etableret flydelag.
- Der føres logbog over flydelaget på gyllen, så der er fokus på at flydelaget lever op til gældende krav.
- Der er ingen elektriske pumper monteret på gyllebeholdere. Der anvendes en traktorpumpe til overpumpning af gylle.

I det ansøgte opbevares den *faste husdyrgødning* på følgende måde;

- Dybstrøelse opbevares på mødding med afløb til gyllebeholder
- Eller i markstak jf. Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. og sker i overensstemmelse med Skov- og Naturstyrelsens vejledning september 2004 eller senere udgave.

UDBRINGNING AF HUSDYRGØDNING

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at tilpasse den gødningsmængde, der skal spredes på marken med arealet og afgrødernes behov; undgå at sprede gødningen, når marken er mættet

med vand, er oversvømmet eller dækket af sne; samt udsprede gødningen umiddelbart før afgrødernes maksimale vækst og næringsstofoptag forekommer. Aktiviteterne på ejendommen anvender BAT, da

- Udbringning af husdyrgødningen afpasses afgrødernes behov samt eventuel tilførsel af handelsgødning.
- Husdyrgødningen udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer.
- Der køres ikke ud på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal. Der findes på udbringningsarealerne ingen stærkt hældende arealer og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløb.
- På veletablerede afgrøder køres ud med gyllevogn med drypfri slæbeslanger. Da gyllen køres ud på veletablerede afgrøder minimeres ammoniakfordampningen, såvel som lugtgenerne på grund af mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne. Ved afgrødehøjde under 10 cm tilstræbes at udbringe gødningen under ideelle vejrforhold dvs. kølig, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning.
- Der udarbejdes hvert år mark- og gødningsplan hvorved det sikres, at mængden af gødning tilpasses afgrødernes forventede behov. I mark- og gødningsplanen skal der tages hensyn til bl.a. jordbundstype, sædskifte, planternes udbytte, samt kvælstofudnyttelsen.
- Husdyrgødning udbringes under hensyn til de generelle regler, og foregår i videst mulig omfang efter godt landmandsskab, hvilket vil sige at der tages hensyn til naboer, byområder osv. således udbringning ikke giver anledning til unødige gener.
- Al transport til og fra bedriften skal, for at begrænse støvgener, foregå ved hensynsfuld kørsel.
- Nedfældning af gylle begrænser ammoniakfordampningen. Størst reduktion opnås ved sortjordsnedfældning, som udenlandske undersøgelser har vist kan reducere ammoniakfordampningen med mere end 90 % sammenlignet med slæbeslangeudlægning.
- Da gylle ikke kan nedmuldes i en afgrøde er ammoniakfordampningen generelt højere fra gylle, der udbringes i en etableret afgrøde, end fra gylle der udbringes på bar jord, men efter, at afgrøden begynder at vokse i april måned, vil afgrøden give skygge og læ, hvilket sænker ammoniakfordampningen.
- Gyllen udbringes med nedfælder eller slæbeslanger og nedharves indenfor 6 timer.
- Dybstrøelse udbringes med en staldgødningsspreder og nedbringes indenfor 6 timer.
- Fast gødning, der udbringes på ubevoksede arealer, nedbringes hurtigst muligt og inden 6 timer. Kan dette, grundet uforudseelige omstændigheder, ikke lade sig gøre, skal nedbringning finde sted, så snart det er muligt.

FRVALG AF BAT – UNDER HENSYN TIL PROPORTIONALITETSPRINCIPPET

Flere eksisterende BAT teknologier er på nuværende tidspunkt fravalgt af ansøger. Der er flere grunde til dette. Trods producenters lovprisninger kan der fortsat være mange indkøringsvanskeligheder, da flere af teknikkerne er nye og under udvikling.

Gylleforsuring er ikke relevant ved etablering af fast gulv. Herudover medfører gylleforsuring ifølge flere anlægsejere nye og kraftigere lugtgener på ejendommen, hvilket ansøger ikke har interesse i. Producenter nedtoner denne problemstilling, da det naturligvis ikke er noget, der fremmer salget af anlæg. Endvidere medfører forsuring af gylle, at det fremadrettet bliver sværere at overgå til økologi, såfremt det skulle være ønsket. Sidst kan det nævnes, at der ikke er sikkerhed for, at de eksisterende gyllekanaler kan klare syrepåvirkningen.

Fast gulv er fravalgt i den eksisterende kostald, som i ansøgt drift skal benyttes til opdræt. Det vil kræve væsentlige ændringer af eksisterende gulv og kanalsystem, hvilket vil være en uforholdsmæssig stor omkostning.

Gyllekøling er fravalgt. I svinestalde er det muligt at opnå en ammoniakreducerende effekt ved installering af gyllekøling. Tilsvarende dokumentation findes ikke for kvægstalde, og der er på nuværende tidspunkt ikke udført forsøg i Danmark, der viser en effekt af gyllekøling i kvægstalde.

Overdækning af gyllebeholdere er fravalgt, da det med kvæggylle almindeligvis ikke er problematisk at etablere et godt flydelag og der er derfor begrænset effekt. Det er endvidere ikke sikkert, at de eksisterende tanke kan overdækkes pga deres konstruering og etablering. En overdækning medfører endvidere en visuel forurening af ejendommen.

Konsekvent *nedfældning af gylle* er fravalgt på nuværende tidspunkt, hvilket bl.a. skyldes det øgede marktryk, der kommer fra flere overkørsler på grund af mindre spreddebredde. Specielt ved første tildeling af gylle til græsmarker omkring marts/april, hvor jorden stadig kan være vandmættet, resulterer det i nedsat udbytte. Ligeledes vil risikoen for skade på jordstrukturen øges med stigende lerindhold og deraf større vandholdende evne. Udkørsel af gylle vil således foregå delvis ved nedfældning og delvis ved slangeudlægning.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG SAMLET VURDERING

Management

Kommunen vurderer, at der ved den løbende overvågning af produktionen samt inddragelse af relevante konsulenter sikres et godt overblik over ejendommen og en effektiv ressourceudnyttelse. Det vurderes sammenfattende, at ejendommens management er at betragte som BAT.

Foder

Kommunen vurderer, at BAT er tilgodeset for denne type af bedrift med hensyn til fodring, idet anvisningerne i BREF-dokumentet følges.

Staldindretning

Kommunen vurderer, at BAT for staldsystemet er opfyldt i det konkrete projekt. Der etableres en gulvtype med højest 4 % ammoniakfordampning (BAT) i den nye kostald, hvor langt den største del af produktionen vil foregå (347 DE ud af i alt 411,9 DE). I den eksisterende kostald, som i ansøgt drift skal benyttes til opdræt, etableres skrabere ovenpå spalterne, som skrubes minimum hver 4. time, hvilket kan reducere ammoniakfordampningen med 25 % i forhold til referencestaldsystemet. Kolding Kommune vurderer, at investeringerne ved at ændre staldsystemet i de eksisterende stalde til fast gulv med skrabere vil være for stor i forhold til miljøgevinsten. Der skal altid være en miljøeffekt af investeringen, der står mål med omkostningerne, for at anvendelsen af den miljøforbedrende teknik kan defineres som værende BAT. Renovering af de eksisterende stalde vil blive taget op i forbindelse med fremtidige revurderinger af miljøgodkendelsen.

Projektet overholder det fastlagte og proportionelle BAT-niveau for ejendommen på 2.441 kg N for denne ejendom (se bilag 4).

Kommunen vurderer, at der er anvendt BAT i forhold til staldsystem. Kommunen pålægger ikke ansøger at anvende en bestemt teknik men udelukkende, at der leves op til reduktionskravet. I det aktuelle projekt er der lavet tilpasninger vedrørende staldsystemet, mere udkørt dybstrøelse end normen samt 1% ekstra efterafgrøder udover Plantedirektoratets krav. Ansøgningen overholder således det reduktionskrav, som fremkommer i forhold til kravet om anvendelse af bedste tilgængelige teknik.

Forbrug af vand og energi

Kommunen vurderer, at der i fornødent omfang er anvendt vand- og energibesparende teknikker. Det vurderes, at flere af disse teknikker er at betragte som BAT. Ved at inddrage en energikonsulent i vurderingen af ejendommens energiforbrug, vurderes det, at der holdes en fortsat fokus på eventuelle energibesparende teknikker.

Opbevaring samt udbringning af husdyrgødning

Med hensyn til BAT og opbevaring, håndtering og udbringning af husdyrgødning, må BAT indenfor kvægbrug kunne sammenlignes med BAT for intensiv fjerkræ- og svineproduktion. BAT for opbevaring, håndtering og udbringning er beskrevet i referencedokumentet (BREF) for bedste tilgængelige teknikker. En overvejende del af tiltagene beskrevet i BREF er indarbejdet i husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og plantedække. Landbruget efterlever reglerne i ovenstående bekendtgørelser.

Kommunen vurderer, at almindelig driftspraksis med direkte udkørsel af så meget som muligt af dybstrøelsen samt korrekt overdækning af dybstrøelse opfylder kravet om BAT. Kommunen vurderer ligeledes, at opbevaring og håndtering af husdyrgødning i øvrigt opfylder kravet om BAT ligesom det vurderes, at der tages de fornødne hensyn til naboer og omgivelser i øvrigt.

Samlede BAT-vurdering

Kommunen vurderer, at husdyrbruget har inddraget BAT og truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg og arealer.

9 EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ejendommen leverer mælk til ARLA og følger dermed Arlagårdens kvalitetsprogram og retningslinier. Ejendommen får ca. hvert tredje år besøg fra Arlagården.

Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild og evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.

Der bliver udarbejdet en beredsskabsplan for bedriften, hvor forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand m.v. beskrives.

Anlægget holdes dagligt under opsyn og hver aften tages en inspektionsrunde på ejendommen, for at tjekke om anlæggene kører som de skal. De faste procedurer er som følgende:

- Ved pumpning af gylle tjekkes først om der er plads i gyllebeholderne.
- Der er sundhedsrådgivning af besætningen hver anden uge, der er med til at forøge sundheden i besætningen og dermed er der færre døde dyr.
- Autoriseret elinstallatør laver eftersyn på ejendommens el-installationer hvert 5. år.
- Gyllepumpning overvåges.
- Pulverslukkere kontrolleres efter forskrifterne.
- Serviceeftersyn på maskiner og malkeanlæg overholdes.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det er kommunens vurdering, at management og dokumentation er dækkende set i forhold til de særlige vilkår, som er stillet i miljøgodkendelsen – forudsat, at de stillede vilkår om egenkontrol og dokumentation efterleves.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for egenkontrol og dokumentation:

60. Ved driftsforstyrrelser og uheld, som indebærer risiko for forurening, skal foreskrifterne i beredsskabsplanen følges.

61. Til dokumentation for, at produktionen ligger indenfor godkendelsens rammer skal der i forbindelse med tilsyn eller på forlangende kunne fremvises:

Sædskifte- og markplaner

Forpagtnings- og overførselsaftaler om husdyrgødning, afgræsningsaftaler, leje af gyllebeholder m.v. som skal opbevares i minimum 5 år.

Dokumentation for, at affald bortskaffes miljømæssigt forsvarligt i henhold til Kolding Kommunes affaldsregulativ.

Fosfortal for ejendommens arealer.

62. Følgende skal registreres i driftsjournal, der skal opbevares på bedriften:

Hvornår der er foretaget aflæsning af el-forbrug/vandforbrug samt aflæsningsværdier og hvad der evt. er foretaget for at reducere forbruget.

Hvornår der er foretaget kontrol af mælkekølingsanlæg og hvad der evt. er foretaget for at forbedre anlæggets energjudnyttelse.

Logbog for placering af eventuel markstak inklusiv indtegning på markkort.

Hvornår der er udført autoriseret kontrol af rørsamlinger og rørføringer til gyllepumperør samt de fejl og mangler, der måtte være konstateret og udbedret.

Hvornår, der er foretaget kontrol af hver af silopladsens sektioner samt hvilke fejl og mangler, der er konstateret og udbedret.

Hvornår, der er foretaget kontrol af møddingspladsen samt hvilke fejl og mangler, der er konstateret og udbedret.

63. Ved driftsforstyrrelser og uheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødning, som indebærer risiko for forurening skal den driftsansvarlige sørge for at afværge følgerne af et eventuel uheld bedst muligt.

10 ALTERNATIVE LØSNINGER, OPHØR AF HUSDYRBRUGET OG SAMLET KONKLUDERENDE VURDERING

10.1 ALTERNATIVE LØSNINGER SAMT 0-ALTERNATIV

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er overvejet *alternative placeringer* af den nye stald, men for at få en optimal og rationel arbejdsgang, er det nødvendigt at udvide stalden i enden af den eksisterende stald. På den ønskede måde kan fodring og malkning ske mest effektivt. Placeringen af bygningen sikrer, at anlægget kommer til at fremstå som en helhed samt sikrer en optimal arbejdsgang for ansøger.

Det har været overvejet at placere en ny gyllebeholder på ejendommen, men det er fravalgt, da den ønskede placering ligger indenfor kirkebyggelinien og alternativ placering er ikke ønskelig, da gyllebeholderen så vil være mere synlig for nærmeste nabo samt som følge af logistiske årsager.

0-alternativet skal belyse de miljømæssige og socioøkonomiske konsekvenser der er, hvis den ansøgte produktionsudvidelse ikke gennemføres. Udgangspunktet er at skabe en rentabel produktion på bedriften. 0-alternativet er at opretholde produktionen på det nuværende produktionsniveau. Fortsættelse af nudrift betyder, at bedriften ikke vil blive miljøbehandlet og godkendt efter de nyeste miljøregler. Det ansøgte projekt anses for at være forudsætning for, at ejendommen også fremover kan udvikle sig og på den måde løbende udvikles med ny og forureningsbegrænsende teknik.

Ønsket om produktionsændringen er begrundet i behovet for tilpasning til strukturudviklingen i landbruget. Stigende priser på råvarer samt bortfald af tilskud medfører et behov for yderligere rationalisering, herunder øget specialisering og en større produktion. Udvidelsen er dermed baseret i, at bedriften fortsat skal være konkurrencedygtig, tidssvarende og fastholde beskæftigelsen. Såfremt der ikke opnås miljøgodkendelse af den ønskede produktionsændring vil det betyde tab af arbejdspladser på ejendommen og i følgeindustrierne samt bidrage til en yderligere affolkning af landdistrikterne.

Med miljøgodkendelsen vil det for ansøger være muligt at opnå en større rationalisering i arbejdsgangen, hvilket vil medføre, at det daglige arbejde udføres på den mest optimale måde. Dette vil endvidere sikre, at ansøger får større mulighed for at tiltrække kvalificeret arbejdskraft, der kan være med til at aflaste ansøger i det daglige og sikre, at ansøger opnår mere tid til driftsledelse, når der sker en aflastning i det mere manuelle arbejde.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

På grund af placeringen af enkeltboliger i nærområdet samt at det ville kræve mange ombygninger af eksisterende staldanlæg, vurderes det, at en anden type husdyrproduktion i form af svineproduktion eller fjerkræproduktion ikke er bedre alternativer end kvægdrift.

Det er kommunens vurdering, at den miljøpåvirkning, der kommer som følge af udvidelsen på Nis Thuesensvej 15 ikke vil påvirke lokalområdet væsentligt.

Det er kommunens vurdering, at udvidelsen ikke vil betyde væsentlig større gener for naboerne end den nuværende produktion (0-alternativet).

10.2 HUSDYRBRUGETS OPHØR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ved ophør af produktion fjernes dyrene. Staldene, siloer, gyllebeholdere og rørsystemer rengøres for gødning og foderrester og udbringes i overensstemmelse med gældende regler herfor. Olie-tanke tømmes og sløjfes. Staldinventar sælges til genbrug i det omfang, der kan skaffes afsætning eller bortskaffes i henhold til affaldsregulativet. For så vidt driftsbygningerne stadig måtte have brugsmæssig værdi, overgår disse til lagermæssige formål af landbrugsmæssig karakter, eller bygningerne nedrives efter anmeldelse til myndighederne. Bygningsmaterialer, restkemikalier, olieaffald, medicinaffald, m.v. bortskaffes i henhold til Kolding Kommunes affaldsregulativ.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kolding Kommune vurderer, at førnævnte tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare, og til at sikre at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter. Endvidere vurderes det, at disse tiltag vil sikre, at ejendommen ikke kommer til at fremstå som et øde og forladt element i landskabet.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for husdyrbrugets ophør:

64. Ved ophør af virksomheden skal staldanlægget rengøres, og gyllen afsættes. Kemikalier og sprøjtemidler skal bortskaffes til godkendt modtager.

65. Ophør af virksomheden skal meddeles Kolding Kommune.

10.3 KOMMUNENS SAMLEDE KONKLUSION

Det er Kolding Kommunes vurdering, at virksomhedens drift efter gennemførelse af projektet, under overholdelse af vilkårene i nærværende miljøgodkendelse, ikke vil have væsentlige virkninger på miljøet, herunder at de landskabelige hensyn, naboer og omgivelserne i øvrigt ikke tilsidesættes.

Kolding
Kommune

Betina Stadager Cramer
Miljømedarbejder

By- og Udviklingsforvaltningen - Landbrugsafdelingen
Nytorv 11, 6000 Kolding

11 KLAGEVEJLEDNING OG UNDERRETNING

11.1 KLAGEVEJLEDNING OG SØGSMÅL

Hvad kan man klage over? Retlige spørgsmål samt kommunens vilkår og vurderinger.

Hvem kan klage? Ansøger, klageberettigede myndigheder, foreninger og organisationer samt enhver der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald.

Hvem er klageinstans? Natur- og Miljøklagenævnet.

Hvortil skal klagen sendes? Stiles til Natur- og Miljøklagenævnet, men sendes skriftligt til Kolding Kommune, Landbrugsafdelingen, Nytorv 11, 6000 Kolding eller til byogudvikling@kolding.dk

Hvad er klagefristen? Onsdag den 20. april inden kl. 14:00.

Hvad er lovgrundlaget? Lovbek. nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Hvad koster det at klage? 500 kr. for privatpersoner og 3000 kr. for andre klageberettigede. Gebyret vil efter modtagelse af klagen blive opkrævet af Natur- og Miljøklagenævnet. Nærmere vejledning om klage og gebyr findes på www.nmkn.dk/Vejledninger.

Søgsmålsfrist: Søgsmål til prøvelse af afgørelsen ved domstolene, skal være anlagt inden 6 måneder fra den 23. marts 2011.

11.2 UNDERRETNING OM GODKENDELSEN

Miljøgodkendelsen annonceres den 23. marts 2011 i Budstikken Kolding. Miljøgodkendelsen er udsendt til de nærmeste naboer samt fremsendt til en række myndigheder og organisationer.

Nedenstående parter har modtaget kopi af udkastet til miljøgodkendelse:

Ansøger

- Carsten Asmussen, Nis Thuesensvej 15, 6070 Christiansfeld

Ejere af forpagtede arealer, afgrænsningsarealer samt ejere af gylleaftalearealer

- Jane Lykke Larsen & Henrik Andersen, Kær Møllevvej 13, 6070 Christiansfeld
- Lars Ole Winther, Allervej 161, 6070 Christiansfeld
- Johs Boldt, Højrup Overskovvej 65, 6560 Sommersted
- Astrid Aagaard, Vargårdevej 30, 6094 Hejls
- Thomas Laruritsen, Menggårdvej 21, 6070 Christiansfeld
- Mads Jørgensen, Menggårdvej 12, 6070 Christiansfeld
- Johan Schultz, Kær Møllevvej 137, 6094 Hejls.

Naboer

- Ib Svangren, Heisselvej 35, 6070 Christiansfeld
- Tonny Fammé, Heisselvej 26, 6070 Christiansfeld
- Susanne Lundelius og Tom Juhl, Nis Thuesensvej 21, 6070 Christiansfeld

- Nis Erik Shultz, Humlefægyde 30, 6070 Christiansfeld
- Hans Nissen Andersen, Humlefægyde 34, 6070 Christiansfeld

Parter med E-post:

- Konsulent: Helle E. Jensen, Sønderjysk Landboforening, Billundvej 4, Vojens: hej@slf.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1. sal, 1611 København V. E-post: ae@aeraadet.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia. E-post: mail@dkfisk.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-post: dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Kolding. E-post: kolding@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Worsaaesgade 1, 7100 Vejle. E-post: lbt@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V. E-post: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Lokalafdeling Sydøstjylland. E-post: kolding@dof.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N. E-post: husdyr@ecocouncil.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-post: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 2188, 1017 København K. E-post: fbr@fbr.dk
- Miljøcenter Ribe, Sorsigvej 35, 6760 Ribe. E-post: post@rib.mim.dk
- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Syddanmark, Sorsigvej 38, 6760 Ribe. E-post: syd@sst.dk
- Naturstyrelsen, Trekantsområdet, Førstballevej 2, 7183 Randbøl. E-post: tre@nst.dk

12 BILAG

- Bilag 1:** Vilkårskatalog
- Bilag 2:** Grundlag for vilkår og lovgivning
- Bilag 3:** Situationsplan over ejendommen
- Oversigtskort over ejendommens anlæg
 - Afløbsplan (tagvand, pumpeledning, m.m.)
- Bilag 4:** Beregning af BAT-niveau
- Bilag 5:** Beplantningsplan
- Bilag 6:** Arealer
- Oversigt over ejede og forpagtede arealer, gylleaftalearealer og afgrænsningsarealer.
 - Hældninger, bræmme krav og areal fri for flydende husdyrgødning
 - Transportruter
- Bilag 7:** Planforhold, landskab, m.v.
- Beskyttelseslinier
 - Beskyttede sten- og jorddiger
- Bilag 8:** Naturinteresser
- Lavbundsarealer, Fosfor-klasse II
 - Nitratklasser
 - Beskyttet Natur og Vandløb
 - Højt målsatte naturområder
 - Beskrivelser af overdrev nær Grønninghoved
- Bilag 9:** Betingelse for anvendelse af 2,3 DE/ha
- Bilag 10:** Ny indkørsel til ejendommen
- Bilag 11:** Grundvandsinteresser
- Nitratfølsomt indvindingsopland
 - Arealer beliggende indenfor 300 meter af en vandværksboring
- Bilag 12:** Beregning af bræmmen
- Bilag 13:** Bilag IV-arter.
- Bilag 14:** Sædskifteoversigt
- Bilag 15:** Høringssvar fra Danmarks Naturfredningsforening, lokalafdeling Kolding
- Bilag 16:** Kommunens bemærkninger til høringssvaret fra Danmarks Naturfredningsforening